

BIBLICKÉ
ŠTÚDIUM
2/2024

Veľký spor

ZLACNENÉ KNIHY NA OSOBNÚ EVANJELIZÁCIU

Ludvík Švihálek
Spor pokračuje

Celými dejinami sa ako červená niť tiahne spor medzi dobrom a zlom, pravdou a klamstvom, slobodou a manipuláciou.

334 strán, 13,5 x 20,5 cm, viaz.

cena 6,50 €

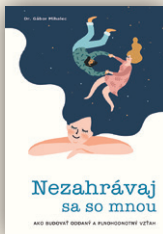

Elizabeth Viera Talbotová
Prekvapení láskou

V tejto útlej knižke je opísaný príbeh nášho Stvoriteľa a Spasiteľa. Nájdete v ňom najväčšie „prekvapenie lásky“ všetkých čias.

76 strán, 13,5 x 20,5 cm, viaz.

cena 4,- €

Dr. Gábor Mihalec

Nezahrávaj sa so mnou – Ako budovať oddaný a plnohodnotný vzťah

Pokiaľ dokážeme rozpoznať nevedomé vzory, ktoré ovládajú naše životy, máme predpoklad meniť vzťahy k lepšiemu.

224 strán, 13,8 x 21,5 cm, viaz.

cena 5,- €

Karen Holfordová, Karen a Ron Flowerovci

Tajomstvo vzťahov

Boli by ste radi, keby vám ľudia, ktorí majú pekné vzťahy, prezradili svoje tajomstvo? Ponúkame vám 31 námetov na oživenie vzťahov.

176 strán, 13,8 x 21,5 cm, viaz.

cena 4,- €

Morris L. Venden

Moderné podobenstvá

Spojenie neznámeho so známym je pointou podobenstva. Morris Venden vie, že aj dnešní ľudia obľubujú podobenstvá, pretože vďaka nim sa nebo stáva súčasťou ich sveta.

160 strán, 13,5 x 20,5 cm, viaz.

cena 4,50 €

OBJEDNÁVAJTE CEZ ZBOROVÝCH TRAKTÁTNIKOV!

BIBLICKÉ
ŠTÚDIUM
2/2024

Veľký spor

OBSAH

Úvod	3
1. Najstarší boj	5
(Počiatky dejinného sporu medzi dobrom a zlom)	
2. Hlavná otázka: Láska alebo sebeckosť?	12
(Skúsenosť prvej cirkvi)	
3. Svetlo svieti v tme	19
(4. a 5. storočie – obdobie kompromisov v cirkvi)	
4. Stáť na strane pravdy	26
(Vernosť kresťanov v smutných dobách odpadnutia)	
5. Vierou proti všetkým protivetvám	33
(Protestantská reformácia a jej pohľad na Písmo)	
6. Dvaja svedkovia	40
(Svedectvo o Bohu v dobe nástupu ateizmu)	
7. Motivovaní nádejou	47
(Očakávanie Kristovho návratu v priebehu dejín)	
8. Svetlo zo svätyně	54
(Evanjelium objavené v učení o nebeskej svätyni)	
9. Základ Božej vlády	61
(Opätovné objavenie významu Božieho zákona v závere dejín)	
10. Nebezpečenstvo špiritizmu	68
(Lstivý satanov zvod v závere dejín)	
11. Nastávajúci konflikt	75
(Záverečný spor o to, koho uctievať ako autoritu)	
12. Záverečné udalosti Zeme	82
(Doba konca a dôležitosť rozhodnutí)	
13. Víťazstvo Božej lásky	89
(Záver veľkého sporu medzi dobrom a zlom)	

Biblické štúdium – 2. štvrťrok 2024

Veľký spor

Autor: Mark Finley

Foto: shutterstock images

Vydal Advent-Orion, s. r. o.

Šafárikova 9, 038 61 Vrútky

pre Cirkvi adventistov siedmeho dňa

Londýnská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

Vytlačil FORK Martin

ISSN 1335-1265 MK SR 1261/95

VEĽKÝ SPOR

Áká je podľa vás hlavná téma Písma? *Ježiš? Plán spasenia? Kríž?* Áno, každá z týchto troch tém je mimoriadne dôležitá a všetky tvoria základ Písma. Odohrávajú sa a usku-točujú v kontexte univerzálnej a všeobsiahlej témy, ktorou je *veľký spor*. Táto téma je prítomná v celej Biblii – od Genezis až po Zjavenie.

Veľký spor sa začal v nebi, keď sa Lucifer vzbúril proti Bohu. Podstatou vesmírneho sporu je otázka Božej lásky. Je Boh naozaj úplne milujúci? Má na zreteli tie najlepšie záujmy svojho stvorenstva? Alebo je to naopak a Boh je autoritatívny diktátor, ktorý chce len za každú cenu presadzovať svoju vôľu?

Tento štvrtrok sa sústredíme na časť svetových dejín v kontexte Písma. Budeme štu-dovať vybrané historické udalosti na základe proroctiev od čias Krista až po prítom-nosť a pokúsime sa nahliadnuť aj ďalej. Božou podstatou je láska. Z toho vyplýva, že aj všetky Jeho skutky sú láskyplné, hoci táto skutočnosť nemusí byť vždy zrejímá nielen smrteľným ľudským bytostiam, ale dokonca ani anjelom. Božia láska sa stáva v prie-behu veľkého sporu čoraz zjavnejšia. Výšku a hĺbku Jeho lásky vidíme najvýraznejšie na kríži. Na Golgote sa Božia láska prejavila pred celým vesmírom, keď Kristus dal svoj život, aby vykúpil ľudstvo a zaručil satanovu porážku.

Boj však zúri ďalej. Satan sa pokúsil zničiť Ježiša na kríži, ale nevyšlo mu to. V priebehu storočí potom môžeme vidieť, ako sa satan snažil zničiť Boží ľud. Hoci nenávisťne prenasledoval Kristovu cirkev a spôsobil smrť miliónov ľudí, Boh bol vždy so svojim ľudom a ani v budúcnosti ho nikdy neopustí.

Tento štvrtrok budeme sledovať, ako sa veľký spor vyvíjal od jeho vzniku v nebi. Preskúmajme hlavné body konfliktu medzi Kristom a satanom. Budeme svedkami nezdolnej odvahy valdencov napriek prudkému prenasledovaniu a pozrieme sa spo-ločne aj na odhodlania reformátorov nasledovať biblickú pravdu napriek prenasledo-vaniu, väzneniu, mučeniu a smrti.

V komentári k viere týchto duchovných velikanov Ellen Whiteová napísala: „Kedže uznávali zvrchovanú autoritu Biblie, každé učenie či názor posudzovali učením Písma. Viera v Boha a v jeho Slovo podopierala týchto mužov, ktorí obetovali svoje životy na hranici.“ (GC 249; ZTDS 176)

Reformácia zapálila pochodňu pravdy, ktorá stále jasne horí. Základná viera reformá-torov v Písmo a ich neochvejná istota o spasení z milosti prostredníctvom viery pri-pravili cestu pre rozmach adventného hnutia, na ktorého začiatku stál William Miller a mnoho ďalších po celom svete.

Cirkev adventistov siedmeho dňa vznikla, aby stavala na základoch, ktoré položili reformátori, s cieľom obnoviť biblické pravdy, na ktoré sa v priebehu storočí zabudlo. Hlavným bodom jej poslania je ohlasovanie posolstva troch anjelov zo Zjavenia 14,6–12. Je to posledné Božie varovanie pre svet, ktorý sa čoskoro skončí.

Toto posolstvo vzbudzuje hnev satana, ktorého konanie apoštol Ján opísal nasle-

dovne: „Drak sa na ženu nahneval a odišiel bojovať proti ostatným z jej potomstva, ktorí zachovávajú Božie prikázania a držia sa Ježišovho svedectva.“ (Zj 12,17) Spoločne budeme študovať posledné udalosti veľkého sporu, vrátane víťazstva Božej lásky nad všetkými kniežatstvami a mocnosťami zla. Toto víťazstvo je základom pre stvorenie nových nebies a novej zeme.

Pri štúdiu tejto komplexnej témy sa budeme často odvolávať na knihu Ellen Whiteovej *Z tieňa do slávy* (Great Controversy). Budeme sa usilovať „poznať Kristovu lásku, ktorá prevyšuje poznanie“ (Ef 3,19).

Mark Finley, medzinárodne známy evanjelista, bol v rokoch 2005–2010 podpredsedom Generálnej konferencie. V súčasnosti pracuje na plný úväzok ako asistent predsedu Generálnej konferencie. Mark Finley a jeho manželka Ernestine majú tri deti a päť vnúčat.

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri Generálnej konferencii.

NAJSTARŠÍ BOJ

(POČIATKY DEJINNÉHO SPORU MEDZI DOBROM A ZLOM)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 12,7–9; Ezech 28,12–15; Iz 14,12–14; 1Moj 3,15; Ján 17,24–26

ÚVODNÝ TEXT

7Na nebi sa strhol boj. Michal a jeho anjeli bojovali proti drakovi; aj drak a jeho anjeli bojovali. 8No neobstáli a nebolo už pre nich miesto v nebi. (Zj 12,7.8)

Ak je Boh dobrý, prečo je svet taký zlý? Ako môže Boh lásky dovoliť, aby existovalo toľko zla? Prečo sa dobrým ľuďom dejú zlé veci? Tento týždeň budeme študovať, čo hovorí Biblia o odvekom konflikte medzi dobrom a zlom. Počnúc Lucifеровou vzbúrou v nebi budeme skúmať pôvod zla a Božiu zhovievavosť pri riešení problému hriechu.

Boh je Bohom neskonalej lásky. Samotnou podstatou Boha je láska (1Ján 4,7.8). Všetky Jeho skutky sú skutkami lásky (Jer 31,3). Lásku nemožno nikomu vnútiť a nemožno ju od nikoho ani vyžadovať. „Lásku nemožno vynucovať, nemožno ju získať násilím ani mocou. Lásku možno vzbudiť len láskou.“ (DA 22, CL 10) Odoprieť možnosť voľby znamená zničiť schopnosť milovať. A bez schopnosti milovať nie je možné prežívať skutočné šťastie. Boh si získava našu vernosť svojou láskou. Veľký spor medzi dobrom a zlom Boh rieši tak, že už nikdy nedovolí, aby vo vesmíre vznikol hriech. Jeho zámerom je ukázať celému vesmíru, že vždy konal v najlepšom záujme svojich stvorení. Pohľad na svet cez optiku Božej lásky, vo svetle veľkého sporu medzi dobrom a zlom, uisťuje každého z nás, že dobro zvíťazí nad zlom a bude to tak navždy.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu prvej lekcie sa najprv zameriame na celkový obraz dejinného veľkého sporu medzi dobrom a zlom, ktorý rámuje dejiny našej zeme, a ktorý sa odohráva na pozadí našich životov. Zameriame sa nielen na počiatok a realitu tohoto sporu, ale aj na jeho riešenie.

- Zj 12,7–9: Satanova vzbura voči Bohu (nedeľa)
- Zj 12,4: Rozhodnutie anjelov pripojiť sa k vzbure (pondelok)
- 1Moj 3,1–3: Rozhodnutie ľudí pripojiť sa k vzbure (utorok)
- Gal 3,13; 2Kor 5,21: Kristova obeť ako odpoveď na satanove obvinenia (streda)
- Heb 4,14–16; 7,24.25: Kristova veľkňazská služba a naša záchrana (štvrtok)

VOJNA V NEBI

⁷Na nebi sa strhol boj. Michal a jeho anjeli bojovali proti drakovi; aj drak a jeho anjeli bojovali. ⁸No neobstáli a nebolo už pre nich miesto v nebi. ⁹Veľký drak, starý had, ktorý sa volá diabol a satan, zvodca celého sveta, bol zvrhnutý na zem a s ním boli zvrhnutí aj jeho anjeli. (Zj 12,7–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo odhaľuje úvodný text o slobode existujúcej v nebi a o pôvode zla? Akým spôsobom mohol Boh reagovať na Luciferovu vzburu?

Tieto verše opisujú kozmický konflikt medzi dobrom a zlom. Satan a jeho anjeli sa vzbúрили a bojovali proti Kristovi a napokon boli vyhnaní z neba. Zdá sa mimoriadne zvláštne, že vojna vypukla na takom dokonalom mieste, akým je nebo. Prečo sa to stalo? Stvoril milujúci Boh démonického anjela, ktorý inicioval tento konflikt? Bola v tomto anjelovi nejaká fatálna chyba, ktorá ho viedla k vzburu? Biblia jasne vysvetľuje pôvod zla. Odkrýva oponu a vedie nás k pochopeniu podstaty konfliktu medzi dobrom a zlom.

Porovnaj texty Ezech 28,12–15 a Iz 14,12–14. Čo sa dialo v mysli anjelskej bytosti zvanej Lucifer? Čo ho priviedlo k vzburu?

Boh nestvoril diabla. Stvoril bytosť oslnivého jasu menom Lucifer. Táto anjelská bytosť bola dokonalá. Súčasťou jeho dokonalosti bola sloboda voľby, čo je základný princíp Božej vlády, ktorá sa riadi láskou, nie nátlakom. Hriech má svoj pôvod v Luciferovi v samotnom nebi. Neexistuje žiadne logické vysvetlenie ani odôvodnenie, prečo by mal tento dokonalý anjel dovoliť, aby sa pýcha a žiarlivosť zakorenili v jeho srdci a prerástli do vzbury proti jeho Stvoriteľovi. Lucifer ako stvorená bytosť zatúžil po uctievaní, ktoré náležalo iba Stvoriteľovi. Spochybňovaním Božej autority si začal uzurpovať Boží trón. Jeho vzburu viedla k otvorenej vojne v nebi.

Hoci Boh mal s Luciferom dlho trpezlivosť, nemohol mu dovoliť, aby svojou vzburou skazil a ohrozil celé nebo. „Nebeská rada sa snažila Lucifera presvedčiť. Boží Syn ho upozornil na veľkosť, dobrotu a spravodlivosť Stvoriteľa, ako aj na svätosť a nemennosť jeho zákona. Boh ustanovil v nebi poriadok a Lucifer by zneuctil Stvoriteľa a zničil sám seba, keby sa týmto poriadkom neriadil. No varovné upozornenie prameniace z večnej lásky a milosti vyvolalo v Luciferovi len odpor.“ (GC 494.495; ZTDS 335)

APLIKÁCIA ■ Čo sa môžeme naučiť o Božom charaktere zo spôsobu, akým sa vysporiadal so zlom?

LUCIFEROV ZVOD

Jeho chvost zmielol tretinu nebeských hviezd a zhodil ich na zem. Drak sa postavil pred ženu, ktorá mala rodiť, aby zožral jej dieťa, len čo ho porodí. (Zj 12,4)

Neexistuje žiadne logické vysvetlenie, prečo dokonalý anjel Lucifer dovolil, aby sa v jeho srdci zakorenila pýcha a žiarlivosť, ktoré napokon prerástli do vzbury proti vlastnému Stvoriteľovi. Satanova pýcha sa rozvinula do otvorenej vzbury. Obvinil Boha, že je nespravodlivý a koná nečestne. Svojimi pochybnosťami a obvineniami nakazil aj časť anjelov.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo odhaľuje úvodný text (Zj 12,4) o satanovej schopnosti klamať? Aký vplyv malo jeho konanie na ostatné bytosti?

Keď v nebi vypukla vojna, anjeli sa museli rozhodnúť, či budú nasledovať Ježiša, alebo Lucifera. Aká bola povaha vojny v nebi? Bola to fyzická vojna, alebo vojna myšlienok, alebo oboje? Nepoznáme detaily, ale konflikt bol natoľko fyzický, že satan a jeho anjeli boli nakoniec „zvrhnutí“ a „nebolo už pre nich miesto v nebi“ (Zj 12,8.9). Tento boj má teda aj určitý fyzický rozmer.

O vojne v nebi môžeme s určitosťou povedať, že každý anjel sa musel rozhodnúť pre Krista, alebo proti nemu. Koho budú nebeské bytosti nasledovať? Koho hlas budú počúvať? Verní anjeli sa rozhodli poslúchať Kristove láskyplné príkazy, kým jedna tretina anjelov počúvala radšej hlas Lucifera. Neposlúchali Boha a prišli tak o svoje miesto v nebi. Aj dnes stojí každý z nás pred rozhodnutím, či bude na Kristovej strane, alebo sa postaví proti Nemu. V tejto kritickej fáze dejín sa musí každý z nás rozhodnúť, na akú stranu sa postaví. Kde chceš stať ty?

Akému základnému princípu veľkého sporu nás učia uvedené texty?

1Moj 2,15–17

2Moj 32,26

Joz 24,15

1Kráľ 18,20.21

Zj 22,17

Keď Boh stvoril ľudstvo, hlboko do nášho vnútra vložil schopnosť myslieť, uvažovať a robiť rozhodnutia. Podstatou našej existencie je schopnosť robiť morálne rozhodnutia. Nie sme len akísi roboti. Sme stvorení na Boží obraz. Od zvierat sa líšime tým, že sme schopní zvažovať svoje rozhodnutia a žiť podľa večných duchovných princípov. Od čias Luciferovej vzbury v nebi Boh povolal svoj ľud, aby prijal Jeho lásku, poslúchal Jeho príkazy a slúžil Mu.

- **Aké poučenie si môžeme vziať z vojny, ktorá vypukla v nebi? Ako to súvisí s твоjim osobným bojom so zlom? Ak satan dokázal oklamať spravodlivé, sväté nebeské bytosti, o čo viac hrozí aj nám, že sa staneme obeťou jeho klamstva?**

APLIKÁCIA

ZLO NA PLANÉTE ZEM

¹Had bol najľstivejší zo všetkých poľných zvierat, ktoré vytvoril Hospodin, Boh. Povedal žene: „Naozaj vám Boh zakázal jesť zo všetkých stromov záhrady?“ ²Žena mu odpovedala: „Ovocie zo stromov v záhrade jesť smieme, ³ale o ovocí stromu, ktorý je uprostred záhrady, Boh povedal: „Nejedzte z neho, nedotknite sa ho, aby ste nezomreli!““ (1Moj 3,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh stvoril našu planétu ako dokonalú. Biblia hovorí: „Boh videl, že všetko, čo vytvoril, bolo veľmi dobré.“ (1Moj 1,31) Nikde nebola žiadna stopa hriechu ani zla. Boh však dal Adamovi a Eve rovnakú slobodu voľby, akú dal Luciferovi a ostatným stvoreným bytostiam. Nechcel robotov na zemi o nič viac, ako ich nechcel v nebi.

Stvoriteľ urobil všetko preto, aby ukázal podstatu darovanej slobody. Do záhrady umiestnil strom, ktorý nazval „strom poznania dobra a zla“. Dal si záležať na tom, aby ľudia vedeli, čo znamená sloboda voľby, a chápali, že *majú* na výber.

Satan (ako had) v rozhovore s Evou pri strome poznania dobra a zla povedal: „⁴Nie, určite nezomriete! ⁵Boh totiž vie, že v deň, keď budete z neho jesť, otvorí sa vám oči a budete ako Boh, budete poznať dobro i zlo.“ (1Moj 3,4.5) Jeho argumentácia znela lákavo. Ak budete jesť z tohto stromu, vstúpíte do úplne novej úrovne existencie a poznania. Budete nadšení. Zažijete niečo úžasné, o čom ste doteraz nemali ani tušenie. Boh pred vami niečo tají. Aha, tu, vezmite si zakázané ovocie a zjedzte ho.

Keď Eva a neskôr Adam podľahli hadovým slovám a pokušeniu, otvorili dvere, ktoré Boh chcel nechať navždy zatvorené. Bola to brána k hriechu, utrpeniu, bolesti srdca, chorobe a k smrti.

Aké následky hriechu sužujú celé ľudstvo? Čo majú tieto texty spoločné?

1Moj 3,1–3

Rim 3,23

Rim 5,12

Vo svojej podstate je hriech vzbúrou proti Bohu. Hriech vedie k odlúčeniu od Boha. Keďže Boh je zdrojom života, odlúčenie od Neho vedie k smrti. Ďalšími následkami sú choroby, bolesť a utrpenie. Utrpenie v našom svete je výsledkom života na planéte spustošenej hriechom. To samozrejme neznamena, že každé utrpenie a každá bolesť je následkom nejakého nášho osobného, konkrétneho hriechu. Znamená to, že každý z nás je ovplyvnený životom na planéte zničenej hriechmi.

APLIKÁCIA ■ Prečítaj 1Moj 3,15; 3Moj 5,5.6 a Ján 1,29. Aké zaslúbenie dal Boh Adamovi a Eve v záhrade po ich hriechu? Čo im dalo nádej v ich páde a zúfalstve? Aké zaslúbenie a aké riešenie Boh inicioval v Edene?

LÁSKA, KTORÁ PRINÁŠA NÁDEJ

¹³Kristus nás vykúpil spod kľatby Zákona tým, že sám sa stal kľatbou za nás, lebo je napísané: Prekliaty je každý, kto visí na dreve, ¹⁴aby v Kristovi Ježišovi prišlo Abrahámovu požehnanie na pohanov, aby sme skrze vieru dostali prísľúbenie Ducha. (Gal 3,13.14)

Toho, ktorý nepoznal hriech, urobil za nás hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou. (2Kor 5,21)

Adam a Eva zhrešili, a preto ich Boh vyhnal z ich príbytku, zo záhrady Eden. Odvtedy ich údelom mali byť drina a utrpenie. Budú musieť trpieť a napokon zomrieť bez nádeje? Je smrť naozaj koniec všetkého?

Práve vtedy im Boh dal zaslúbenie zaznamenané v 1Moj 3,15. V súvislosti so satanom (hadom) povedal: „Nepriateľstvo ustanovujem medzi tebou a ženou, medzi твоjím potomstvom a jej potomstvom; ono ti rozšliape hlavu, ty mu však zraníš päť!“ Adam s Evou možno v tej chvíli ešte úplne nechápali, čo to znamená, ale vedeli, že môžu znova dúfať, že majú nádej. Prostredníctvom „potomstva ženy“ príde ich vykúpenie.

Oným „potomstvom ženy“ („semenom“; Roh.) je samozrejme Ježiš Kristus (Gal 3,16). Na kríži satan „zranil“ („rozdrvil“; Roh.) Ježišovu „päť“. Ježišovo víťazstvo je však našou zárukou, že jedného dňa bude hlava hada „rozšliapaná“ („rozdrvená“) a dvere utrpenia a smrti, ktoré Adam a Eva otvorili, sa naveky zatvoria.

Čo hovoria tieto texty o nesmiernosti Kristovej obete na kríži?

Heb 2,9

Gal 3,13

2Kor 5,21

Do našich životov občas prichádzajú pochybnosti. Pýtame sa, či nás Boh naozaj miluje. Najlepšie je vtedy pozrieť sa na kríž, na trňovú korunu, na klinec v Kristových rukách a nohách. S každou kvapkou krvi, ktorú Ježiš preliat na Golgote, Boh hovorí: *Milujem ťa. Nechcem byť v nebi bez teba. Áno, zhrešil si a predal si sa do rúk nepriateľa. Áno, nič v tebe ťa nerobí hodným mať večný život. Ale zaplatil som výkupné, aby som ťa získal späť.* Keď sa pozrieš na kríž, sú otázky, či ťa Boh miluje, úplne zbytočné.

Biblia hovorí o Ježišovi, ktorý prišiel na tento svet, aby prežil bolesť srdca a sklamanie, ktoré prežíva celé ľudstvo. Odhaľuje Krista, ktorý čelil rovnakým pokušeniam ako my – Krista, ktorý zvíťazil nad kniežatstvami a mocnosťami zla. Zvíťazil nielen vo svojom živote, ale prostredníctvom svojej smrti na kríži zvíťazil aj pre každého z nás osobne.

Ježiš, ktorý stvoril vesmír (pozri Ján 1,3), zostúpil z neba a nielenže prišiel do tohto padlého sveta, ale trpel v ňom tak, ako nikto z nás nikdy trpieť nebude (pozri Iz 53,1–5). Ježiš to urobil, pretože miluje každého z nás. Máme naozaj veľký dôvod na nádej!

- Ako Kristus odpovedal na satanove obvinenia na kríži? Čo dokázala Jeho smrť vo svetle veľkého sporu medzi dobrom a zlom?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

NÁŠ VEĽKŇAZ

¹⁴Kedže máme vznešeného veľkňaza, ktorý prenikol nebesia, Ježiša, Božieho Syna, držíme sa vyznania. ¹⁵Ved' nemáme veľkňaza, ktorý by s nami nemohol súcítiť v našich slabostiach, ale veľkňaza, ktorý vo všetkom prešiel skúškami podobne ako my, avšak bez hriechu. ¹⁶Pristúpme teda s dôverou k trónu milosti, aby sme dosiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas. (Heb 4,14–16)

²⁴No tento, pretože zostáva naveky, má kňazstvo, ktoré neprechádza na iného.

²⁵A preto môže aj dokonale spasť tých, čo prostredníctvom neho prichádzajú k Bohu, lebo žije neustále, aby sa za nich prihovára. (Heb 7,24.25)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

To, čo pre nás Ježiš urobil na kríži, Mu umožňuje prihovárať sa za nás aj v nebi. Naš vzkriesený Pán je úžasný Veľkňaz, ktorý nám poskytuje všetko, čo potrebujeme, aby sme boli spasení a mohli navždy žiť v Božom kráľovstve.

Aké uistenie vo svete pokušenia, utrpenia, chorôb a smrti nám prinášajú nasledovné verše?

Heb 4,14–16

Heb 7,24.25

Text hovorí, že „vo všetkom prešiel skúškami podobne ako my, avšak bez hriechu“ (Heb 4,15), a dodáva: „Pristúpme teda s dôverou k trónu milosti, aby sme dosiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas.“ (Heb 4,16)

Inými slovami, Ježiš nás predstavuje pred vesmírom ako oblečených v Jeho spravodlivosti, spasených Jeho smrťou a vykúpených Jeho krvou. On bol všetkým, čím sme mali byť my. V Kristovi niet odsúdenia za hriechy našej minulosti. V Kristovi je naša vina zmazaná a vďaka Jeho príhovornej službe sme vyslobodení z otroctva hriechu. Reťaze, ktoré nás viazali, sú uvoľnené – a my sme slobodní.

Čo je podľa veršov Ján 17,24–26 Kristovou túžbou vo veľkom spore medzi dobrom a zlom?

„Ked' Kristus priniesol obeť svojho života a po vzkriesení vstúpil do neba, neprijal úctu anjelov, kým nezaznela jeho známa prosba: *Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja.* (Ján 17,24) Vtedy z Otcovho trónu zaznela nevýslovne láskyplná a mocná odpoveď: *Nech sa mu klaňajú všetci Boží anjeli!* (Heb 1,6) Ježiš zostal bez poškvrny. Na základe svojho poníženia a prinesenej obete nesie meno nad každé iné meno.“ (GC 501.502; DV 340) Ježiš chce, aby sme s Ním boli v nebi. Najväčšou túžbou Jeho srdca, dôvodom Jeho smrti a príhovornej služby je zachrániť nás. Ak niečo v živote potrebuješ, povedz o tom Ježišovi. Tam, kde je smútok, On prináša útechu. Tam, kde je strach, prináša pokoj. Tam, kde je vina, prináša odpustenie. Tam, kde je slabosť, On prináša silu.

APLIKÁCIA

■ **Prečo sa podľa teba Kristus za nás obetoval? Prečo máme pre Neho takú veľkú cenu?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Boh tým, že vyhnal satana z neba, prejavil spravodlivosť a obhájil česť svojej vlády. Keď však človek podľahol ľži odpadnutého kniežata anjelov a zhrešil, Boh mu preukázal svoju lásku tým, že poslal svojho jediného Syna, aby na zemi zomrel za ľudstvo padlé do hriechu. V ponuke tejto záchrany človeka sa prejavila Božia povaha. Kristov kríž je svedectvom celému vesmíru, že Boh nie je zodpovedný za Lucifеровu cestu zla.“ (GC 500.501; DV 339)

„Golgotský kríž hlása, že Boží zákon je nezmeniteľný a celému vesmíru názorne ukazuje, že *odplatou za hriech je smrť*. (Rim 6,23) V Kristovom smrteľnom výkriku: *Dokonané je!* satanovi zaznel umieračik. Takto bol dlhotrvajúci veľký spor s konečnou platnosťou rozhodnutý, a tým bolo zabezpečené aj konečné odstránenie zla. Boží Syn prešiel bránami smrti, *aby smrťou zničil toho, ktorý mal moc nad smrťou, to jest diabla*. (Žid 2,14)“ (GC 503; DV 341)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ak Boh vedel, že sa Lucifer vzbúri, prečo mu vlastne dal možnosť voľby? Alebo prečo Lucifera hneď po jeho vzbure nezničil? Ako by mohli nepadlé bytosti reagovať, keby Boh Lucifera okamžite zničil? Prečo je myšlienka, že sa vesmír zaujíma o plán spasenia (1Pet 1,12; Zj 5,13; Zj 16,7), taká dôležitá na pochopenie veľkého sporu?
2. Čo bol podľa vás dôvod Kristovej smrti na kríži? Išlo len o zjavenie Božieho charakteru? Akú úlohu v tom zohrávalo prinesenie výkupného za hriech? Komu bolo vyplatené? Podelte sa o svoje myšlienky a uveďte pre ne biblické dôvody.
3. Čo máme na mysli, keď používame výraz „veľký spor“? V čom tento veľký spor spočíva? Uvažujte o rôznych aspektoch tohto vesmírneho konfliktu. Ako súvisí lekcja z tohto týždňa s vaším každodenným životom?
4. Ktoré biblické texty hovoria o realite veľkého sporu? Čo o ňom hovoria napríklad verše Jób 1,2 a Ef 6,12?
5. V čom je pohľad adventistov siedmeho dňa na veľký spor jedinečný medzi ostatnými kresťanskými denomináciami?

Týždeň od 7. do 13. apríla

HLAVNÁ OTÁZKA: LÁSKA ALEBO SEBECTVO?

(SKÚSENOŠ PRVOTNEJ CIRKVI)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Luk 19,41–44; Mat 23,37.38; Heb 11,35–38; Zj 2,10; Sk 2,44–47; Ján 13,35

ÚVODNÝ TEXT

Neboj sa, veď som s tebou, neobzeraj sa, veď ja som tvoj Boh, posilním ťa a určite ti pomôžem, veď ťa podopieram spravodlivou pravickou. (Iz 41,10)

Predstav si, že si pastier, ktorý pasie svoje ovce na svahoch Olivového vrchu. Zo stráne sa pozeráš na mesto Jeruzalem. Zrazu počuješ hlasy, medzi ktorými rozpoznáš Ježišov hlas. Jeho slová ťa prekvapia. Aj učeníci majú problém pochopiť ich zmysel. Keď sa zapadajúce slnko odbleskne od snehobielych mramorových múrov chrámu, Ježiš s naliehavosťou v hlase povie: „Vidíte toto všetko? Amen, hovorím vám, že tu neostane kameň na kameni, všetko bude zničené.“ (Mat 24,2) Učeníci sú zmätení – a ty tiež. Čo mal Ježiš na mysli? Aký vzťah majú Jeho slová ku koncu sveta, na ktorý sa pýtali Ježišovi učeníci?

Napäto počúvaš, ako Ježiš majstrovsky spája udalosti, ktoré budú viesť k zničeniu Jeruzalema, s tými, ktoré sa odohrajú tesne pred Jeho návratom. V zničení Jeruzalema objavujeme predobraz satanovej stratégie oklamať a zničiť Boží ľud v čase konca. Ježišove slová v 23. a 24. kapitole Evanjelia podľa Matúša (prípadne v 21. kapitole Evanjelia podľa Lukáša) načrtávajú udalosti posledných dní a jasne ich prirovnávajú k pádu Jeruzalema.

Pri našom štúdiu sa sústredíme na satanovu stratégiu ako oklamať a zničiť Boží ľud. Čo sa mu nepodarí dosiahnuť prenasledovaním, bude sa snažiť dosiahnuť kompromisom. Boh o tom vie a aj v tých najnáročnejších časoch ochráni svoj ľud.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa pozrieme na inšpiratívne skúsenosti prvotnej cirkvi vo svetle Ježišovho príhovoru o budúcich udalostiach (Mat 23–24). Napriek prenasledovaniu a všeobecnej nenávisti v spoločnosti bola (a je) cirkev povolaná žiť a šíriť nesebeckú lásku vedúcu k službe všetkým núdznym.

- Mat 23,37: Ježišova láska a túžba zachrániť (nedeľa)
- Mat 24,15.16: Boh chráni svojich verných uprostred problémov (pondelok)
- Mat 24,9.13.14: Vernosť Ježišových nasledovníkov napriek prenasledovaniu (utorok)
- Mat 24,10–14: Prakticky prežívaná láska uprostred nenávisti (streda + štvrtok)

SPASITEĽ SO ZLOMENÝM SRDCOM

³⁷Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo boli poslaní k tebe! Koľko ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti, ako sliepka zhromažďuje svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste! ³⁸Hľa, váš dom vám zostáva spustnutý. (Mat 23,37)

⁴¹Keď sa už priblížil a uzrel mesto, zaplakal nad ním ⁴²a povedal: „Kiežby si aj ty, aspoň v tento deň, spoznalo, čo ti prináša pokoj! Teraz je to však skryté pred tvojimi očami. ⁴³Lebo prídu na teba dni, keď ťa tvoji nepriatelia oboženú valom, obklúčia ťa a zovrú zo všetkých strán. ⁴⁴Zrovnajú ťa so zemou a s tebou aj tvoje deti, a nenechajú v tebe kameň na kameni, pretože si nepoznalo čas svojho navštívenia.“ (Luk 19,41–44)

Keď Ježiš sedel na Olivovej hore s výhľadom na mesto Jeruzalem, Jeho srdce bolo zlomené. Ján vo svojom evanjeliu hovorí: „Do svojho vlastného prišiel, ale jeho vlastní ho neprijali.“ (Ján 1,11) Ježiš urobil všetko na záchranu svojho ľudu pred blížiacim sa zničením ich milovaného mesta.

Ježišova láska k svojmu ľudu pramenila zo srdca naplneného nekonečným milosrdenstvom. Opakovane ich vyzýval, aby činili pokánie a prijali Jeho láskavé pozvanie k milosti a milosrdenstvu.

Čo hovoria nasledovné verše o Ježišovom postoji k svojmu ľudu? Ako ľudia reagovali na Jeho láskyplné pozvanie k milosti a milosrdenstvu? Čo sa z toho dozvedáme o povahe Boha?

Luk 19,41–44

Mat 23,37.38

Ján 5,40

Vo svetle Božieho milujúceho charakteru je ťažké pochopiť udalosť, akou bolo zničenie Jeruzalema (podobne ako iné tragédie, ktoré sa odohrali v priebehu dejín). Dejinné záznamy vydávajú svedectvo o tom, že desaťtisíce ľudí zomreli, keď rímsky generál Titus viedol svoje armády proti mestu. Jeruzalem bol spustošený. Muži, ženy a deti boli vyvraždení. Kde bol Boh, keď Jeho ľud tak veľmi trpel? Odpoveď je jasná, ale nie je ľahké ju úplne pochopiť. Jeho srdce bolo zlomené. Jeho oči sa naplnili slzami. Po stáročia oslovoval svoj ľud. Svojou vzbúrou proti Jeho milujúcej láskavosti však prišli v danom čase o Jeho božskú ochranu. Boh nie vždy zasahuje, aby obmedzil následky rozhodnutí svojho ľudu. Necháva, aby sa rozvinuli prirodzené následky vzbury. Boh nezapríčinil zabitie nevinných detí pri zničení Jeruzalema. Tragická smrť nevinných bola satanovým činom, nie Božím.

Satan má záľubu v násilí, pretože podnecuje najhoršie naše ľudského srdca. V priebehu stáročí bolo jeho zámerom klamať a ničiť a potom obviňovať zo svojich zlých činov Boha.

Prečítaj si text Mat 24,15–20. Aký pokyn dal Ježiš svojmu ľudu, aby ho zachránil pred blížiacim sa zničením Jeruzalema?

Je dobré si zapamätať, že veľká väčšina kresťanov žijúcich v Jeruzaleme v roku 70 po Kristovi pochádzala zo židovského prostredia. Milujúci Boh chcel zachovať čo najviac svojho ľudu. Preto dal pokyn, aby keď sa priblížia k Jeruzalemu rímske vojská, jeho verní z mesta utiekli.

- Zamysli sa nad týmto výrokom: *Boží charakter neposudzujeme podľa udalostí, ktoré vidíme okolo seba. Namiesto toho sa usilujeme vnímať všetky udalosti cez optiku Jeho milujúceho charakteru, ako sa nám zjavuje v Biblii. Preto je to dobrá rada?*

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PROZRETEĽNÁ ZÁCHRANA KREŠŤANOV

¹⁵Keď teda uvidíte ohavnosť spustošenia, o ktorej bolo povedané ústami proroka Daniela, stáť na svätom mieste – kto číta, nech rozumie –, ¹⁶vtedy tí, čo budú v Judsku, nech utekajú do hôr. (Mat 24,15.16)

Boh je naše útočisko a sila, osvedčená pomoc v súženiach. (Ž 46,2)

Neboj sa, veď som s tebou, neobzeraj sa, veď ja som tvoj Boh, posilním ťa a určite ti pomôžem, veď ťa podopieram spravodlivou pravickou. (Iz 41,10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V udalostiach, ktoré viedli k zničeniu Jeruzalema, sa jasne prejavuje Božie milosrdenstvo a Jeho milosť, prozreteľnosť a predzvedenie. Rímske vojská pod vedením Cestia Galla obklúčili Jeruzalem. Keď sa ich útok zdal neodvratný, nečakane sa stiahli. Židovské vojská ich prenasledovali a dosiahli veľké víťazstvo.

Počas ústupu Rimanov prenasledovaných židovským vojskom sa kresťanom podarilo utiecť do mesta Pella v zajordánskej oblasti Perea. „Čakajúci kresťania dostali sľúbené znamenie a všetci mali možnosť poslúchnuť Spasiteľovo varovanie. Udalosti sa zbegli tak, že úteku kresťanov nemohli zabrániť ani Židia, ani Rimania.“ (GC 30; ZTDS 25)

Čo hovoria úvodné texty (Mat 24,15.16; Ž 46,2 a Iz 41,10) o Božej prozreteľnosti?

Boh je zvrchovaný a má moc nad udalosťami na zemi, takže v konečnom dôsledku dosiahne svoje zámery. Hoci Boh niekedy mení svoje pôvodné plány na základe našich ľudských rozhodnutí, Jeho základný plán pre túto planétu sa nemení a Boh ho napokon dosiahne. Sú obdobia, keď Boží ľud zažíva ťažkosti, prenasledovanie, väzenie, a dokonca i smrť pre Krista. Ale aj v tých najnáročnejších časoch satanových najkrutejších útokov Boh podporuje a zachováva svoju cirkev.

Prečítaj si texty Heb 11,35–38 a Zj 2,10. Akú realitu odhalujú o našom boji so silami zla? Ako sú tieto pasáže v súlade s myšlienkou ochrany, ktorú Boh zasľubuje svojmu ľudu? Existuje rozpor v myšlienke Božej ochrany a toho, že Boh dovolil niektorým čeliť bolestnému utrpeniu, a dokonca mučeníckej smrti?

„Satanovo úsilie zničiť Kristovu cirkev násilím bolo márne. Veľký spor, v ktorom Kristovi učeníci položili svoj život, sa smrťou týchto verných svedkov viery neskončil. Smrť spečatila ich víťazstvo. Boží pracovníci síce padli, ale Božie dielo pokračovalo ďalej.“ (GC 41; ZTDS 31)

APLIKÁCIA

- Hoci mnohí pisatelia Biblie opakovane prechádzali bolesťou a utrpením, neprestávali hovoriť o realite Božej lásky. Čo sa z toho môžeme naučiť? Ako môžeš vo svojom živote prežívať rovnakú lásku?

VERNOŠŤ UPROSTRED PRENASLEDOVANIA

⁹Potom vás vystavia súženiu, budú vás zabíjať a všetky národy vás budú nenávidieť pre moje meno. ... ¹³Kto však vytrvá až do konca, bude spasený.

¹⁴A toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete na svedectvo všetkým národom. A potom príde koniec. (Mat 24,9,13,14)

¹Saul schvaľoval, že ho [Štefana] zabili. V ten deň sa začalo veľké prenasledovanie cirkvi v Jeruzaleme a všetci okrem apoštolov sa rozpáchli po krajoch Judska a Samárie. ²Štefana pochovali zbožní muži a veľmi za ním plakali. ³Saul však ničil cirkev; chodil po domoch, odvláčil mužov i ženy a vrhal ich do väzenia. ⁴Tí, ktorých rozohnali, rozišli sa po okolí a zvestovali slovo evanjelia. (Sk 8,1–4)

Počas prvých storočí rástla kresťanská cirkev veľmi rýchlo. Dialo sa to navzdory väzneniu, mučeniu a prenasledovaniu. Veriaci boli úplne oddaní Kristovi a naplnení Svätým Duchom. Mocne ohlasovali Kristovo posolstvo, vďaka čomu sa obrátili desaťtisíce ľudí.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

S čím sa stretávala kresťanská cirkev v prvom storočí? Prečo rástla tak rýchlo?

Sk 2,41

Sk 4,4.31

Sk 5,42

Sk 8,1–8

Učeníci čelili hrozbám (Sk 4,17), väzneniu (Sk 5,17,18), prenasledovaniu (Sk 8,1) a niektorí z nich zomreli násilnou smrťou (Sk 7,59; Sk 12,2). Napriek tomu v moci Svätého Ducha odvážne ohlasovali vzkrieseného Krista a kresťanské zbory sa rozrastali po celej Judei, Galilei a Samárii (Sk 9,31).

Základy pekla sa otriasali. Uvoľnili sa putá, ktorými satan zväzoval ľudí v zajatí hriechu. Pred mocou vzkrieseného Krista sa rozpadali pohanské povery. Šírenie evanjelia bolo úspešné aj napriek obrovskému odporu. Učeníci sa už od strachu neschovávali v hornej miestnosti. Úzkosť a obavy sa rozplynuli.

Namiesto strachu naplnila srdcia učeníkov viera. Jediný pohľad na vzkrieseného Pána zmenil ich životy. Ježiš im dal nový dôvod žiť. Náš Pán im dal nielen veľké poverenie (Mar 16,15), ale aj veľké zaslúbenie: „Teraz však na vás zostúpi Svätý Duch, vy dostanete jeho moc a budete mi svedkami v Jeruzaleme, v celom Judsku i Samárii, až po kraj zeme.“ (Sk 1,8)

Evanjelium preniklo do najvzdialenejších kútov zeme (Kol 1,23). A to aj napriek tomu, že posledný z učeníkov, Ján, zomrel na konci prvého storočia. Prišli ďalší, prevzali pochodeň pravdy a ohlasovali živého Krista. Plínius Mladší pôsobil ako miestodržiteľ v rímskej provincii Bitýnia na severnom pobreží dnešného Turecka. Okolo roku 110 po Kristovi napísal cisárovi Trajánovi list, v ktorom ho informuje, ako postupuje voči kresťanom, a zároveň sa pýta, ako má pokračovať vo vyšetrovaní. Uvádza, že existuje „veľký počet ohrozených, pretože mnoho ľudí každého veku, rôznych spoločenských skupín a oboch pohlaví je – a ešte bude – postavených pred súd. Nákaza tejto povery sa rozšírila nielen do miest, ale aj do menších obcí na vidieku.“

Napriek najkrutejším útokom diavla kresťanská cirkev rýchlo rástla.

■ Čo sa môžeme naučiť od ranej cirkvi? Ako nám to môže pomôcť dnes, v čase konca?

APLIKÁCIA

STAROSTLIVOSŤ O SPOLOČENSTVO

¹⁰Vtedy sa mnohí pohoršia, budú sa navzájom udávať a nenávidieť.

¹¹Povstane aj mnoho falošných prorokov a zvedú mnohých. ¹²A pretože sa rozmnoží nepravosť, v mnohých vychladne láska. ¹³Kto však vytrvá až do konca, bude spasený. (Mat 24,10–13)

⁴³Všetkých sa zmocňovala bázeň, lebo prostredníctvom apoštolov sa dialo veľa zázrakov a znamení. ⁴⁴Všetci, čo uverili, boli pospolu a mali všetko spoločné. ⁴⁵Predávali svoje pozemky a majetky a rozdeľovali z toho všetkým podľa toho, koľko kto potreboval. ⁴⁶Deň čo deň sorne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a spoločne jedávali pokrm s radosťou a úprimným srdcom. ⁴⁷Chválili Boha a tešili sa priazni celého ľudu. A Pán deň čo deň pridával k ich spoločenstvu tých, ktorí mali byť spasení. (Sk 3,43–37)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Raná kresťanská cirkev rástla nielen preto, že jej členovia kázali evanjelium, ale aj preto, že podľa evanjelia žili. Veriaci boli vzorom služby Krista, ktorý „chodil po celej Galilei a učil v ich synagógach. Hlásal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval každú chorobu a každý neduh medzi ľuďmi.“ (Mat 4,23) Ježiš sa o ľudí zaujímal z hĺbky svojho srdca. A podobne to robila aj raná cirkev. Práve nesebecká láska a odhodlanie naplňovať ľudské potreby v kombinácii s hlásaním evanjelia v moci Svätého Ducha mali významný vplyv na svet v prvých storočiach kresťanskej cirkvi.

Hoci sa okolnosti líšia, aké zásady sa môžeme naučiť z týchto textov o „pravom“ kresťanstve?

Sk 2,43–47

Sk 3,6–9

Sk 6,1–7

Prví kresťania nasledovali Kristov príklad. Peter o Kristovi povedal, že ho „Boh pomazal Duchom Svätým a mocou, takže chodil, dobre robil a liečil všetkých diablom utláčaných, pretože Boh bol s ním“ (Sk 10,38). Kristova cirkev bola Jeho telom na zemi a aj ona v prvých storočiach vyjadrovala Kristovu obetavú lásku a záujem o zranené, zlomené ľudstvo. Prví kresťania boli živou ukážkou Kristovho súcitu.

Vo veľkom spore, ktorý zúri vo vesmíre, chce diabol znehodnotiť Boží obraz, ktorý Stvoriteľ vložil do ľudstva. Cieľom evanjelia je obnoviť Boží obraz v ľuďoch. Táto obnova zahŕňa uzdravenie v telesnej, duševnej aj duchovnej oblasti.

Ježiš zjavuje svoj plán pre každého z nás: „Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a hubil. Ja som prišiel, aby mali život, a to v hojnej miere.“ (Ján 10,10) Kristus túži, aby sme boli fyzicky zdraví, duševne bdeli, emocionálne stabilní a duchovne celiství.

To platí najmä vo svetle zaslúbenia o Jeho návrate. Tento svet prechádza obrovskou krízou. Ježišove predpovede u Matúša 24 a Lukáša 21 hovoria o katastroficknej situácii, ktorá bude na zemi pred Jeho návratom. Keď sa nás Kristus dotkne svojou uzdravujúcou milosťou, zatúžime, aby tento liečivý dotyk okúsili aj ostatní. Ježiš nás posielá do skazeného a rozvráteného sveta ako svojich vyslancov, aby sme sa dotkli druhých Jeho láskou. Rané kresťanstvo charakterizovala vzájomná láska veriacich, ktorá naplňovala aj ich spoločenstvá.

APLIKÁCIA

- Ako môže cirkev spolupracovať s Kristom pri odhalení, že satanove obvinenia sú nesprávne?

POSOLSTVO LÁSKY

¹⁰Vtedy sa mnohí pohoršia, budú sa navzájom udávať a nenávidieť.

¹¹Povstane aj mnoho falošných prorokov a zvedú mnohých. ¹²A pretože sa rozmnoží nepravosť, v mnohých vychladne láska. ¹³Kto však vytrvá až do konca, bude spasený. (Mat 24,10–13)

Podľa toho všetci spoznajú, že ste moji učeníci, ak budete mať lásku jeden k druhému. (Ján 13,35)

A toto prikázanie máme od neho, aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata. (1Ján 4,21)

Čo odhalujú úvodné verše (Ján 13,35; 1Ján 4,21) o satanovom útoku na Boha a Jeho spôsob vlády? Čo hovoria o podstate skutočného kresťanstva?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Láska bola v prvých storočiach normou kresťanských zborov. Jeden z najosobitejších latinských cirkevných spisovateľov Quintus Tertullianus (Terulián, prelom 2. a 3. storočia) vo svojom diele *Apologeticum* o pohľade pohanov na kresťanov napísal: „Toto ušľachtilé dielo lásky viedlo niektorých k tomu, aby poznamenali: *Hľa, ako sa navzájom milujú.*“ (Pozri „Tertullianus – Obrana kresťanů – *Apologeticum*“; dostupné na https://www.tertullian.org/other/czech_apologeticum.htm.)

Jedno z najväčších zjavení Božej lásky sa ukázalo, keď svet v prvých storočiach zasiahli dve ničivé epidémie (okolo rokov 160 a 265). Kresťania slúžili chorým a umierajúcim. Tieto epidémie zabili desaťtisíce ľudí a vyplenili celé dediny a mestá. Nezištná, obetavá, starostlivá a milujúca služba kresťanov mala na obyvateľstvo obrovský vplyv. Postupom času tisíce, neskôr státisíce a napokon milióny obyvateľov Rímskej ríše uverili v Ježiša Krista. Láska, otvorený záujem a organizovaná, nezištná starostlivosť o chorých a zomierajúcich vytvorili obdiv k týmto veriacim a ku Kristovi, ktorého reprezentovali.

Kniha amerického sociológa a religionistu Rodneyho Starka *Vzostup kresťanstva* zobrazuje tieto dejinné udalosti z nového uhla pohľadu. Opisuje, ako sa počas druhej epidémie celé kresťanské spoločenstvo, ktoré bolo v tom čase ešte silno židovsko-kresťanské, stalo účinnou armádou sestier a ošetrovateľov, ktorí zaistovali základné potreby na prežitie trpiacej komunity. „Na vrchole druhej epidémie, okolo roku 260 po Kristovi, Dionýzius napísal vo veľkonočnom liste dlhú poctu hrdinskému úsiliu miestnych kresťanov, z ktorých mnohí prišli o život, keď sa starali o druhých. Väčšina našich spoluveriacich prejavila bezhraničnú lásku a lojalitu. Nikdy sa nešetrili a mysleli len jeden na druhého. Nedbali na nebezpečenstvo, starali sa o chorých, napĺňali každú ich potrebu, slúžili im v Kristovi a spolu s nimi odchádzali z tohto života pokojní a šťastní. Nakazili sa od nich, keď boli v ich blízkosti, starali sa o svojich blížnych a radostne a pokojne prijímali ich bolesti.“ (STARK Rodney, *The Rise of Christianity*. Princeton, New Jersey, Princeton University Press, 1996, s. 82)

■ **Aký odkaz nám prináša správa o konaní kresťanov v prvých storočiach existencie cirkvi? Ako sa môžeme naučiť prejavovať rovnako nesebeckého ducha? Čo v tomto kontexte znamená zomrieť sám sebe (Mat 16,24.25; Ján 12,24)?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Satanovo úsilie zničiť Kristovu cirkev násilím bolo márne. Veľký spor, v ktorom Kristovi učeníci položili svoj život, sa smrťou týchto verných svedkov viery neskončil. Smrť spečatila ich víťazstvo. Boží pracovníci síce padli, ale Božie dielo pokračovalo ďalej. Evanjelium sa šírilo a jeho vyznávačov pribúdalo. Radostná zvesť sa dostala aj tam, kam nemohli doletieť ani rímske orly. Pohanským vládcom, ktorí vytrvalo pokračovali v prenasledovaní, istý kresťan oznámil: *Môžete nás zabíjať, mučiť, odsudzovať..., vaša nespravodlivosť je dôkazom toho, že sme nevinní... Nepomôže vám ani vaša krutosť.* Takto dávali príklad vytrvalosti a vernosti aj ostatným. *Čím viac nás kosíte, tým viac nás pribúda; krv kresťanov je ako sejba.* (Tertullian, Apologeticum, kap. 50)“ (DA 41.42; ZTDS 31.32)

„Keďže Božia nevyspytateľná prozreteľnosť dovoľuje, aby nespravodliví prenasledovali spravodlivých, ľudia slabšej viery bývajú často v rozpakoch. Niektorí z nich strácajú dôveru v Boha, keď vidia, ako sa bezbožným ľuďom v živote darí a ako sužujú tých najlepších a najčistejších. Pýtajú sa, ako je možné, že spravodlivý, milosrdný a všemohúci Boh takúto nespravodlivosť a tyraniu vôbec trpí? Tieto otázky nie sú na mieste. Boh svoju lásku prejavil dostatočne. Nemáme právo pochybovať o jeho добрote len preto, že nevieme pochopiť cesty jeho Prozreteľnosti.“ (DA 47; ZTDS 35)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Má vôbec utrpenie nejaký vyšší zmysel? Prečo podľa vás Boh dovoľuje, aby jeho ľud trpel?
2. Niekedy sa stáva (podobne ako v ranej cirkvi), že sa utrpenia pretavilo do niečoho dobrého. Čo však vtedy, keď nevidíme žiadnu útechu, žiadny vyšší zmysel utrpenia? Prečo je v takýchto situáciách dôležité mať osobnú skúsenosť s Božou láskou, aby sme si zachovali vieru?
3. Ako by ste svojmu priateľovi odpovedali na nasledovné otázky? „Kde je Boh v mojom utrpení? Ak ma miluje, prečo prežívam také ťažké obdobia?“
4. Ako sa môže váš miestny zbor stať starostlivým spoločenstvom, ktoré má vplyv na svet? Uvažujte, akým praktickým spôsobom sa môže téma tohto týždňa odzrkadliť vo vašej službe.

SVETLO SVIETI V TME

(4. A 5. STOROČIE – OBDOBIE KOMPROMISOV V CIRKVI)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 8,44; Prísl 23,23; Sk 20,26–32; 2Tes 2,7–12; Ž 119,105.116.130.133.160; Prísl 16,25; 2Kor 4,3–6

ÚVODNÝ TEXT

Ježiš im povedal: „Ešte krátky čas je svetlo medzi vami. Kráčajte, kým máte svetlo, aby vás nezastihla tma, lebo kto potme kráča, nevie, kam ide.“ (Ján 12,35)

V Zjavení je diabol zobrazený ako drak a had (Zj 12,9). Je drakom, pretože túži zničiť Boží ľud, a hadom, pretože používa všetky svoje prefikvané lži, aby všetkých oklamal. V rokoch nasledujúcich po Kristovej smrti boli tisíce veriacych vystavené nesmiernemu utrpeniu. Boli mučení, hádzaní levom, upalovaní na hraniciach a inak týraní – a to všetko len preto, že odmietali uctievať „božstvá“ cisárskeho Ríma. Napriek tomuto krutému zaobchádzaniu mnohí zostávali verní, evanjelium sa naďalej šírilo a cirkev rástla.

Keď to satan videl, zmenil stratégiu. Do cirkvi prichádzalo veľa pohanov, ale mnohí z nich bez dôkladného poučenia o biblickej pravde. Takto sa stalo, že do cirkvi sa dostalo mnoho mylných myšlienok. Pravdy Písma sa premiešali s pohanskými zvykmi. Štvrté a piate storočie bolo obdobím kompromisov, keď cirkevní predstavitelia poprepájali pohanské praktiky s kresťanským učením.

No aj v tých najťažších časoch bol Boh neustále so svojim ľudom. Veriaci nachádzali Ježiša, „cestu, pravdu a život“, a v moci Svätého Ducha obstáli pevne, dokonca aj zoči-voči obrovskému tlaku a pokušeniu vzdať sa svojho presvedčenia založeného na poctivosti. Zostali verní Božej vôli zjavenej v Písme a neochvejne stáli za pravdou Jeho slova, bez ohľadu na tlak, ktorý bol na nich vyvíjaný, či už otvorene alebo v skrytosti.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia je inšpirovaná skúsenosťami kresťanov 4. a 5. storočia, keď cirkev už nečelila primárne nebezpečenstvu „zvonku“, ale skôr „zvnútra“. Zameriame sa na to, ako Ježiš, ale aj apoštoli pripravovali ďalšie generácie na nebezpečenstvo odklonu od Božej pravdy, čo je jedna z nebezpečných taktík Božieho nepriateľa.

- Ján 8,43.44: Lož a podvod ako satanov nástroj na odvedenie od Krista (nedeľa)
- Sk 20,26–32: Draví vlci – nebezpečenstvo „zvnútra“ cirkvi (pondelok)
- Ján 17,15–17; Sk 20,32: Božie slovo – ochrana pred bludmi (utorok)
- Prísl 16,25; Sud 21,25 a Iz 53,6: Vlastný názor verzus svedectvo Písma (streda)
- 2Kor 4,3–6: Naša oslabená myseľ a istota Božej pravdy (štvrtok)

KOMPROMISY – SATANOVA ĽSTIVÁ STRATÉGIA

Ježiš mu [Tomášovi] povedal: „Ja som cesta, pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa.“ (Ján 14,6)

⁴³Prečo nechápete moju reč? – Preto, že nemôžete počúvať moje slovo.

⁴⁴Vaším otcom je diabol a chcete plniť žiadosti svojho otca. On bol od počiatku vrahom ľudí a nestál v pravde, lebo v ňom niet pravdy. Keď hovorí lož, hovorí z toho, čo mu je vlastné, pretože je klamár a otec lži. (Ján 8,43.44)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Aký kontrast medzi Ježišovým a satanovým charakterom vidieť v úvodných textoch (Ján 14,6 a Ján 8,43.44)?

Ježišove slová sú pravda, pretože On je autorom, pôvodcom pravdy. Pravda vychádza zo srdca múdreho, milujúceho a vševediaceho Boha. On je základom reality a všetkej pravdy.

Naproti tomu satan je klamár a otec lži. Je pripravený použiť klamstvá, podvody, dezinformácie a prekrúcanie pravdy, aby zviadol Boží ľud a spôsobil jeho pád. Takto oklamal aj Evu a Adama v Edene. Prekrúcal pravdu, vytváral pochybnosti a očividne popieral to, čo povedal Boh. Satanov výrok „nie, určite nezomriete!“ (1Moj 3,4) bol v jasnom rozpore s tým, čo o jedení ovocia zo stromu poznania dobra a zla povedal Boh. Počas storočí satan používa rovnakú stratégiu: podkopáva dôveru v Božie slovo, odporuje zjavenej Božej vôli, prekrúca Písmo a nesprávne cituje Bibliu, ak je to v Jeho prospech.

Akú podobnosť nachádzame v týchto biblických pasážach, týkajúcich sa pravdy Božieho slova? Aké je ich hlavné posolstvo?

Prísl 23,23

Ján 17,17

Ján 8,32

„Satan dobre vedel, že Písmo sväté umožní ľuďom odhaliť jeho klamstvá a odolať jeho moci. Ved' slovami Písma odrážal diablove útoky aj sám Spasiteľ. Kristus nastavil štít večnej pravdy proti každému útoku a bránil sa slovami: „Napísané je.“ Proti každému návrhu protivníka postavil Kristus múdrosť a moc Božieho slova. V snahe udržať si nadvládu nad ľuďmi a utvrdiť moc rímskeho vládcu, satan bránil ľuďom v poznávaní Písma. Biblia vyvyšuje Boha a ľuďom vymedzuje miesto, aké im patrí –, preto tá snaha o utajenie a potlačenie jej posvätných právd. Rímska cirkev prijala túto argumentáciu a po stáročia nedovoľovala šíriť Písmo. Ľuďom ho zakázala čítať alebo vlastniť. Bezzásadoví kňazi a cirkevní hodnostári vykladali učenie Písma tak, aby podoprelo ich domnelé nároky. Tak sa rímsky biskup stal takmer všeobecne uznávaným zástupcom Boha na zemi s nárokom na moc nad cirkvou i štátom.“ (DA 51; ZTDS 38)

APLIKÁCIA ■ Akými spôsobmi sa dnes satan pokúša prekrútiť alebo nesprávne vyložiť Božie slovo?

DRAVÍ VLCI

²⁶Preto vám v dnešný deň dosvedčujem, že som čistý od krvi všetkých, ²⁷lebo som vám ohlasoval celý Boží zámer, nič som nezamlčal. ²⁸Dávajte pozor na seba i na celé stádo, v ktorom vás Duch Svätý ustanovil za biskupov, aby ste pásli Božiu cirkev, ktorú si získal za cenu svojej vlastnej krvi. ²⁹Ja viem, že po mojom odchode vniknú medzi vás draví vlci, ktorí nebudú šetriť stádo. ³⁰Aj spomedzi vás samých povstanú muži, ktorí budú hovoriť prevrátené, len aby strhli učeníkov na svoju stranu. ³¹Preto bdejte a pamätajte, že tri roky som so slzami dňom i nocou každého z vás neprestajne napomínal. ³²Teraz vás odporúčam Bohu a slovu jeho milosti, ktoré má moc budovať a dať dedičstvo všetkým posväteným. (Sk 20,26–32)

Prečítaj si Sk 20,26–32. Aké konkrétne varovania dal apoštol Pavol cirkevným predstaviteľom v Efeze v súvislosti s prichádzajúcim odpadlivosťou (Sk 20,26–32)?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Cieľom Pavlovej rady bolo pripraviť cirkev na prichádzajúce udalosti. V týchto pasážach opisuje svoju veľkú obavu. Apoštol sa znepokojuje, že medzi veriacich vniknú „draví vlci, ktorí nebudú šetriť stádo“ (Sk 20,29). Inými slovami, veriaci budú čeliť prudkému prenasledovaniu, ktoré však bude pôsobiť zvnútra cirkvi.

Apoštol vyjadril svoje obavy slovami: „Aj spomedzi vás samých povstanú muži, ktorí budú hovoriť prevrátené, len aby strhli učeníkov na svoju stranu.“ (Sk 20,30) Do cirkvi sa dostali bludné nauky. Nepravdivé doktríny nahradili večné pravdy a v cirkvi začali prevládať pohanské praktiky. Vo štvrtom a v piatom storočí sa do kresťanskej cirkvi nenápadne vkradol kompromis, pričom pravdepodobným ospravedlnením takéhoto stavu bol zamýšľaný pokrok v misii. Hrozným výsledkom však bol odklon od právd Božieho slova.

Prečítaj si 2Tes 2,7–12. Ako apoštol Pavol opisuje prichádzajúce odpadlivosť? Podľa čoho sa dá tento pád rozpoznať?

Pavlove slová, že „tajomstvo bezzákonnosti už pôsobí“ (2Tes 2,7; Roh.), sú veľmi dôležité. Dokonca aj v Pavlových dňoch totiž dochádzalo k postupnému odklonu od právd Božieho slova v súvislosti s poslušnosťou Božiemu zákonu. Toto postupné odpadnutie pokračovalo aj v neskorších storočiach.

V protiklade k ustanoveniam druhého prikázania sa súčasťou kresťanského uctievaní stali modly. Po tisícročia boli modly v popredí všetkých pohanských náboženstiev. Aby bolo kresťanstvo prijateľnejšie pre pohanov prichádzajúcich do kresťanskej cirkvi, pohanské božstvá sa postupne udomácnili v cirkvi prostredníctvom ich transformácie na takzvaných „svätých“. Nedela, deň uctievaní boha slnka, bola postupne prijatá za deň kresťanskej bohoslužby pod zámienkou pripomínania si Ježišovho zmŕtvychvstania. Tento falošný deň, ktorý nemá žiadnu oporu v Písme, prevláda aj v súčasnosti.

■ Aké kompromisy sa dnes stávajú súčasťou cirkvi? Aké kompromisy si v pokušení robíš ty sám? Prečo je nebezpečné miešať pravdu a blud?

APLIKÁCIA

SLOVO AKO OCHRANA

¹⁵Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred zlým. ¹⁶Nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta. ¹⁷Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda! (Ján 17,15–17)

Teraz vás odporúčam Bohu a slovu jeho milosti, ktoré má moc budovať a dať dedičstvo všetkým posväteným. (Sk 20,32)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Porovnaj úvodné texty (Ján 17,15–17; Sk 20,32). Čo hovoria Ježiš a apoštol Pavol v súvislosti s našou ochranou pred satanovými podvodmi?

Biblia je neomylným zjavením Božej vôle. Predstavuje nebeský plán na záchranu ľudstva. Pavol na inom mieste píše: „Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na učenie, karhanie, nápravu a výchovu v spravodlivosti...“ (2Tim 3,16) To znamená, že „celé Písmo“ je inšpirované („vdýchnuté“; Roh.) Bohom, nie iba niektoré časti alebo niektoré časti viac než iné. Celú Bibliu musíme prijímať ako Božie slovo. V opačnom prípade sa doširoka otvárajú dvere pre klamstvo a podvody, ktoré nás odvádzajú od Boha.

Biblia jasne odhaľuje Božiu nekonečnú lásku v kontexte veľkého sporu. Odhaľuje tiež satanské bludy a podvody. Diabol nenávidí Božie slovo a počas storočí sa zo všetkých síl snažil zničiť vplyv Písma.

Ved' čo by sme vedeli o pláne spasenia bez Biblie? Pochopili by sme niečo o Ježišom narodení, živote, učení a o Jeho službe? Boli by sme bez Písma schopní pochopiť hĺbku Kristovej obete, slávu Jeho zmŕtvychvstania, moc Jeho príhovornej služby a majestát Jeho návratu?

Všetky kľúčové pravdy týkajúce sa spasenia nám zjavuje, pripomína a zdôrazňuje Božie slovo. Len ono musí byť základnou normou a rozhodujúcim kritériom na pochopenie všetkých posvätných pravd.

Preto musíme bojovať proti všetkým možným pokusom podkopať autoritu Písma. Nebezpečné sú aj postoje tých, ktorí síce vyznávajú veľkú lásku k Biblii, ale zároveň prinášajú pochybnosti o jej inšpirácii a pôvode. Je tragické, že pod vplyvom súčasného myslenia sa mnohí teológovia a kresťania natolko zameriavajú na ľudskú stránku Písma, že Biblia sa v ich očiach stáva takmer výlučne ľudským slovom a stráca svoj Božský pôvod a autoritu Jeho slova. Tvrdia, že *Biblia je dielom kráľov, pastierov, rybárov, kňazov, básnikov a iných, ktorí prezentovali svoje chápanie a predstavy o Bohu, prírode a skutočnosti najlepšie, ako to vo svojej dobe vedeli.*

To naozaj? Ak by to bola pravda, prečo by sme sa my, ktorí žijeme v 21. storočí, mali vôbec zaujímať o to, čo si títo ľudia mysleli? A už vôbec nedáva zmysel, prečo by sa práve ich myšlienky mali stať základom našej nádeje na večnosť.

APLIKÁCIA

■ Prečítaj si verše Ž 119.105.116.130.133.160. Čo hovorí žalmista o význame Božieho slova v pláne spasenia? Ako tieto texty formujú náš pohľad na Písmo?

ĽUDSKÉ NÁZORY A AUTORITA PÍSM A

Niektorá cesta sa človeku zdá správna, nakoniec však vedie k smrti. (Prís 16,25)

V tom čase ešte nebolo kráľa v Izraeli; každý robil, čo uznal za správne. (Sud 21,25; SEvP)

Všetci sme blúdili ako ovce, každý išiel svojou cestou, ale Hospodin na neho uvalil nepravosti nás všetkých. (Iz 53,6)

Svätý Duch pôsobí prostredníctvom nášho uvažovania. Pozýva nás preskúmať tajomstvá vesmíru. Ako niekto výstižne povedal: „Kresťania nevypínajú svoj mozog pri vstupe do kostola.“ Na objavenie nadprirodzených práv Písma však samotná genialita ľudského uvažovania nestačí. Pravda nie je otázkou názoru. Ide o Božie zjavenie.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo prezrádzajú úvodné texty (Prís 16,25; Sud 21,25 a Iz 53,6) o satanovej podvodníckej stratégii?

Jedným z najúčinnějších diablových podvodov je viesť nás k presvedčeniu, že ľudský rozum stačí na pochopenie Božej vôle aj bez pomoci Svätého Ducha a poučenia Božím slovom. Môže sa stať, že určitý pohľad na svet sa nám (alebo dokonca celým kultúram) bude zdať správny, ale v Božích očiach môže byť úplne neprijateľný.

Pred pár rokmi sme sa s manželkou rozhodli, že si poobede urobíme výlet v lese neďaleko hotela, v ktorom sme boli ubytovaní. Väčšinou sa pomerne dobre orientujem a po asi dvojhodinovej prechádzke rôznymi lesnými chodníkmi som si bol celkom istý, že cestu späť pomerne ľahko nájdem. Čoskoro som však zistil, že sme sa v lese beznádejne stratili. Slnko začalo zapadať a ja som sa bál najhoršieho. Našťastie sme stretli ďalších turistov, ktorí cestu poznali a nasmerovali nás. Boli sme najmenej osem kilometrov od hotela. Našťastie to bolo blízko hlavnej cesty. Keďže ich auto bolo zaparkované neďaleko, ponúkli nám odvoz do nášho hotela. Objavenie niekoho, kto poznal cestu a pomohol nám dostať sa do nášho cieľa, bolo pre nás priam životne dôležité.

Boh nás nenechal na našej životnej púti osamelých. Svätý Duch upriamuje náš pohľad na Písmo, ktoré nás vedie domov. Pravda a lož, správne a nesprávne, dobro a zlo – to možno náležite pochopiť iba vo svetle Božieho slova. To, čo odporuje Bohu a Jeho slovu, je omyl a blud. Takáto cesta je vždy nebezpečná. A naopak, to, čo je v súlade s Bohom, je pravda a dobro. Je dôležité, aby sme Božie slovo prijímali ako konečného rozhodcu vo veciach pravdy a morálky.

■ **Prečo ľudská myseľ nie je schopná objaviť božskú pravdu bez pomoci Svätého Ducha? Aký je podľa teba vzťah medzi ľudským uvažovaním a Božím zjavením? Ako nám naše uvažovanie pomáha pochopiť Božie zjavenie? Pozri sa napríklad na proroctvo v Daniel 2, ktoré pokrýva svetové dejiny od čias Babylona až po budúcnosť. Aký vplyv má takéto proroctvo na naše uvažovanie?**

APLIKÁCIA

BOJ O MYSEĽ ČLOVEKA

³Ak aj naše evanjelium je zahalené, je zahalené pre tých, ktorí hynú. ⁴V nich boh tohto veku zatemnil mysle neveriacich, aby nevideli svetlo evanjelia o sláve Krista, ktorý je obrazom Boha. ⁵Veď nehlásame samých seba, ale Ježiša Krista, Pána, keďže my sme len vaši služobníci pre Ježiša. ⁶Lebo Boh, ktorý povedal: „Nech z temnoty zažiarí svetlo!“, zažiaril v našich srdciach, aby priviedol na svetlo poznanie Božej slávy na tvári Ježiša Krista. (2Kor 4,3–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (2Kor 4,3–6). Ako rozumieš tomu, že „boh tohto veku zatemnil mysle neveriacich“ (2 Kor 4,4) ? V čom sú ich mysle zatemnené? Čo je opakom zatemnenia? Ako je možné ho dosiahnuť?

Grécke slovo pre „mysel“ v tejto pasáži je *noéma*. Doslova to označuje naše vnímanie alebo mentálne schopnosti. „Boj medzi Kristom a satanom je bojom o mysle ľudí (Rim 7,23.25; 12,2; 2Kor 3,14; 11,3; Fil 2,5; 4,7.8). Satanovým hlavným cieľom je zaslepiť alebo zatemniť ľudské mysle. Robí to tak, že ich odvádza od štúdia Božieho slova. Narušuje schopnosti ľudskej mysle tým, že ju zahľucuje a úplne zamestnáva vecami tohto života a upriamuje ju na pýchu a sebavyvyšovanie.“ (6BC 854)

Nedostatok poznania stratených nespočíva v tom, že by nemohli vedieť. Hlavnou príčinou je, že nechcú vedieť. Mnohí mali každú príležitosť spoznať pravdu, ale rozhodli sa neveriť a satan im zaslepil oči. Satanovo kráľovstvo je kráľovstvom temnoty. „Evanjelium je jediný prostriedok, ktorým sa dajú odhaliť satanove pekelné plány a podvody. Len vďaka evanjeliu môžu ľudia uvidieť cestu z temnoty do svetla.“ (6BC 854) Podstatou novozmluvného posolstva je život, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. On je v centre evanjelia a je stredobodom Písma. Celé Písmo vydáva svedectvo o Ňom (Ján 5,39).

Ako verše Ján 1,4.5.9.14 opisujú Ježiša?

Počas prvých storočí kresťanskej cirkvi boli veriaci úplne oddaní Kristovi ako Tomu, ktorý bol Svetlom v ich temnote. Boli vykúpení Jeho milosťou, premenení Jeho mocou a motivovaní Jeho láskou. Ani smrť nemohla zlomiť ich puto vernosti Kristovi. Vďaka veľkolepému svetlu evanjelia rozpoznali diablove podvody. Kristus mal vždy mužov a ženy, ktorí sa z Jeho milosti odvážne postavili za Jeho pravdu. V prvých storočiach zažiarilo v temnote svetlo Kristovej lásky, milosti a pravdy.

APLIKÁCIA ■ Čo ti pomáha mať myseľ otvorenú pre pravdy evanjelia?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Podobná nenávisť a odpor voči pravde ovláda Božích nepriateľov v každej dobe, preto sa od Božích služobníkov očakáva rovnaká bdelosť a vernosť. To, čo Ježiš Kristus povedal prvým učeníkom, platí aj pre jeho nasledovníkov na konci času: *Čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bdejte!* (Mar 13,37)“ (DA 56.57; ZTDS 42)

V mnohých častiach sveta, najmä tam, kde majú ľudia voľný prístup k Biblii, satan používa na oslabenie jej vplyvu iné prostriedky. Jedným z veľmi účinných spôsobov sú rôzne vedecké pojednania či štúdie, ktoré niekedy zastávajú postoje podkopávajúce dôveru v Božie slovo. Uvedme aspoň jeden príklad. Hoci kniha Daniel samú seba datuje do obdobia viac ako päťsto rokov pred Kristom, mnohí biblickí učitelia ju datujú do polovice druhého storočia pred Kristom. Tvrdia, že musela byť napísaná práve v tomto čase, inak by prorok presne predpovedal budúcnosť, čo je nemožné. Preto tvrdia, že kniha Daniel bola napísaná až o niekoľko storočí neskôr. Žiaľ, táto lož o Biblii je len jednou z mnohých, ktoré sa nám súčasná veda snaží podsúvať. Nanešťastie, mnohí ľudia toto klamstvo prijímajú, pretože s ním prichádzajú „biblickí učitelia“. Niet divu, že nás Pavol varuje: „Všetko skúmajte; dobrého sa držte!“ (1Tes 5,21)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Pozrite si citát z časti na utorok a potom si položte otázku: Aké podobné metódy dnes satan používa na podkopanie autority Písma?
2. Čo nám môže najviac pomôcť, aby sme neskĺzli do nesprávneho výkladu Božieho slova?
3. Satanovou najväčšou snahou vo veľkom spore medzi dobrom a zlom je znevážiť Boží charakter a predstaviť Boha ako autoritárskeho, nemilujúceho tyrana. Aké nástroje pritom diabol používa? Aká je Božia odpoveď na jeho lži?
4. Apoštol Peter tvrdí, že „proroctvo nikdy nepovstalo z vôle človeka“ (2Pet 1,20). Ako si môžeme byť istí, že neprekrútime význam Písma, aby sme dosiahli svoje vlastné ciele? Prečo je toto pokušenie väčšie, než si uvedomujeme? Prečo sa musíme chrániť pred takýmto konaním? Ako sa proti tomuto pokušeniu môžeme brániť?

Týždeň od 21. do 27. apríla

STÁŤ NA STRANE PRAVDY

(VERNOŠŤ KREŠŤANOV V SMUTNÝCH DOBÁCH ODPADNUTIA)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Dan 7,23–25; Zj 12,6.14; Júda 3,4; Zj 2,10; Sk 5,28 – 32; Ž 19,8–12; 1Ján 5,11–13

ÚVODNÝ TEXT

¹⁴A ako Mojžiš vyzdvihol hada na púšti, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, ¹⁵aby každý, kto v neho verí, mal večný život. (Ján 3,14.15)

Novodobé turecké pobrežné mesto Izmir bolo kedysi biblickou Smyrnou, o ktorej sa hovorí v knihe Zjavenie. Koncom prvého a počas druhého storočia toto starobylé mesto s približne stotisíc obyvateľmi prekvitalo. Darilo sa mu, prosperovalo a voči Rímu bolo veľmi lojálne.

Povinnosťou všetkých obyvateľov Smyrny bolo raz do roka zapáliť kadidlo rímskym bohom. V druhom storočí sa však v Smyrne dokázateľne nachádzala aj rozrastajúca sa kresťanská komunita. Mnohí z týchto veriacich sa odmietli podriaďovať príkazu o obetovaní pohanským bohom. Polykarpus (asi 69 – 155), ktorý v Smyrne pôsobil ako biskup miestneho kresťanského spoločenstva, odmietol zradiť svojho Pána a páliť kadidlo modlám. Bol za to odsúdený a na námestí v Smyrne upálený na hranici. Keď ho vládár naposledy vyzval, aby sa vzdal Krista a potupil ho, starý muž odpovedal: „Osemdesiatšesť rokov mu slúžim a v ničom mi neukrivil. Ako by som mohol zlorečiť svojmu Kráľovi, ktorý ma vykúpiť?“ („Umučenie smyrnenského biskupa svätého Polykarpa“ in *Tretí patristická čítanka*, ed. Novák, J., Praha: ČKCH, 1985, str. 15–26; dostupné na https://fatym.com/taf/knihy/patrol/p_upol.htm.)

V priebehu storočí žilo mnoho mužov a žien, ktorí radšej podstúpili mučenícku smrť, než by sa vzdali svojej viery v Krista. Ich obeť nanovo roznečuje našu odvahu. Príbeh ich oddanosti Kristovi obnovuje našu vlastnú vernosť.

Tento týždeň sa pozrieme na niektoré biblické princípy, ktoré motivovali valdénov a neskorších reformátorov, ako boli Ján Hus a Jeroným Pražský, aby zostali verní Pánovi za každých okolností – dokonca aj pri hrozbe smrti od tej istej moci, ktorá zabila Polykarpa. Tentoraz ňou bol Rím vo svojom pápežskom období.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu štvrtej lekcie sa necháme inšpirovať vernosťou tých, ktorí dokázali stáť na strane Božej pravdy aj v temných obdobiach 1260 prorockých rokov, keď kresťanská cirkev zneužila svoju moc proti tým, ktorí sa nehodlali vzdať posolstva čistého evanjelia.

- Dan 7,23–25; Zj 12,6.14: Predpovedaných 13 storočí prenasledovania verných (nedeľa)
- Júda 1; Zj 2,10: Výzva a povzbudenie k vernosti v čase odpadnutia (pondelok)
- Ef 6,10–12; Zj 3,11: Odvaha niesť Božie svetlo ako valdenci (utorok)
- 2Tim 2,1–3: Wycliffe ako príklad verného nesenia evanjelia (streda)
- Ján 5,24; 11,25.26; 1Ján 5,11–13: Nádej, ktorá posilňovala reformátorov (štvrtok)

PRENASLEDOVANÝ, A PREDSA VÍŤAZNÝ

²³Takto povedal: Štvrtým zvieraťom bude štvrté kráľovstvo na zemi, ktoré bude rozdielne od všetkých kráľovstiev a požerie celú zem a pomláti ju a rozdrví ju. ²⁴A desať rohov znamená, že z toho kráľovstva povstane desať kráľov, a po nich povstane iný, ktorý bude rozdielny od predošlých a poníži troch kráľov. ²⁵A bude vraviť slová proti Najvyššiemu a unaví svätých Najvyšších a bude pomýšľať na to, že premení časy a zákon. A budú vydaní do jeho ruky až do času a čias a do polovice času. (Dan 7,23–25; Roh.)

⁶Žena utiekla na púšť, kde jej Boh pripravil miesto, aby ju tam živili tisícdvostonošešdesiat dní. ... ¹⁴Ale tej žene boli dané dve krídla veľkého orla, aby mohla letieť do pustatiny na svoje miesto, kde skrytá pred hadom bude živená čas a časy a pol času. (Zj 12,6.14)

O akom prorockom období hovoria úvodné texty (Dan 7,23–25 a Zj 12,6.14)? Čím sa toto obdobie vyznačovalo?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Vždy, keď Boží ľud zostáva verný svojmu Stvoriteľovi a Vykupiteľovi, satan zúri. V takých obdobiach veľmi často prichádza prenasledovanie. Prorok Daniel opísal udalosti, ktoré sa ešte len mali odohrať v ďalekej budúcnosti. Jeho proroctvo hovorí o čase, keď stredoveká cirkev „rozpúta vojnu so svätými“ a „bude sužovať“ Boží ľud (Dan 7,21.25). Prorok Ján opísal toto obdobie ako čas, keď bude Božia cirkev donútená utiecť na púšť, kde mala byť „živaná čas a časy a pol času“ (Zj 12,14). Ján v Zjavení ďalej dodáva: „Žena [cirkev] utiekla na púšť, kde jej Boh pripravil miesto...“ (Zj 12,6) Boží ľud sa ocitol na púšti, kde ho Boh sýtil, posilňoval a podporoval svojím Slovom. Dialo sa tak počas celého dlhého a temného obdobia, keď veľký spor zúril v podobe pápežskej nadvlády.

Boží ľud našiel miesto, ktoré mu „pripravil“ Boh. V najväčších životných výzvach Boh vždy pripraví miesto pre svojich verných nasledovníkov. V časoch najväčšej skúšky Jeho ľud našiel útočisko v Jeho láske a starostlivosti (pozri Žalm 46). Obdobie tisícdvostonošešdesiat dní v Zj 12,6 je totožné s obdobím označeným ako čas, časy a pol času v Zj 12,14 (3½ „časov“ alebo rokov x 360 dní /čo je jeden rok/ = 1260 dní). Biblické proroctvá sú často napísané v symboloch. V prorockých častiach Daniela a Zjavenia sa jeden prorocký deň rovná jednému doslovnému roku. Tento princíp „deň za rok“ nachádzame v 4Moj 14,34 a Ezech 4,6, ale dosvedčujú ho aj iné texty Písma, prípadne aj staré mimobiblické židovské spisy.

Vizigóti, Vandali a Ostrogóti boli kmene, ktoré verili doktrínam v rozpore s oficiálnym učením Ríma. Obdobie tisícdvostonošešdesiat dní sa začalo, keď bol v roku 538 z Ríma vyhnaný posledný z týchto barbarských kmeňov – Ostrogóti. Toto obdobie duchovnej temnoty pokračovalo až do roku 1798, keď Napoleonov generál Berthier odstránil pápeža z Ríma. Počas tohto dlhého obdobia bolo umučených nespočetné množstvo kresťanov, pretože neboli ochotní podriaďiť sa ničomu inému okrem Božieho slova. Aj napriek smrti však boli víťazmi. V Kristovi boli oslobodení od viny a nadvlády hriechu, „zvítazili pre Baránkovu krv a pre slovo svojho svedectva“ (Zj 12,11). Kristovo víťazstvo nad satanom na kríži bolo aj ich víťazstvom. Hoci zomreli, ich smrť je len odpočinkom až do Kristovho návratu.

■ Aký vplyv majú na tvoju vieru naplnené biblické proroctva?

APLIKÁCIA

KEĎ SVETLO VÍŤAZÍ NAD TEMNOTOU

³Milovaní, veľmi som sa usiloval napísať vám o našej spoločnej spásy; teraz pokladám za nevyhnutné napísať vám a napomenúť vás, aby ste bojovali za vieru raz navždy odovzdanú svätým. ⁴Vkradli sa totiž medzi vás niektorí ľudia, o ktorých bol už dávno napísaný súdny výrok. Sú to bezbožníci, ktorí zamieňajú milosť nášho Boha za výstrednosti a zapierajú jediného vládcu a nášho Pána, Ježiša Krista. (Júda 1,3.4)

Neboj sa toho, čo máš vytrpieť! Hľa, diabol niektorých z vás uvrhne do väzenia, aby ste prešli skúškou, a budete sužovaní desať dní. Bud' verný až do smrti a dám ti veniec života! (Zj 2,10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aké varovanie sa nachádza v úvodnom texte (Júda 1,3.4)? Ako sa vzťahovalo na neskoršiu kresťanskú cirkev?

List Júdov bol napísaný niekedy pred rokom 65. Adresovaný je verným kresťanom, „ktorí sú od Boha Otca milovaní a Ježišom Kristom chránení“ (Júda 1,1). Títo veriaci dostali výzvu, aby „bojovali za vieru raz navždy odovzdanú svätým“ (Júda 1,3). Ako dôvod Júda udáva, že sa do cirkvi vkradli „bezbožníci, ktorí zamieňajú milosť nášho Boha za výstrednosti“ (Júda 1,4). Táto výzva mala veľký význam aj pre veriacich v stredoveku, keď cirkev zaplavili pohanské praktiky a tradície, čím sa spreneverili Božiemu slovu. Po mnoho storočí tu však boli ľudia, ktorí boli zástancami právd Písma. Patrili medzi nich napríklad valdéci. Verili, že Kristus je ich jediným prostredníkom a Biblia ich jediným zdrojom autority. „V každom období žili Boží svedkovia, ktorí verili v Ježiša Krista ako jediného Sprostredkovateľa medzi Bohom a človekom. Títo ľudia pokladali Písmo sväté za jediné pravidlo života a zachovávali sobotu podľa prikázania.“ (GC 61; ZTDS 45)

Aké zaslúbenie dáva Boh tým, ktorí sú mu verní aj zoči-voči samotnej smrti (Zj 2,10)?

Tieto slová boli adresované spoločenstvu veriacich v Smyrne. Jedným z patrónov mesta bol Dionýzos, pohanský boh zábavy a plodnosti. Keď zomrel niektorý z jeho kňazov, pri pohrebnom sprievode mu položili na hlavu korunu. Ján dáva do protikladu takúto pozemskú korunu nasadenú na hlavu pri smrti s korunou života, ktorou budú ovenčení tí, čo zvíťazia nad silami zla. Korunu („veniec“) života dostanú tí, ktorí obstáli aj napriek skúškam, ťažkostiam, utrpeniu, a dokonca aj napriek smrti pre Krista.

Koruna života inšpirovala týchto verných kresťanov, aby zniesli pre Krista aj samotnú smrť. Koruna života môže byť povzbudením vždy, keď sa ocitneme v ťažkej situácii. Toto zaslúbenie inšpirovalo aj valdencov, keď prechádzali bolesťou a prenasledovaním. Vedeli, že jedného dňavidia Ježiša a budú s Ním žiť naveky. Koruna života je symbolom odmeny a povzbudení aj pre nás dnes. Uprostred skúšok a utrpenia majme svoj pohľad upretý na Ježiša a budme mu verní.

APLIKÁCIA

■ **Čo je pre teba povzbudením v náročných časoch? Čo ťa desí? Na aké zaslúbenia sa môžeš odvolať v čase trápenia a prenasledovania?**

ODVAHA OBSTÁŤ

¹⁰Napokon posilňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci. ¹¹Oblečte sa do plnej Božej výzbroje, aby ste mohli obstáť proti úkladom diabla. ¹²Ved' náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcom tohto temného sveta a proti duchom zla v nebesiach. (Ef 6,10–12)

Prídem čoskoro! Pridržaj sa pevne toho, čo máš, aby ti nikto nevzal veniec! (Zj 3,11)

Prečítaj si Sk 5,28–32 a porovnaj tento text s úvodnými veršami (Ef 6,10–12 a Zj 3,11). Aký základný princíp sa nachádza v týchto textoch?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Jednou z charakteristických črt valdencov (a každého reformátora) bola ich absolútna vernosť Bohu, poslušnosť autorite Písma, oddanosť zvrchovanosti Krista a odmietnutie pápežstva. Ich mysle boli presýtené novozmluvnými príbehmi viery a odvahy.

Spolu s Petrom a ostatnými apoštolmi mohli povedať: „Boha treba poslúchať viac ako ľudí.“ (Sk 5,29) Pochopili Pavlovu výzvu: „Posilňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci.“ (Ef 6,10) A napokon, brali vážne Ježišovu radu: „Pridržaj sa pevne toho, čo máš, aby ti nikto nevzal veniec!“ (Zj 3,11) Títo verní muži a ženy viery boli odhodlaní postaviť sa za pravdy Božieho slova a za žiadnych okolností sa nepodriaďiť rímskej cirkvi, ktorej učenie bolo poznačené náukami ľudí a pohanskou tradíciou.

Valdenci boli jednou z prvých skupín, ktorej sa podarilo získať Bibliu vo vlastnom jazyku, keď dal jej časti v druhej polovici 12. storočia preložiť do galčiny Valdes z Lyonu. Dojemný záznam o ručnom odpisovaní častí Biblie obsahuje informácie o ich práci. Valdenci tajne ručne kopírovali časti Biblie vo svojich horských komunitách v severnom Taliansku a južnom Francúzsku. Mladí ľudia dostali od rodičov pokyny, aby sa naučili naspamäť veľké časti Písma. Na namáhavom prepisovaní spolupracovali celé tímy pisárov. Mnohí z týchto mladých ľudí patriaciach medzi valdencov cestovali po Európe ako obchodníci, ktorí tajne hovorili o pravdách Písma a záujemcom poskytovali zhotovené odpisy. Niektorí sa zapísali na univerzity a keď sa naskytla príležitosť, delili sa o časti Písma so svojimi spolužiakmi. Vedení Svätým Duchom v správnom momente, keď pocítili vnímavosť zo strany nejakého poctivého hľadača, odovzdali mu vzácny prepis časti Písma. Mnohí za svoju vernosť a oddanosť zaplatili životom. Hoci valdenci nerozumeli jasne každému biblickému učeniu, po stáročia zachovávali pravdu Božieho slova tým, že sa oň delili s ostatnými.

„Chodník spravodlivých je ako svetlo briedzenia, ktorého jas prechádza do plného dňa.“ (Prís 4,18) Cestu, ktorou Boh vedie svoje deti, prirovnáva Šalamún k slnku, čo na oblohe vystupuje čoraz vyššie. Keby sa slnko len zrazu rozžiarilo na oblohe, oslepilo by nás. Potom, čo tma po stáročia zahalovala svet, Boh povolal ľudí oddaných Jeho slovu, ktorí niesli posolstvo ďalším.

■ Ako môžeš ty sám odzrkadľovať Kristovo svetlo a svietiť vo svojom okolí? Ako sa ti to darí? Čo by ti mohlo pomôcť v tvojej službe?

APLIKÁCIA

RANNÁ HVIEZDA REFORMÁCIE

¹Ty teda, syn môj, posilňuj sa milosťou v Ježišovi Kristovi ²a to, čo si skrze mnohých svedkov počul odo mňa, predkladaj verným ľuďom, ktorí budú schopní učiť aj iných. ³Spolu so mnou znášaj utrpenie ako dobrý vojak Ježiša Krista. (2Tim 2,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako nasledovné verše vyjadrujú postoje Dávida a Jeremiáša k Božiemu slovu? Ako to podľa teba súvisí s reformáciou?

Ž 19,8–12

Ž 119,140

Ž 119,162

Jer 15,16

Každý z reformátorov sa „radoval“ z Božieho slova. Reformátori konali Božiu vôľu „s potešením“. „Milovali“ Jeho zákon. Jednou z najvýraznejších črt reformácie bola radosť, ktorú ľuďom prinášalo štúdium Písma. Štúdium Biblie nebolo pre nich namáhavou nutnosťou, zákonníckou povinnosťou ani prísnou požiadavkou. Božie slovo a pravdy Písma ich naplňali radosťou.

Keď študovali Písmo, premieňala ich moc Svätého Ducha. „Wycliffov charakter je dôkazom, že Písmo sväté má účinnú výchovnú moc. Wycliffe sa len pod vplyvom Písma stal tým, čím bol. Snaha pochopiť slávne pravdy Božieho zjavenia rozširuje a umocňuje všetky schopnosti človeka. Rozvíja rozum, bystrí chápatosť a zlepšuje úsudok. Štúdium Písma zušľachtuje zmýšľanie, cítenie a túžby ľudského srdca viac než akékoľvek iné štúdium. Podnecuje cieľavedomosť, trpezlivosť, odvahu a silu; zušľachtuje povahu a posväcuje srdce. Úprimným a pokorným štúdiom Písma, umožňujúcim spojenie ľudskej mysle s večnou Božou myslou, pomôže záujemcovi stať sa človekom bystrejšieho a činorodejšieho intelektu, vznešenejších zásad, než aké mohlo priniesť štúdium čisto ľudskej múdrosti.“ (GC 94; ZTDS 68)

Akú radu dal apoštol Pavol Timotejovi (2Tim 2,1–3) v súvislosti s Božím slovom?

Pravda Božieho slova a radosť zo spasenia v Kristovi tak veľmi naplňali srdcia reformátorov, že sa o ňu museli podeliť. John Wycliffe strávil svoj život prekladáním Božieho slova do angličtiny len z dvoch dôvodov: (1) živý Kristus ho zmenil prostredníctvom Slova a (2) Kristova láska ho motivovala podeliť sa o to, čo sa naučil.

Pred Wycliffom existovali v angličtine len malé časti Písma. Wickliffe zomrel skôr, než na neho dosiahla nepriateľská ruka Ríma. Ani to však nepriateľov pravdy neodradilo. Jeho pozostatky vykopali, spálili a popol hodili do rieky. Ale tak, ako bol popol tohto významného muža rozptýlený vodou, tak sa aj Božie slovo, voda života, šírilo dodaleka ako výsledok jeho práce. Jeho osoba a dielo boli neskôr označené za „rannú hviezdú reformácie“.

APLIKÁCIA

■ **Je aj pre teba štúdium Písma a poznávanie právd o Bohu radosťou a potešením? Ako sa to prejavuje v tvojom živote?**

POVZBUDENÍ NÁDEJOU

Amen, amen, hovorím vám: Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nejde na súd, ale prešiel zo smrti do života. (Ján 5,24)

²⁵ **Ježiš jej povedal: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, aj keď zomrie, bude žiť. ²⁶Nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa. Veríš tomu?“** (Ján 11,25.26)

¹¹ **A to je svedectvo, že nám Boh dal večný život a tento život je v jeho Synovi.**

¹² **Kto má Syna, má život; kto nemá Božieho Syna, nemá život.** ¹³ **Toto som napísal vám, čo veríte v meno Božieho Syna, aby ste vedeli, že máte večný život.** (1Ján 5,11–13)

Prečítaj si Heb 2,14.15. Čo tento text hovorí o realite veľkého sporu?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo povzbudzovalo verných valdíncov počas hrozných prenasledovaní? Čo dodalo reformátorom, medzi ktorých patrili Ján Hus, Jeroným Pražský, William Tyndale, Hugh Latimer a ďalší mučeníci stredoveku, odvahu postaviť sa plameňom a meču? Bola to viera v Božie zaslúbenia. Uverili Kristovým slovám: „Ešte máličko a svet ma už viac neuvidí. Ale vy ma uvidíte, pretože ja žijem, aj vy budete žiť.“ (Ján 14,19) Pochopili, že Jeho moc je dostatočná, aby obstáli aj v tých najväčších skúškach. Dokázali dokonca prežívať radosť z toho, že majú účasť na Kristovom utrpení. A ich vernosť sa stala dôležitým a mocným svedectvom pre celý svet.

Dovideli za svoje utrpenie a pohľadom viery sa pozerali na to, čo bude v budúcnosti. Vedeli, že vďaka Kristovmu vzkrieseniu je smrť porazeným nepriateľom. Tito odvážni kresťania vierou videli, ako sa lámu putá smrti. Držali sa zaslúbení Božieho slova a z tohto sveta odišli víťazne.

Aké záruky prinášajú zaslúbenia z úvodných veršov (Ján 5,24; Ján 11,25.26 a 1Ján 5,11–13)? Ako nám tieto zaslúbenia pomáhajú v životných skúškach?

Ján Hus nezakolísal tvárou v tvár väzeniu, nespravodlivosti ani samotnej smrti. Vo väzení sa trápil a mesiace čakal na rozsudok. V chladnom a vlhkom väzení ochorel a takmer zomrel. Napriek tomu „Husa podporovala Božia milosť. Počas týždňov pred vynesením konečného rozsudku ho sprevádzal nebeský pokoj. Priateľom napísal: *Tento list vám píšem v žalári v putách a v očakávaní zajtrajšieho výroku o treste smrti nado mnou. Keď sa z milosti Ježiša Krista opäť stretne v tom nádhernom pokoji budúceho života, dozviete sa, aký milostivý bol Boh ku mne, ako účinne ma podporoval v mojich pokušeniach a skúškach.* Hus v temnote žalára predvídala víťazstvo pravej viery.“ (GC 107.108; ZTDS 77.78)

Výzva apoštola Pavla k nám aj dnes prehovára veľmi nástojčivo: „Neochvejne sa pridružajme nádeje, ktorú vyznávame, lebo ten, čo nám dal prisľúbenia, je verný.“ (Heb 10,23) Ako Božie zaslúbenia povzbudzovali Jeho ľud v minulých vekoch, tak môžu byť povzbudením aj pre nás dnes.

- **Ako rozumieš slovom: „Veď čo osoží človeku, ak získa aj celý svet, ale uškodí svojmu životu?“ (Mar 8,36) Čo znamená *stratiť všetko pre Krista*? Čo sa môžeme naučiť od valdíncov a reformátorov? Ako nám môže byť ich skúsenosť povzbudením v záverečnom konflikte na zemi?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Boh osvietil myseľ týchto vyvolených mužov a odhalil im mnohé bludy Ríma. Hoci vo svojej dobe nedostali plné svetlo určené svetu, Boh prostredníctvom svojich služobníkov vyvádzal ľudstvo z temnoty rímskej cirkvi. Keďže im v ceste stálo mnoho prekážok, Boh ich viedol krok za krokom tak, aby ich vedeli prekonať. Na pochopenie a prijatie plného svetla nemohli byť pripravení. Keby ich bolo úplne osvietilo, boli by sa od neho odvrátili ako tí, čo prídlho žili v temnote, a zrazu ich zalial jas žiarivých lúčov poludňajšieho slnka. Preto Boh odhaľoval priekopníkom reformácie svetlo len pomaly, podľa toho, ako ho ľudia vedeli prijať. V nasledujúcich storočiach mali prísť ďalší verní pracovníci, ktorí ľudí povedú ďalej cestou nápravy.“ (GC 103; ZTDS 73.74)

„V inom liste istému kňazovi, ktorý sa stal učeníkom evanjelia, Hus píše s hlbokou pokorou o vlastných chybách a vyznáva, že *rád nosieval pekné šaty a že mnoho hodín strávil zbytočne*. Potom pripísal tieto dojímavé rady: *Kiež tvoja myseľ uvažuje o Božej sláve a spáse duší, nie o zisku a majetku. Dbaj o to, aby si sa viac staral o svoju dušu, než o výzdobu svojho domu; no nadovšetko dbaj o vzdelanie ducha. Správaj sa zbožne a pokorne voči chudobným a nemiňaj majetok v hodovaní. Obávam sa, že ak svoj život nenapravíš a nezriekneš sa prebytočných vecí, budeš prísne pokarhaný, tak ako som aj ja.*“ (GC 105.106; ZTDS 76)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo Boh odhaľuje pravdu postupne? Ako sa tento princíp vzťahuje na dnešnú Božiu cirkev?
2. Ako súvisia nové objavy pravdy s predchádzajúcimi pravdami, ktoré Boží ľud pochopil? Prečo „nové“ svetlo nikdy nesmie protirečiť „starému“ svetlu?
3. Bez ohľadu na to, kde žijeme, naša kultúra bude často podporovať morálne hodnoty a myšlienky, ktoré sú nejakým spôsobom v rozpore s učením Biblie. Ako sa môžete ako jednotlivci postaviť k týmto výzvam? Aký postoj by sme mali zaujať ako spoločenstvo veriacich? Ako môžeme zostať dobrými občanmi a zároveň nepodľahnúť pokriveným hodnotám, ktoré naša spoločnosť vyznáva?
4. Ako ovplyvnil list Jána Husa váš pohľad na vernosť a utrpenie? Čo vás na tomto liste zaujalo najviac?

VIEROU PROTI VŠETKÝM PROTIVENSTVÁM

(PROTESTANTSKÁ REFORMÁCIA A JEJ POHĽAD NA PÍSMO)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ž 119,162; Ján 16,13–15; 2Pet 1,20.21; Ef 2,8.9; Rim 3,23.24; Rim 6,15–18

ÚVODNÝ TEXT

V srdci som si skryl tvoju reč, aby som proti tebe nehrešil. (Ž 119,11)

Protestantskí reformátori mali niečo, čo zúfalo potrebujeme aj v 21. storočí: mali zmysel života. Popredný americký psychológ Philip Cushman vo svojej knihe *The Empty Self (Prázdne ja)* hovorí o ľuďoch, ktorí žijú bezcieľny život. Ich presvedčenie je plytké. Nehľadajú skutočný zmysel života. Nemajú nič, prečo by stálo za to zomrieť. A tak nemajú ani nič, prečo by im stálo za to žiť, najmä keď do života prídu ťažkosti a problémy.

Ale muži, ženy a deti protestantskej reformácie boli diametrálne odlišní. Mali neochvejný cieľ, zmysel, pre ktorý im stálo za to žiť. To, čomu uverili, bolo pre nich dôležité. Za žiadnu cenu neboli ochotní ohroziť svoju integritu. Neurobili by nič, čo by spochybnilo ich nasmerovanie. Ich viera bola neoddeliteľnou súčasťou ich existencie. Akokoľvek poprieť vlastnú vieru by znamenalo zradiť, kým sú. Dokonca aj tvárou v tvár smrti mali vnútorný pokoj.

Na príkladoch niektorých reformátorov budeme tento týždeň skúmať, ako život meniace učenie Písma poskytuje základ pre skutočný cieľ a zmysel života. Pochopenie týchto večných pravd nás pripraví na poslednú krízu vo veľkom spore medzi dobrom a zlom. Zápas, ktorý viedli reformátori, sa ešte neskončil. Pred nami stojí výzva, aby sme pokračovali tam, kde oni prestali. Aj my môžeme objaviť Boha, ktorý je dostatočne veľký a mocný aj uprostred ťažkostí a protivenstiev. Je to Boh, ktorý dáva nášmu životu zmysel a cieľ. A robí to spôsobom, ktorému sa nevyrovná nič z toho, čo ponúka tento svet.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia pripomína skúsenosť a príklad kresťanských reformátorov – najmä ich prístup k Božiemu slovu a k jeho zásadným témam, ktoré svet vždy potreboval počuť.

- Ž 119,103.104.147.162: Božie slovo ako zdroj radosti a istoty (nedeľa)
- 2Kor 2,14; 4,1–6: Božie slovo, ktoré zvíťazí v konfrontácii s klamstvom (pondelok)
- Ján 14,25.26; 16,13–15; 2Pet 1,20.21: Svätý Duch a pochopenie Božieho slova (utorok)
- Ef 2,8.9; Rim 5,8–10: Posolstvo o Božej milosti ako hlavná téma Božieho slova (streda)
- Rim 8,1–4: Biblické posolstvo o premieňajúcej Božej milosti (štvrtok)

JEDINE PÍSMO

¹⁰³Akú sladkú chuť má tvoja reč, mojim ústam je sladšia ako med. ¹⁰⁴Tvoje rozkazy ma robia múdrejším, preto nenávidím každý chodník lži. ... ¹⁴⁷Pred svitaním vstávam, o pomoc volám, na tvoje slovo čakám. ... ¹⁶²Z tvojej reči sa radujem ako ten, kto nachádza hojnú korisť. (Ž 119,103.104.147.162)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Pokús sa podľa úvodných veršov (Ž 119,103.104.147.162) charakterizovať Dávidov postoj k Božiemu slovu. Ako tento postoj ovplyvnil reformátorov? Aký vplyv má Božie slovo na tvoj život?

Biblia bola základom viery reformátorov a jadrom ich učenia. Pochopili, že majú do činenia s inšpirovaným „živým a večným Božím slovom“ (1Pet 1,23). Vážili si každý jeho výrok, študovali každé jedno slovo. Keď čítali stránky Písma a uverili jeho zaslúbeniam, posilňovalo a obnovovalo to ich vieru. „Tak je to so všetkými zaslúbeniami Písma. Boh sa v nich prihovára každému z nás. Hovorí priamo k nám, aby sme mohli počuť jeho hlas. Práve v týchto zaslúbeniach nám Kristus predstavuje svoju milosť a moc. Sú to tie listy zo *stromu na uzdravenie národov* (Zj 22,2). Ak prijme Božiu milosť a moc, ak si privlastníme jeho zaslúbenia, budú silou pre náš charakter. Budú nás inšpirovať a udržiavať pri živote. Nič iné nemá takú uzdravujúcu moc, nič iné nemôže dať človeku takú odvahu a vieru, ktorá je nevyhnutná pre život celej bytosti.“ (MH 122; CZŽH 76) Písmo radosťou presvetľuje náš smútok, nádejou pretepluje našu sklúčenosť, svetlom rozjasňuje našu temnotu. Písmo prináša smer, keď blúdime, dáva nám istotu v našej zmätenosti, posilňuje nás, keď sme slabí a dáva nám múdrosť, keď chradneme v nevedomosti. Keď rozjímame o Božom slove a vierou sa držíme jeho zaslúbení, Božia životodarná sila dodáva energiu celej našej bytosti – telesne, duševne, emocionálne a duchovne.

Reformátori nasýtili svoju myseľ Písmom. Žili Božím slovom a mnohí z nich zomreli pre toto Slovo. Nešlo o ľahostajných, ľahkovážnych a ľahkomyselných kresťanov s povrchným pohľadom na život. Vedeli, že bez moci Božieho slova by neodolali silám zla, ktoré sa proti nim postavili.

Túžbou Johna Wycliffa bolo preložiť Bibliu do angličtiny, aby si ju mohol prečítať a porozumieť jej každý bežný človek. Takéto konanie však bolo vtedy protizákonné. Wycliffe bol preto za svoju vieru obžalovaný, súdený ako heretik a odsúdený na smrť. Počas procesu sa Wycliffe vážne ohradil: „S kým, podľa vašej mienky, vediete spor? ... So starým mužom na pokraji hrobu? Nie, s pravdou, s pravdou, ktorá je mocnejšia než vy a porazí vás.“ (GC 90; ZTDS 66) Tieto slová, ktoré Wycliffe vyslovil krátko pred svojou smrťou, sa napokon naplnili, keď svetlo Božej pravdy rozptýlilo temnotu stredoveku.

OHLASOVANIE BOŽIEHO SLOVA

¹Preto teda, keď máme túto službu, ktorou sme boli z milosrdenstva poverení, nechabujeme. ²Zriekli sme sa skrytých nehanebností, nepočíname si chytrácky, ani neprekrúcame Božie slovo, ale zjavujeme pravdu, a tak sa pred Bohom odporúčame svedomiu všetkých ľudí. ³Ak aj naše evanjelium je zahalené, je zahalené pre tých, ktorí hynú. ⁴V nich boh tohto veku zatemnil mysle neveriacich, aby nevideli svetlo evanjelia o sláve Krista, ktorý je obrazom Boha. ⁵Veď nehlasame samých seba, ale Ježiša Krista, Pána, keďže my sme len vaši služobníci pre Ježiša. ⁶Lebo Boh, ktorý povedal: „Nech z temnot zažiarí svetlo!“, zažiaril v našich srdciach, aby priviedol na svetlo poznanie Božej slávy na tvári Ježiša Krista. (2Kor 4,1–6)

Ale vďaka Bohu, ktorý nám v Kristovi vždy dáva víťaziť a na každom mieste skrze nás zjavuje vôňu svojho poznania. (2Kor 2,14)

Čo hovoria úvodné texty (2Kor 4,1–6; 2Kor 2,14) o dôvere, ktorú prežíval apoštol Pavol napriek rôznym problémom pri ohlasovaní právd Božieho slova?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Apoštol Pavol čelil pri šírení evanjelia obrovským prekážkam. Napriek tomu dôveroval, že Božie slovo napokon zvíťazí, lebo, ako povedal, „nič nemôžeme robiť proti pravde, ale len v mene pravdy“ (2Kor 13,8).

Reformátori čelili podobným skúškam, ale vierou zostali verní Božiemu slovu. Príkladom odvahy pri prekonávaní nesmiernych strastí je William Tyndale (1494 – 1536). Študoval v Oxforde a Cambridgei. Jeho najväčšou túžbou bolo poskytnúť Anglicku presný a čitateľný preklad Biblie. Rozhodol sa preložiť Bibliu z pôvodných jazykov a opraviť niektoré chyby v takmer stopäťdesiat rokov starom Wycliffovom preklade. Nakoniec bol však aj Tyndale zatknutý a súdený. Mnohé zväzky jeho prekladu Písma, ktoré sa tlačili v nemeckom Wormse, boli skonfiškované a verejne spálené. Súdny proces s týmto mužom viery sa konal v Belgicku v roku 1536. Bol obvinený z kacírstva a odsúdený na smrť na hranici. Jeho kati ho najprv zaškrtili a potom jeho telo spálili. Posledné slová, ktoré vyriekol pred smrťou, boli: „Hospodine, otvor oči anglickému kráľovi.“ Boh neskôr zázračne odpovedal na Tyndaleho modlitbu.

Do štyroch rokov po jeho smrti vyšli štyri anglické preklady Biblie. V roku 1611 bol potom vytlačený preklad nazývaný ako *Biblia kráľa Jakuba* (*King James Version*; skratka *KJV*), ktorá bola z veľkej časti založená práve na Tyndaleho práci. Spolupracovalo na nej 54 teológov a vo veľkej miere pri tom čerpali z Tyndaleovho skoršieho anglického prekladu. V roku 2011 tento preklad oslávil 400 rokov od svojho vzniku tým, že prekonal celkový počet jednej miliardy výtlačkov! Tento preklad sa stal podkladom pre ďalšie preklady, ktoré používali predovšetkým misionári. K dnešnému dňu takto vznikli preklady celej Biblie alebo jej častí do takmer 2500 rôznych jazykov. Obeť Williama Tyndala stála za to. Jeho dielo ovplyvnilo desiatky miliónov ľudí na celom svete a môžeme smelo povedať, že je to dielo, ktoré má presah do večnosti.

Bez ohľadu na ťažkosti Tyndale a jeho spolupracovníci boli presvedčení, že Boh koná všetko podľa svojej vôle.

- **Prečítaj si texty Dan 12,3 a Zj 14,13. Ako sa tieto verše vzťahujú na Tyndaleho život? Ako tvoj život ovplyvňuje druhých ľudí? V čom sú tieto texty pre teba motiváciou, aby si bol pre druhých povzbudením a prinášal do ich životov zmenu?**

APLIKÁCIA

OSVIETENÝ DUCHOM

²⁵Toto som vám povedal, kým som ešte s vami. ²⁶No Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, ten vás naučí všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám hovoril. (Ján 14,25.26)

¹³Keď však príde on, Duch pravdy, uvedie vás do celej pravdy, lebo nebude hovoriť sám od seba, ale bude hovoriť, čo bude počuť. Bude vám zvestovať aj to, čo príde. ¹⁴On oslávi mňa, lebo z môjho vezme a zvestuje vám. ¹⁵Všetko, čo má Otec, je moje, preto som vám povedal, že z môjho vezme a zvestuje vám. (Ján 16,13–15)

²⁰Predovšetkým si buďte vedomí, že žiadne proroctvo v Písme nepripúšťa súkromný výklad. ²¹Ved' proroctvo nikdy nepovstalo z vôle človeka, ale ľudia poslaní Bohom hovorili z vnuknutia Ducha Svätého. (2Pet 1,20.21)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Jedného dňa, počas štúdia v univerzitnej knižnici, Martin Luther nadľabil na knihu, ktorá od základov zmenila jeho život. Objavil latinský preklad Biblie! Dovtedy vlastne ani netušil, že niečo také ako Biblia naozaj existuje. S úprimnou radosťou sa pustil do čítania. Čítal kapitolu za kapitolou, verš za veršom. Jasnosť a sila Božieho slova ho ohromili. Keď sa zahľbil do stránok Písma, Svätý Duch osvietil Lutherovu myseľ. Cítil vedenie Svätého Ducha. Pochopil, že pravdy zatemnené tradíciou sa pred ním otvárajú spolu so stránkami vzácnej knihy. Keď opisoval svoju prvú skúsenosť s Bibliou, povedal: „Ó, keby mi Boh dal takú knihu!“

Čo hovoria nasledovné texty o spôsobe, akým by sme mali pristupovať k Biblii a ako by sme ju mali vykladať?

Ján 14,25.26

Ján 16,13–15

2Pet 1,20.21

Tieto texty nás veľmi presvedčivo uistujú, že pri čítaní Písma nás vedie ten istý Svätý Duch, ktorý inšpiroval pisateľov Biblie. Je nadprirodzeným vykladačom božskej pravdy. Žiaľ, mnohí vyznávači kresťanstva dnes zľahčujú nadprirodzený prvok Písma a zveličujú ľudský prvok. Keďže satan dnes už na rozdiel od minulosti nemá moc znemožňovať nám prístup k Písmu, zmenil taktiku. Zbavil Bibliu jej nadprirodzeného pôvodu a urobil z nej v tom lepšom prípade dobrú literatúru, v tom horšom spravil z Písma tyranský nástroj náboženstva určený na ovládanie nás.

Reformátori jasne chápali, že nie kňazi, preláti a pápeži, ale Svätý Duch je neomylným vykladačom Písma. Máme k dispozícii zaujímavú výmenu názorov medzi škótskym reformátorom Johnom Knoxom a škótskou kráľovnou Máriou. „Kráľovná Mária povedala: Vy vykladáte Písmo tak, a oni (rímskokatolícki učitelia) inak. Komu mám veriť a kto to rozsúdi? Reformátor odpovedal: Máte veriť Bohu, ktorý hovorí jasne vo svojom slove. Okrem toho, čomu Vás učí Božie slovo, nemáte veriť ani tomu, ani onomu. Božie slovo je samo osebe jasné a zrozumiteľné. Ak sa na niektorom mieste objaví niečo nejasné, potom Duch Svätý, ktorý si nikdy neprotirečí, vysvetľuje tú istú vec zrozumiteľnejšie na iných miestach, takže nemôže zostať žiadna pochybnosť, iba ak u ľudí, ktorí chcú za každú cenu zostať v nevedomosti. (David Laing, Works of John Knox, zv. 2, str. 281,284)“ (GC 251; ZTDS 177)

APLIKÁCIA

■ Aká je tvoja skúsenosť so štúdiom Písma pod vedením Svätého Ducha?

JEDINE KRISTUS... JEDINE MILOŠŤ...

⁸Ved'ste spasení milosťou skrze vieru. A to nie je z vás, je to Boží dar. ⁹Nie zo skutkov, aby sa nikto nevystatoval. (Ef 2,8.9)

⁸No Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni. ⁹Tým skôr teraz, keď sme boli ospravedlnení jeho krvou, budeme skrze neho zachránení pred hnevom. ¹⁰Ak sme smrťou jeho Syna boli zmierení s Bohom, keď sme boli ešte nepriateľmi, tým skôr budeme zachránení jeho životom po tom, keď sme boli zmierení. (Rim 5,8–10)

Čo hovoria nasledovné verše o pláne spasenia?

Ef 2,8.9

Rim 3,23.24

Rim 6,23

Rim 5,8–10

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Boh pre nás pripravil spasenie a dáva nám ho ako dar. Svätý Duch nás vedie, aby sme vierou prijali to, čo nám Kristus vydobyl na kríži Golgoty a čo nám zadarmo ponúka. Ježiš, Boží Syn, obetoval svoj dokonalý život, aby odčiniť naše hriechy. Božia spravodlivosť vyžaduje dokonalú poslušnosť. Kristov dokonalý život stojí na mieste našich nedokonalých životov. Boží zákon, ktorý sme porušili, nás odsudzuje na večnú smrť. Biblia však hovorí jasne. Prostredníctvom našich hriešnych rozhodnutí sme „všetci zhrešili“ (Rim 3,23) a nemáme slávu Božiu. Sme hriešnici. Ak by sme boli ponechaní sami na seba, nijako nemôžeme naplniť spravodlivé a dokonalé požiadavky svätého Boha. V dôsledku toho si zaslúžime večnú smrť. Je tu však evanjelium, dobrá správa. Apoštol Pavol nás síce upozorňuje, že „mzdou hriechu je smrť“, ale jedným dychom dodáva, že „darom Božej milosti je večný život v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi.“ (Rim 6,23). Spasenie je teda ničím nezaslúžený dar. Ak by sme mohli dosiahnuť spasenie svojimi skutkami, už by to nebol dar, ale išlo by o odplatu, mzdu, odmenu. Obsahom evanjelia je však žiariaca pravda, ktorá ukazuje, že spasenie si nemôžeme nijako zaslužiť a vždy ide len a len o dar.

Martin Luther a protestantskí reformátori objavili, že zdrojom spásy je „jedine Kristus“. Luther začal hlásať posolstvo o Kristovej spásnej milosti. Davy sa hrnuli, aby si vypočuli jeho vrúcne posolstvá, ktoré ich privádzali k Bohu a menili ich životy. Jeho slová boli ako pohár občerstvujúcej vody podaný blúdiacemu na vyprahnutej púšti života. Ľudí spúťovali tradície stredovekej cirkvi. Nachádzali sa v otroctve stáročných rituálov, ktoré ľudí neviedli k Bohu. Lutherove biblické posolstvá sa dotkli mnohých srdc a menili životy ľudí.

Keď Luther čítal Novú zmluvu, ohromila ho Božia dobrota. Uveličila ho Božia túžba zachrániť celé ľudstvo. Cirkevní predstavitelia vtedy hlásali a učili, že spasenie je sčasti ľudské dielo a sčasti Božie dielo. Luther zistil, že Kristova smrť na kríži bola dostatočná pre celé ľudstvo.

„S Kristom sa zaobchádzalo tak, ako si zasluhujeme my, aby sa s nami mohlo naložiť tak, ako zasluhuje on. Bol odsúdený pre naše hriechy, na ktorých nemal nijaký podiel, aby sme my mohli byť ospravedlnení jeho spravodlivosťou, na ktorej nemáme nijaké zásluhy. Vytrpel smrť, ktorá mala stihnúť nás, aby sme mohli prijať život, ktorý patrila jemu.“ (DA 25; CL 13)

Aké mocné a úžasné zhrnutie evanjelia. Sme ospravedlnení spravodlivosťou, „na ktorej nemáme nijaké zásluhy“. Nádherné zaslúbenie!

- Ak je spasenie Božím dielom v Kristovi, akú úlohu zohrávajú naše dobré skutky v kresťanskom živote? Ako môžeme potvrdiť dôležitosť dobrých skutkov bez toho, aby sme z nich urobili základ našej nádeje?

APLIKÁCIA

POSLUŠNOSŤ: OVOCIE VIERY

¹A tak teraz už nie je žiadne odsúdenie pre tých, čo sú v Kristovi Ježišovi.

²Ved' zákon životodarného Ducha v Kristovi Ježišovi ťa oslobodil od zákona hriechu a smrti. ³Čo bolo nemožné Zákonu pre slabosť spôsobenú telom, to vykonal Boh, keď poslal svojho Syna v podobe hriešneho tela a pre hriech odsúdil hriech v tele, ⁴aby sa splnila požiadavka Zákona v nás, ktorí žijeme nie podľa tela, ale podľa Ducha. (Rim 8,1–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo sa z nasledovných textov dozvedáme o spasení jedine prostredníctvom Kristovej spravodlivosti?

Rim 3,27–31

Rim 6,15–18

Rim 8,1–4

Za čias Martina Luthera zavial kresťanskou cirkvou nový vietor. Desäťtisíce ľudí sa naučili odvrátiť zrak od svojho hriešneho ja a namiesto toho hľadať na Ježiša. Niet pochyb, že keď sa ľudia pozerali sami na seba a na svoj hriech, naplňal ich pocit znechutenia. Ktorý veriaci by dnes nemal rovnakú skúsenosť? Práve preto musíme mať svoj pohľad upretý *jedine* na Krista.

Božia milosť nás mení. Jedného dňa sa John Wesley v Londýne zúčastnil na stretnutí *Moravskej cirkvi* (známej aj ako *Obnovená jednota bratská*). Wesley ohromene sedel, keď počul čítať Lutherov *Úvod k Listu Rimanom*. Prvýkrát v živote začal rozumieť evanjeliu. Niečo v jeho vnútri sa pohlo a on pocítil, že tento Kristus, ktorý za neho položil svoj život, ho zvláštnym spôsobom priťahuje. Zvolal: „Cítil som, že som začal dôverovať Kristovi. Jedine Kristus sa stal mojím spasením. Dostal som uistenie, že sňal zo mňa *moje* hriechy – áno, dokonca aj *moje* –, a zachránil ma pred zákonom hriechu a smrti.“ (WHITE-HEAD John, *The Life of the Rev. John Wesley, M.A.*, Londýn, Stephen Couchman, 1793, s. 331)

Aké životne dôležité pravdy odhaľujú tieto pasáže o kresťanskom živote?

1Pet 2,2

2Pet 3,18

Kol 1,10

Ef 4,18–24

Reformátori systematicky študovali Písmo v snahe objaviť čo najviac pravdy. Neboli spokojní so situáciou, v ktorej sa nachádzali, ani so strnulou náboženskou skúsenosťou s malým alebo žiadnym duchovným rastom. Neustále túžili lepšie spoznať Krista. Mnohí kresťania, ktorí verili Biblii, zaplatili v stredoveku za svoju oddanosť mimoriadne vysokú cenu. Boli mučení, väznení, vyhnaní a popravení. Ich majetky boli skonfiškované, ich domy vypálené, ich pozemky spustošené a ich rodiny prenasledované. Keď boli vyhnaní zo svojich domovov, hľadali mesto, „ktorého tvorcom a staviteľom je Boh“ (Heb 11,10). Keď ich mučili, žehnali svojim mučiteľom. Keď chradli v tmavých vlhkých kobkách, držali sa Božích zaslúbení o lepších zajtrajškoch. Hoci ich telá boli uväznené, prežívali slobodu – slobodu v Kristovi. Prežívali slobodu v pravdách Jeho slova. Boli slobodní v nádeji na Jeho skorý návrat.

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Verní služobníci však nezostali v Božom diele osamotení. Keď sa proti nim spájali duchovné mocnosti zla, Pán nezabúdala na svoj ľud. Keby mohli vidieť duchovným zrakom, zahliadli by jasné dôkazy Božej prítomnosti a pomoci, aké videl dávny prorok. Keď Elizeov sluha upozornil svojho pána na nepriateľské vojsko, ktoré ich obklúčilo a nenechalo im žiadnu možnosť ústupu, prorok sa modlil: *Hospodine, otvor mu, prosím, oči, aby videl.* (2Kráľ 6,17) Sluha zrazu videl, že úbočie je plné vozov a ohnivých koní. Nebeské vojsko bolo pripravené ochrániť Božieho muža. Anjeli teda bdejú nad tými, ktorým záleží na obnove cirkvi.“ (GC 208; ZTDS 146)

„Keď sa proti reformačnej viere spájali mocní nepriatelia a zdalo sa, že proti nej vystúpia tisíce mužov, vtedy Luther napísal: *Satan stupňuje svoju zúrivosť, bezbožní veľkňazi stroja úklady, hrozí nám vojna. Vyzvite ľud, aby pred Božím trónom statočne bojoval vierou a modlitbou, aby naši nepriatelia, premožení Božím Duchom, boli prinútení k mieru. To najhlavnejšie, čo musíme robiť, je modliť sa; oznámte ľuďom, že teraz na nich mieri ostrý meč satanovej zlosti a povedzte im, aby sa modlili.*“ (GC 209; ZTDS 147)

Ospravedlnenie z viery je veľkou pravdou, ktorú Luther nanovo objavil. Tvorí základ evanjelia. Je to pravda, na ktorej spočíva naša nádej na spasenie. Lutherov hymnus „Hrad prepevný je Pán Boh náš“ mocne vyjadruje myšlienky evanjelia:

„Čo je naša ľudská sila? Sama nás nezachráni, máme však od Hospodina štít v každom bojení. Pýtaš sa, kto je ním? Ježiš, Boží Syn, Ten zachránil svet, iného Boha niet, On napokon zvíťazí!“

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako by ste vlastnými slovami vysvetlili vzťah medzi milosťou a zákonom, medzi vierou a dobrými skutkami?
2. Prečo sme v takom veľkom pokušení sklznúť do zákonnického spôsobu uvažovania? Ako by ste definovali zákonníctvo? V čom spočíva jeho škodlivosť pre našu kresťanskú vieru?
3. V čom spočíva nebezpečenstvo nesprávneho pochopenia toho, čo znamená „spasenie milosťou“? Kam nás môže priviesť takéto nepochopenie?
4. Čo majú ľudia na mysli pod pojmom „lacná milosť“? Môže byť milosť niekedy „lacná“? Prečo?

ZÁPAD SLNKA: 20.02

Týždeň od 5. do 11. mája

DVAJA SVEDKOVIA

(SVEDECTVO O BOHU V DOBE NÁSTUPU ATEIZMU)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 11,3–6; Zach 4,14; 12,5.6.14.15; Dan 7,25; Iz 54,17; Ž 119,89; Zj 11,15–18

ÚVODNÝ TEXT

Tráva uschne, kvet zvädne, ale slovo nášho Boha pretrvá naveky. (Iz 40,8)

V priebehu storočí sa odohralo mnoho útokov na Božie slovo. Snažili sa ho spochybníť, zavrhnúť, zničiť. Písmo bolo zamykané v kláštoroch, verejne trhané a pálené na námestiach. Tých, čo verili v Božie slovo a odvolávali sa naň, náboženské autority zosmiešňovali, väznili, mučili a zabíjali. Napriek tomu je tu Božie slovo dodnes a stále má veľkú moc.

Stredoveká cirkev prenasledovala verných kresťanov, ktorí svoju vieru stavali na Písme. Božie slovo však mocne osvetľovalo temnotu. Útlak a prenasledovanie nemohli zastaviť hlásanie Božieho slova. Keď bol prekladateľ anglickej Biblie William Tyndale súdený za svoju vieru, opýtali sa ho, kto mu pri šírení Božieho slova pomáhal najviac. Tyndale sa najprv zamyslel a potom odpovedal: „Biskup z Durhamu.“ Sudcovia zostali zaskočení a zmätení. Tyndale im vysvetlil, že pri jednej príležitosti biskup vykúpil všetky výtlačky jeho anglického prekladu Biblie a verejne ich spálil. Biskup v tom čase nevedel, ako veľmi pomáha veci pravdy. Biblie totiž nakúpil za oveľa vyššiu cenu, než bolo obvyklé. Vďaka takémuto zisku dokázal Tyndale vytlačiť oveľa viac Biblií, než bolo spálených. Pravda zašľapaná do prachu znova povstala, aby žiarila v celej svojej nádhere.

Tento týždeň preskúmame jeden z najkrutejších útokov na Písmo a kresťanskú vieru. Počas Veľkej francúzskej revolúcie tiekla v uliciach Francúzska krv. Gilotína stála na parížskom námestí a tisíce ľudí boli popravovaní. Ateizmus sa stal štátnym náboženstvom. Napriek tomu sa svedectvo Božieho slova nedalo umlčať.

OSNOVA LEKCIE

Šiesta lekcia vychádza z jedinečného prorockého textu Zjavenia 11. Tento prorocký obraz vykresľuje obdobie, keď po rokoch satanovho ničenia kresťanstva bludmi a prenasledovaním „zvnútra“ sa proti posolstvu evanjelia postavil nový fenomén – ateizmus. Proroctvo však zároveň ukazuje na konečné víťazstvo svedectva Božieho slova.

- Zj 11,3–6: Prorocká predpoveď verného „svedectva“ Božieho slova (nedeľa)
- Zj 11,3; 12,5.6.14.15; Dan 7,25: Časové zaradenie tohto „svedectva“ (pondelok)
- Zj 11,7–9: Zdanlivá „likvidácia“ Božích svedkov (utorok)
- Zj 11,11: Opätovné „vzkriesenie“ Božieho svedectva (streda)
- Zj 11,15–19: Konečné víťazstvo svedectva Božieho slova (štvrtok)

DVAJA SVEDKOVIA

³Svojim dvom svedkom, oblečeným do vrecoviny, dám prorokovať tisícdestošesťdesiat dní. ⁴To sú tie dve olivy a dva svietniky, ktoré stoja pred Pánom zeme. ⁵Ak im niekto chce ublížiť, z úst im vyšľahne oheň a strávi ich nepriateľov. Keby im niekto chcel ublížiť, musí takto zahynúť. ⁶Oni majú moc zavrieť nebo, aby v dňoch ich prorokovania nepršalo. Majú moc premeniť vody na krv a zasiahnuť zem všelijakými ranami, kedykoľvek to budú chcieť. (Zj 11,3–6)

Pokús sa nájsť päť znakov, ktoré charakterizujú dvoch svedkov z úvodného textu (Zj 11,3–6).

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

V 4. kapitole svojej knihy prorok Zachariáš zaznamenáva videnie o dvoch olivovníkoch, ktoré sa nachádzali po oboch stranách zlatého svietnika. Rovnaký obraz nachádzame aj v Zjavení 11. Zachariášovi bolo oznámené, že sú to „dve deti oleja, ktoré stoja pred Pánom celej zeme“ (Zach 4,14; Roh.). Olivovníky privádzali olej do svietnika, aby neustále svietil. Pripomeňme si slová žalmistu: „Sviecou mojej nohe je tvoje slovo, svetlom môjmu chodníku.“ (Ž 119,105) Olej predstavuje Svätého Ducha (Zach 4,2.6). Jánovo videnie v Zjavení 11 opisuje Božie slovo, ktoré je ohlasované v moci Svätého Ducha, aby osvietilo svet.

Tito dvaja svedkovia môžu prorokovať a brániť dažďu tak dlho, ako predpovedajú. Dokážu premeniť vodu na krv a zasiahnuť zem morom. Podľa Božieho slova Eliáš povedal, že na Izrael nepadne dažď. Odpoveďou na jeho modlitbu bolo, že nepršalo tri a pol roka (pozri Jak 5,17). Keď sa potom Eliáš modlil k Bohu, konečne začalo pršať (1. Kráľov 17 a 18). Zároveň sa ukázalo, že proroci pohanského boha Baala nedokázali ukončiť suchu a prinútiť nebesia, aby vrátili zemi vlahu. Mojžiš prostredníctvom Božieho slova priviedol na Egyptanov rany všetkého druhu, vrátane premeny vody na krv, pretože faraón odmietol prepustiť Boží ľud na slobodu (2. Mojžišova 7).

Tých, ktorí sa snažia ublížiť Písmu, pohltí oheň, ktorý vychádza priamo z Písma. Hospodin hovorí: „Pretože hovoria takéto reči, zmením tento ľud na drevo a svoje slová v tvojich ústach na oheň, ktorý ich strávi.“ (Jer 5,14) Božie slovo vynáša súd nad všetkými, ktorí ho odmietajú. Slovo Hospodina je ako spaľujúci oheň, ktorý vychádza z úst Jeho služobníkov.

Vo verši Ján 5,39 Ježiš vyhlasuje, že Písmo o Ňom vydáva svedectvo. Hovorí tiež, že evanjelium bude ohlasované „na svedectvo“ (*eis martyron*) celému svetu (Mat 24,14). Základom tohto svedectva je práve Písmo – Stará a Nová zmluva. Slovo, ktoré má rovnaký koreň (*martyr*) ako slová pre svedectvo použité v týchto dvoch veršoch, sa objavuje aj vo verši Zj 11,3, kde sa hovorí o „dvoch svedkoch“.

Kto sú títo dvaja svedkovia? Vzhľadom na spomenuté jazykové prepojenie a v súvislosti s charakteristikou uvedenou v Zjavení 11 môžeme dospieť k predpokladu, že títo dvaja svedkovia sú Stará zmluva a Nová zmluva, ktoré svetu prinášajú svedectvo o Božom svetle a o Jeho pravde.

- **Mnohí kresťania majú dnes tendenciu zľahčovať autoritu Starej zmluvy a označujú ju za nepodstatnú a nepotrebnú, pretože dnes máme Novú zmluvu. Čo je na tomto postoji nesprávne a prečo je škodlivý?**

APLIKÁCIA

PROROCKÉ ČASOVÉ OBDOBIA

Svojim dvom svedkom, oblečeným do vrecoviny, dám prorokovať tisícdvostonošesťdesiat dní. (Zj 11,3)

⁵A porodila syna, chlapca, ktorý má železnou berlou vládnuť nad všetkými národmi. Jej dieťa však bolo uchvátené k Bohu a k jeho trónu. ⁶Žena utiekla na púšť, kde jej Boh pripravil miesto, aby ju tam živil tisícdvostonošesťdesiat dní. ... ¹⁴Ale tej žene boli dané dve krídla veľkého orla, aby mohla letieť do pustatiny na svoje miesto, kde skrytá pred hadom bude živá čas a časy a pol času. ¹⁵Had vychrlil za ženou zo svojej tlamy vodu ako riekú, aby ju rieka strhla. (Zj 12,5.6.14.15)

Bude hovoriť slová proti Najvyššiemu, bude sužovať svätých Najvyššieho, bude sa pokúšať zmeniť posvätné obdobia a predpisy. Do jeho ruky budú vydaní na čas a časy a polovicu času. (Dan 7,25)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Porovnaj úvodné texty (Zj 11,3; Zj 12,5.6.14.15; Dan 7,25). Aké podobnosti vidíš v opísaných prorockých obdobiach?

Tisícdvostonošesťdesiat dní, počas ktorých budú prorokovať dvaja svedkovia oblečení vo vrecovine (Zj 11,3), predstavujú rovnaké časové obdobie ako štyridsaťdva mesiacov, počas ktorých budú „pohania“ (tí, ktorí sú proti Božej pravde) „pustošiť sväté mesto“ (Zj 11,2). Nepriatelia Boha majú šliapať po Božej pravde 1260 dní (42 /mesiacov/ x 30 /dní/ = 1260 /dní/; v apokalyptickom proroctve každý deň predstavuje jeden rok) a dvaja Boží svedkovia, Stará a Nová zmluva, proti nim počas toho istého obdobia prorokujú.

Ako sme už videli (pozri lekciiu štyri), text Dan 7,25 hovorí, že mocnosť „malý roh“, ktorá vzíde z rozpadu Rímskej ríše, bude prenasledovať Boží ľud „na čas a časy [duá; doslova „dva časy“] a polovicu času“. Výraz „čas“ predstavuje jeden rok (360 dní). Takže tri a pol času predstavuje rovnaké obdobie – tisícdvostonošesťdesiat dní.

V Zjavení sa stretávame s rôznymi spôsobmi označenia rovnakého časového obdobia: tisícdvostonošesťdesiat dní prenasledovania Božieho ľudu (Zj 12,6); čas, [dva] časy a polovica času (Zj 12,14); štyridsaťdva mesiacov (Zj 13,5) a napokon štyridsaťdva mesiacov a tisícdvostonošesťdesiat dní (Zj 11,2.3). Všetky tieto texty opisujú rôzne aspekty toho istého historického časového obdobia.

Keď sa spochybni autorita Písma, na jeho miesto sa postavia iné (ľudské) autority. To často vedie k prenasledovaniu tých, ktorí sa zastávajú Božieho slova. Takéto udalosti sa odohrávali v čase pápežskej nadvlády od roku 538 do roku 1798, keď stredoveká cirkev upadla do hlbokéj duchovnej temnoty. Na miesto Božích prikázaní sa postavili ľudské nariadenia. Ľudské tradície zatienili jednoduchosť evanjelia. Rímska cirkev sa spojila so svetskou mocou, aby rozšírila svoju moc nad celou Európou.

Počas tohto obdobia bolo Božie slovo – jeho dvaja svedkovia – odiate vo vrecovine. Pravdy dvoch svedkov boli skryté pod obrovskou hromadou tradícií a rituálov. Títo dvaja svedkovia však stále prorokovali; Biblia vydávala svoje svedectvo. Aj uprostred tejto duchovnej temnoty sa Božie slovo zachovalo. Boli takí, ktorí si ho vážili a žili podľa jeho prikázaní. Ale v porovnaní s masami v Európe ich bolo málo. Valdénci, Ján Hus, Jeroným Pražský, Martin Luther, Ulrich Zwingli, Ján Kalvín, bratia Ján a Charles Wesleyovci a množstvo ďalších reformátorov – tí všetci boli podľa svojho poznania verní Božiemu slovu.

APLIKÁCIA

■ Čo všetko je súčasťou učenia mnohých kresťanských denominácií, hoci to nie je založené na Božom slove, ale na tradícii?

ZABITIE DVOCH SVEDKOV

⁷Keď dokončia svoje svedectvo, šelma, ktorá vystúpi z priepasti, bude bojovať proti nim, zvíťazí nad nimi a zabije ich. ⁸Ich mŕtvolý budú na námestí veľkého mesta, ktoré sa obrazne volá Sodoma a Egypt, kde bol ukrižovaný aj ich Pán. ⁹Mnoho ľudí z rozličných kmeňov, jazykov a národov bude tri a pol dňa vidieť ich mŕtve telá, ale ich telá nedovolia uložiť do hrobu. (Zj 11,7–9)

Čo predpovedajú úvodné verše (Zj 11,7–9) o osude dvoch Božích svedkov? Pri svojej odpovedi maj na pamäti, že jazyk proroctva je symbolický.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

V roku 538 sa Rímska ríša rozpadla. Východorímsky cisár Justinian odovzdal občiansku, politickú a náboženskú autoritu pápežovi Vigiliusovi. Začalo sa dlhé obdobie nadvlády stredovekej cirkvi. Pokračovalo až do roku 1798, keď francúzsky generál Berthier na Napoleonov rozkaz vpochoďoval bez odporu do Ríma, 10. februára 1798 zajaľ pápeža Pia VI. a previezol ho do Francúzska, kde pápež zomrel. Tento dátum označuje prorocky predpovedaný koniec sekulárnej autority rímskej cirkvi, ako to označuje tisícdvostonásťdesiat dní (rokov) znázornených v proroctvách kníh Daniel a Zjavenie.

Ide rozhodne o mocný prejav pravdivosti biblických proroctiev. Daniel, ktorý písal svoju knihu viac ako 500 rokov pred Kristom, veľmi presne predpovedal udalosti, ktoré sa mali odohrať až o viac ako dvetisíc rokov neskôr. Je to jeden z dôkazov, že proroctvám Biblie môžeme dôverovať.

Počas celého spomínaného obdobia Písmo uchovávalo pravdy evanjelia. Medzitým však prichádzali ďalšie útoky na biblickú pravdu. Šelma, ktorá vystúpila z priepasti (satan), viedla vojnu proti dvom svedkom (Písmu). V čase Veľkej francúzskej revolúcie, ktorá sa začala v roku 1789, satan inicioval nové útoky na autoritu Biblie.

Vo Francúzsku vláda oficiálne ustanovila *Kult rozumu* ako štátom podporované ateistické náboženstvo, ktoré malo nahradiť kresťanstvo. Dňa 10. novembra 1793 sa v celej krajine konala oficiálna *Slávnosť Rozumu* (*Fête de la Raison*). Všetky kostoly a synagógy vo Francúzsku boli zrušené a stali sa z nich „chrámy rozumu“. Počas obradov bola uctievaná „bohynja rozumu“ predstavovaná herečkou. Na uliciach sa pálili Biblie. Oficiálne vyhlásili, že Boh neexistuje a smrť označili za nekonečný spánok. Satan prostredníctvom bezbožných ľudí „zabil“ dvoch Božích svedkov. Ako hovorí Zjavenie: „Ich mŕtvolý budú na námestí veľkého mesta, ktoré sa obrazne volá Sodoma a Egypt, kde bol ukrižovaný aj ich Pán.“ (Zj 11,8)

V Egypte existovalo súčasne mnoho bohov a všetci popierali pravého Boha (pozri 2Moj 5,2). Sodoma zasa predstavuje neospravedliteľnú a neprijateľnú nemorálnosť. Veľká francúzska revolúcia sa rozhodla zabiť dvoch Božích svedkov (Starú a Novú zmluvu). Ľudia počas revolúcie a krviprelievania stratili všetky morálne zábrany, čo vyústilo do ateizmu a vyvyšovania ľudskej múdrosti.

Text Zj 11,9 hovorí, že telá dvoch Božích svedkov budú ležať nepochované, „tri a pol dňa“. Toto obdobie predstavuje prorocký čas tri a pol roka. Počas Veľkej francúzskej revolúcie bol ateizmus na vrchole od 26. novembra 1793, keď dekrét vydaný v Paríži zrušil náboženstvo, až do 17. júna 1797, keď francúzska vláda zrušila zákony obmedzujúce náboženstvo.

■ Čo by si robil, keby sa kresťanstvo zrušilo zákonom? Čo pre teba osobne znamená posolstvo „dvoch svedkov“?

APLIKÁCIA

VZKRIESENIE DVOCH SVEDKOV

O tri a pol dňa však vošiel do nich duch života od Boha, postavili sa na nohy a na tých, čo ich videli, dolahol veľký strach. (Zj 11,11)

Hospodin, naveky pevne stojí v nebesiach tvoje slovo. (Ž 119,89)

⁷Pravda a právo sú diela jeho rúk, všetky jeho príkazy sú spoľahlivé. ⁸Pevné sú na večné veky, utvorené sú podľa pravdy a práva. (Ž 111,7.8)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Akú predpoveď o Božom slove prináša úvodný text (Zj 11,11)?

Na konci Veľkej francúzskej revolúcie Božie slovo opäť „ožilo“. Nastalo mohutné oživenie. Veľký strach padol na tých, ktorí videli, ako sa Božie slovo znova stalo živou Božou mocou na spasenie. Na konci 18. storočia Boh povolal mužov a ženy, ktorí sa zaviazali niesť evanjelium do všetkých končín zeme. Dialo sa to veľmi rýchlo. Baptistický misionár William Carey napríklad odcestoval do Indie a preložil Bibliu do desiatok indických nárečí. Podobne boli do celého sveta vysielaní mnohí misionári, ktorí sa nechali viesť pôsobením Písma.

Nie je náhodou, že celosvetové misijné snahy vznikli práve po Veľkej francúzskej revolúcii. Božie slovo je živé Slovo, a hoci sa mnohým zdalo „mŕtve“, naďalej žilo v srdciach verných kresťanov. Teraz znova povstalo a ožilo, ako to predpovedali proroctvá Zjavenia. „Neveriaci Voltaire raz vystatovačne povedal: *Už ma unavuje počúvať stále to isté, že totiž kresťanstvo založilo dvanásť mužov. Ja dokážem, že stačí jeden muž, aby ho prekonal.* Odvtedy žili na svete už mnohé generácie. Milióny ľudí bojovali proti Biblii. Táto kniha však nie je porazená. Tam, kde boli za čias Voltaira stovky, sú dnes desaťtisíce, ba státisíce výtlačkov Božej knihy. Jeden z prvých reformátorov kresťanskej cirkvi vyhlásil: *Biblia je náková, na ktorej sa už zlomilo nejedno kladivo.*“ (GC 288; ZTDS 201)

Čo nám ďalšie úvodné texty (Ž 119,89 a Ž 111,7.8) hovoria o Biblii? Prečo môžeme Písmu dôverovať?

Božie slovo môže byť napadnuté alebo potlačené, ale nikdy nebude úplne zničené. Dokonca aj mnohí vyznávači kresťanstva rôznymi spôsobmi podryvajú autoritu Písma. Spochybňujú mnohé (alebo všetky) časti Biblie. Iní zdôrazňujú ľudské prvky Písma, takže ho pripravujú o jeho Boží rozmer a podkopávajú Božiu pravdu.

Nikdy a žiadnym spôsobom sa nesmieme nechať zviazať takýmito útokmi na Božie slovo. Ono je stále živé, prehovára k ľudským srdciam a je schopné vdýchnuť nový život tým, ktorí sú ochotní počúvať Slovo a nasledovať jeho učenie.

APLIKÁCIA ■ Ktoré konkrétne proroctvá prehovárajú práve k tebe? Prečo?

VÍŤAZNÁ PRAVDA

¹⁵Siedmy anjel zatrúbil. A v nebi zazneli mohutné hlasy: „Kráľovstvo sveta sa stalo kráľovstvom nášho Pána a jeho Pomazaného a bude kralovať na veky vekov.“ ¹⁶Vtedy dvadsiati štyria starší, ktorí sedeli pred Bohom na svojich trónoch, padli na tvár, klaňali sa Bohu ¹⁷a volali: „Ďakujeme ti, Pane, Bože všemohúci, ktorý si a ktorý si bol, že si sa ujal svojej veľkej moci a začal si kralovať. ¹⁸Národy sa rozhnevali, ale prišiel tvoj hnev a čas súdiť mŕtvych a odmeniť tvojich sluhov, prorokov, svätých a tých, čo sa boja tvojho mena, malých i veľkých, a zničiť tých, čo ničia zem.“ ¹⁹A v nebi sa otvoril Boží chrám a v Božom chráme bolo vidieť archu jeho zmluvy. Nastali blesky, zvuky, hromy, zemetrasenia a veľké krupobitie. (Zj 11,15–19)

Napriek útokom nepriateľa Božie dielo na zemi napokon dospeje k slávnemu vyvrcholeniu. Evanjelium je kázané „obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu“ (Zj 14,6). Veľký spor medzi Kristom a satanom sa skončí tým, že Kristus úplne porazí pekelné mocnosti. Božie kráľovstvo zvíťazí nad zlom a hriech bude z vesmíru navždy odstránený. Zjavenie 11 sa začína satanovým pokusom prostredníctvom Veľkej francúzskej revolúcie zničiť kresťanskú vieru a vykoreniť vieru v Boha. Táto kapitola sa však končí víťazstvom Božieho kráľovstva nad kniežatstvami a mocnosťami zla. Poskytuje povzbudenie všetkým, ktorí prechádzajú ohnivými skúškami pre Krista a Jeho pravdu.

Aké udalosti sa podľa úvodného textu (Zj 11,15–18) odohrajú na konci času, keď zaznie siedme trúbenie?

Kráľovstvá tohto sveta sa stali kráľovstvami nášho Pána. Kristus je Víťazom. Zlo utrpelo porážku. Ježiš triumfuje a satan prehráva. Spravodlivosť víťazí. Pravda vládne. Urobili by sme dobre, keby sme dbali na nasledujúci pokyn: „Čokoľvek je postavené na moci človeka, bude zvrhnuté; to však, čo je založené na skale nemenného Božieho slova, pretrvá na veky.“ (GC 288; ZTDS 201)

Prečítaj si znova text Zj 11,19. Čo videl Ján v nebi? Prečo je obsah tohto videnia dôležitý?

Mať možnosť vidieť Boží chrám v nebi bolo určite obrovským zážitkom. Keď Ján hľadel na sväté miesto, uvidel archu Božej zmluvy. V starozmluvnej svätyni, ktorá bola postavená podľa veľkého originálu v nebi, sa zjavovala slávna Božia prítomnosť medzi dvomi anjelskými postavami vytvorenými na veky archy zmluvy. Vo vnútri archy bol Boží zákon. Hoci sme spasení iba milosťou prostredníctvom viery, poslušnosť Božiemu zákonu odhaľuje pravosť našej viery. Boží zákon je normou, podľa ktorej sme súdení (Jak 2,12). Táto skutočnosť sa stáva mimoriadne dôležitou a aktuálnou najmä na konci časov (pozri Zj 12,17 a Zj 14,12).

- Ako k nám dnes prehovára výrazný kontrast medzi bezbožnosťou počas Veľkej francúzskej revolúcie a slávnym vyvrcholením dejín zobrazeným v Zjavení 11?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Verní svedkovia prorokovali vtedy, keď cirkevné i svetské úrady Bibliu zakazovali a keď nepriatelia jej svedectvá prekrúcali a všemožne sa snažili o to, aby ľudia na ňu nemysleli, keď každého, kto by sa opovážil hlásať jej sväte pravdy, väznili a týrali pre vieru, alebo aspoň vyhánali do hôr a jaskýň. Títo Boží svedkovia svedčili po celé obdobie tisícdvestošesťdesiat rokov. Aj v najtemnejších dobách žili verní ľudia, ktorí milovali Božie slovo a horlivo obhajovali Božiu česť. Potrebnú múdrosť, moc a autoritu dostávali od Boha, aby mohli hlásať Božiu pravdu v celom uvedenom období.“ (GC 267.268; ZTDS 188)

„Keď Francúzsko otvorene zavrholo Boha a odmietlo Bibliu, začali bezbožní ľudia a mocnosti temna jasať, pretože dosiahli cieľ, po ktorom tak dlho túžili – kráľovstvo, v ktorom neplatia medze zahrnuté v Božom zákone. ... Boží Duch, ktorý krotí krutú diabolskú moc, prestal pôsobiť a satan, ktorého jedinou rozkošou je hriešnosť človeka, mohol konať, čo sa mu zachcelo. Jeho sluhovia mohli zožínať ovocie vzbury, kým zem nezaplnili hrôzostrašné zločiny. V spustošených krajoch a zborených mestách znel nárek vrcholnej úzkosti. Francúzsko akoby prežívalo strašné zemetrasenie. Náboženstvo, zákon, spoločenský poriadok, rodina, štát i cirkev – všetko zmietli bezbožné ruky, ktoré sa postavili na odpor proti Božiemu zákonu.“ (GC 286; ZTDS 200)

„Ak cirkev nebude plniť zámer, pre ktorý ju Boh ustanovil, ak neprijme každý lúč svetla a prestane plniť zverené povinnosti, celá jej bohoslužba sa zákonite zvrhne na bezduché zachovávanie foriem a vytratí sa z nej skutočná zbožnosť.“ (GC 316; ZTDS 220.221)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ktoré princípy veľkého sporu môžeme pozorovať na príklade Veľkej francúzskej revolúcie?
2. Na obhajobu tvrdenia, že Boh neexistuje, jeden človek napísal: „Môžeme si slobodne stanoviť svoje vlastné ciele a odhodlať sa prekročiť akékoľvek intelektuálne hranice bez toho, aby sme v tom videli znaky nejakého prestupovania pravidiel.“ Prečo vyjadrenie „bez toho, aby sme v tom videli znaky nejakého prestupovania pravidiel“ tak jasne ukazuje na pohnútky, ktoré mnohých vedú k odmietnutiu Boha? Ako môžu takéto myšlienky pomôcť vysvetliť niektoré z udalostí, ktoré sa odohrali počas Veľkej francúzskej revolúcie?
3. Aký význam má Jánovo videnie svätyne v súvislosti s udalosťami na konci času?

MOTIVOVANÍ NÁDEJOU

(OČAKÁVANIE KRISTOVHO NÁVRATU V PRIEBEHU DEJÍN)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1Tes 4,13–18; Mat 24,27.30.31; 2Pet 1,19–21; Dan 8,14; Dan 9,20–27; Ezd 7,7–13

ÚVODNÝ TEXT

V ten deň sa povie: „Hľa, on je náš Boh, v neho sme dúfali, on nás spasí! On je Hospodin, v neho sme dúfali, jasajme a radujme sa z jeho spásy!“ (Iz 25,9)

Druhý príchod Ježiša Krista je jednou z ústredných tém Písma. Je to zlatá niť, ktorá sa tiahne posvätnými stránkami Biblie. Jeden učenec odhadol, že v Starej zmluve sa nachádza 1845 zmienok o Kristovom druhom príchode. V dvesto-šesťdesiatich kapitolách Novej zmluvy je viac ako tristo zmienok o návrate Krista. Dvadsaťtri z dvadsiatich siedmich kníh Novej zmluvy hovorí o tejto veľkej udalosti.

Potom, čo reformácia v Európe stroskotala a zabrzdlila ju rozdelenia a spory, protestantizmus zapustil korene v tom, čo vnímal ako Nový svet (neskôr sa z neho stali Spojené štáty americké), kde sa mnohí snažili pozdvihnúť zástavu pravdy, vrátane pravdy o druhom príchode.

Medzi nich patril aj baptistický farmár William Miller. Počas svojho štúdia Biblie prišiel k záveru, že Ježiš príde čoskoro, dokonca ešte počas jeho života. Začal toto posolstvo kázať, a tým odštartoval mohutné hnutie. Hoci toto hnutie čelilo veľkému sklamaniu, mnohým ľuďom sprístupnilo biblické pravdy, ktoré sú dôležité aj dnes.

Tento týždeň budeme skúmať, prečo myšlienka druhého príchodu Krista naplnila veriaciach radosťou v priebehu storočí a ako sa môžeme my sami pripraviť na túto veľkú udalosť.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu tejto lekcie sa zameriame na Kristov návrat ako nádej, ktorá sprevádzala kresťanov po celé stáročia. Osobitná pozornosť bude venovaná biblickým proroctvám o Kristovom návrate, z pochopenia ktorých sa zrodilo spoločenstvo adventistov siedmeho dňa.

- 1Tes 4,13–18: Kristov návrat ako nádej na vzkriesenie a večný život (nedeľa)
- Sk 1,9–11: Kristov návrat ako reálna udalosť (pondelok)
- 1Pet 1,10.11: Dôležitosť pochopenia prorockej zvesti (utorok)
- Dan 8+9: Proroctvo o 2300 prorockých rokoch a dobe konca (streda + štvrtok)

ZASLÚBENIE JEHO NÁVRATU

¹³Nechceme, bratia, aby ste nevedeli, ako je to so zosnulými, aby ste sa nemútili ako ostatní, ktorí nemajú nádej. ¹⁴Veď ak veríme, že Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych, tak Boh skrze Ježiša privedie spolu s ním aj tých, čo zosnuli. ¹⁵Toto vám totiž hovoríme podľa Pánovho slova: My, ktorí zostaneme nažive až do Pánovho príchodu, nepredídeme zosnulých. ¹⁶Lebo vo chvíli, keď zaznie povel, hlas archanjela a Božia polhica, sám Pán zostúpi z neba a prví vstanú tí, čo zomreli v Kristovi; ¹⁷potom my, ktorí zostaneme nažive, spolu s nimi budeme uchvátení v oblakoch hore v ústrety Pánovi a budeme tak navždy s Pánom. ¹⁸Potešujte sa navzájom týmito slovami. (1Tes 4,13–18)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aj protestantskí reformátori a pútnici, ktorí odišli z Holandska do Nového sveta, túžili po Ježišomv príchode. Druhý príchod Krista bol pre nich radostnou udalosťou, ktorú dychtivo očakávali. John Wycliffe očakával príchod Krista ako nádej cirkvi. Kalvín hovoril o slávnom Kristovom návrate ako o „najnádejnejšej zo všetkých udalostí“. Pre verných nasledovníkov Krista bol Jeho druhý príchod dôvodom na radostné očakávanie, nie dôvodom na obavy.

Akú nádej prinášajú tieto texty? Prečo boli podľa teba nádejou pre veriacich počas celého obdobia kresťanstva?

Jána 14,1–3

1Tes 4,13–18

Tít 2,11–14

Je ľahké pochopiť, prečo viera v druhý príchod Krista priniesla kresťanom, ktorí čítali Bibliu, takú veľkú nádej a radosť. Poukazuje na koniec chorôb, utrpenia a smrti. Predznamenáva koniec chudoby, nespravodlivosti a útlaku. Očakáva koniec sporov, konfliktov a vojen. Predpovedá budúci svet mieru, šťastia a trvalého spoločenstva s Kristom a navždy vykúpenými všetkých vekov.

„Advent Pána pánov bol v každej dobe nádejou jeho verných nasledovníkov. Prísľub o svojom návrate, ktorý dal Spasiteľ pri lúčení na Olivovom vrchu, osvecoval budúcnosť jeho učeníkov. V srdci ich hriala radosť a horela nádej, ktorú nemohli uhasiť ani stlmiť žiadne útrapy či skúšky. V prenasledovaní bol príchod veľkého Boha a nášho Spasiteľa blaženou nádejou. Keď zarmútení kresťania v Tesalonike pochovávali svojich milovaných, ktorí dúfali, že sa príchodu Ježiša Krista ešte dožijú, pripomenul im ich učiteľ apoštol Pavol zmŕtvychvstanie, ktoré bude pri príchode Spasiteľa. Vtedy mŕtvi v Kristovi vstanú a spolu so živými budú uchvátení, aby sa stretli s Pánom v oblakoch. Apoštol dodal: *A tak navždy budeme s Pánom. Tak sa teda potešujte navzájom týmito slovami.*“ (1Tes 4,16–18)“ (GC 302; ZTDS 212)

APLIKÁCIA

- V čom spočíva dôležitosť druhého príchodu pre našu vieru? Ako súvisí so vzkriesením? Prečo by sme bez druhého príchodu boli „najbiednejší zo všetkých ľudí“ (pozri 1Kor 15,15–18)?

OČAKÁVANIE KRISTOVHO PRÍCHODU

⁹Po týchto slovách sa pred ich očami vzniesol hore, až im ho vzal oblak z dohľadu. ¹⁰A kým uprene hľadeli k nebu, ako odchádza, zrazu pri nich zastali dvaja muži v bielom rúchu ¹¹a povedali: „Muži galilejskí, čo stojíte a hľadáte do neba? Tento Ježiš, ktorý bol vzatý od vás do neba, príde tak, ako ste ho videli odchádzať do neba.“ (Sk 1,9–11)

Hoci protestantskí reformátori verili v doslovný, viditeľný, počuteľný a slávny návrat Krista, chápanie tejto biblickej pravdy sa postupne menilo. Populárni kazatelia v 19. storočí učili, že Kristus príde, aby založil svoje kráľovstvo na zemi a uviedol tisíc rokov pokoja. To viedlo k duchovnej letargii a ľahostajnej oddanosti duchovným hodnotám.

Ani Kristovi učeníci najprv nepochopili podstatu Mesiášovho príchodu. Mysleli si, že príde ako víťazný generál, ktorý zlomí jarmo rímskeho otroctva. Nevnímali Ho ako niekoho, kto ich vyslobodí z odsúdenia a okov hriechu. Preto nedokázali pochopiť ani význam a podstatu Jeho príchodu.

Čo nás tieto verše učia o spôsobe návratu nášho Pána?

Sk 1,9–11

Zj 1,7

Mat 24,27.30.31

Keď Kristus prišiel prvýkrát ako bezbranné dieťa v betlehemských jasiach, len veľmi málo ľudí rozpoznalo Jeho príchod. Keď však príde druhýkrát, „každé oko“ Ho uvidí prichádzať. Každé ucho bude počuť trúbenie ohlasujúce Jeho návrat. Každá ľudská bytosť na zemi uvidí Jeho slávu. Nemusíme byť v nebezpečenstve, že sa necháme oklamať. Písmo objasňuje udalosti týkajúce sa Jeho návratu.

„Jednou z najzávažnejších a súčasne najslávnejších právd zjavených v Písme svätom je pravda o druhom príchode Ježiša Krista, ktorým sa zavŕši veľké dielo vykúpenia človeka. Pre Boží ľud, tak dlho nútený putovať *údolím tône smrti*, je prísľub o príchode toho, ktorý je *vzkriesením a životom* a ktorý privedie vyhnancov domov, jedinečnou a radostnou nádejou. Učenie o druhom príchode Spasiteľa je hlavnou myšlienkou Písma svätého. Odvtedy, čo prví ľudia museli v žiali opustiť raj, veriaci čakajú príchod Zasľúbeného, ktorý ich odporcu zbaví moci a verných uvedie do strateného raja.“ (GC 299; ZTDS 210) Luther Warren, jeden z raných adventistických priekopníkov, zvykol mladým ľuďom hovoriť: „Jediný spôsob, ako byť pripravený na príchod Krista, je pripraviť sa a zostať pripravený.“ Posolstvo o Kristovom skorom návrate je naliehavou výzvou pre každého z nás. Preskúmajme svoje srdce a úprimne zhodnoťme svoj duchovný život. Sme povolaní žiť zbožne. Vo svetle slávy Kristovho návratu nie je priestor na apatiu a váhanie.

■ **Aké povzbudenie nachádzame v Písme v súvislosti so spôsobom Kristovho príchodu (pozri 1Tes 5,2–5 a Heb 9,28)?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

WILLIAM MILLER A BIBLIA

¹⁰Túto spásu úporne hľadali a neúnavne skúmali proroci, ktorí prorokovali o milosti pripravenej pre vás. ¹¹Skúmali, na ktorý čas a na aké okolnosti poukazuje Kristov Duch, ktorý v nich prebýval, keď vopred svedčil o Kristových utrpeniach a o sláve, ktorá príde po nich. (1Pet 1,10.11)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako Boh použil protestantských reformátorov na znovuobjavenie pravdy o ospravedlnení len vierou v Krista, povolal si aj Williama Millera na znovuobjavenie pravdy o spôsobe Kristovho druhého príchodu. Keď Miller študoval Písmo, objavil Krista, ktorý ho miloval viac, než si dokázal predstaviť. Mal len Bibliu, zošit na poznámky a pero. Začal čítať od knihy Genезis a neprešiel ďalej, kým si nebol istý, že úplne pochopil študovaný text. Porovnávaním jednotlivých biblických textov dovolil Písmu, aby sa vykladalo samo.

Aké zásady výkladu Biblie nachádzame v týchto pasážach?

Iz 28,9.10

Prísl 8,8.9

Ján 16,13

2Pet 1,19–21

Keď William Miller porovnával navzájom jednotlivé texty Písma, otvorili sa mu tajomstvá Biblie, o ktorých predtým netušil. Hľadal a skúmal ako človek, ktorý sa usiluje nájsť skrytý poklad. Za svoje úsilie bol bohato odmenený. Svätý Duch mu otvoril Božie slovo. Pri štúdiu Biblie pristupoval k proroctvu s rovnakou usilovnosťou ako k ostatným biblickým pasážam.

Čo hovoria uvedené texty o pochopení proroctiev Biblie?

Dan 1,17

Dan 2,45

1Pet 1,10.11

Zj 1,1–3

Symbody v prorockých knihách nie sú zamknutým, neprístupným tajomstvom. Milujúci Boh nám dal svoje prorocké slovo, aby nás pripravil na vrcholné udalosti, ktoré sa v tomto svete čoskoro odohrajú. William Miller jasne pochopil, že proroctvo je svojím najlepším vykladačom a netreba doň vkladať žiadne ľudské výmysly. Symbody proroctva objasňuje samotná Biblia: šelmy predstavujú kráľov alebo kráľovstvá (Dan 7,17.23); vietor predstavuje zničenie (Jer 49,36); voda predstavuje ľudí alebo národy (Zj 17,15) a žena reprezentuje cirkev (Jer 6,2; Ef 5,22–32). V časových proroctvách Daniela a Zjavenia sa nachádza symbolický jazyk, kde jeden prorocký deň predstavuje jeden doslovný rok (4Moj 14,34; Ezech 4,6). Keď William Miller aplikoval tieto princípy biblického výkladu, jeho zistenia ho prekvapili. Objavil niečo, čo vnímal ako načasovanie Kristovho návratu.

APLIKÁCIA

- Prečo je pre našu vieru dôležité správne pochopenie prorockej symboliky?

PROROCSTVO O DVETISÍCTRISTO VEČEROCH A RÁNACH

¹³Vtedy som počul hovoriť jedného svätého. Iný svätý sa pýtal toho, ktorý hovoril: „Dokedy bude platiť to videnie o ustavičnej obete, o pustošiacej vzbure a o vydaní svätyne, po ktorej šliape vojsko?“ ¹⁴Odpovedal: „Až keď prejde dvetisícristo večerov a rán, bude svätyňa opäť obnovená.“ (Dan 8,13.14)

William Miller si všimol, že udalosti predpovedané prorokmi sa v priebehu dejín presne uskutočňovali: štyristo rokov vymieraných pre Abrahámových potomkov, štyridsať rokov putovania Izraela po púšti, sedemdesiat rokov izraelského zajatia a Danielových sedemdesiat prorockých týždňov určených Izraelu (1Moj 15,13; 4Moj 14,34; Jer 25,11 a Dan 9,24).

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo nám tieto verše hovoria o Božom pláne pre čas prvého adventu?

Mar 1,15

Gal 4,4

Rim 5,6

Keď Miller študoval proroctvá a porovnával jednotlivé biblické texty, dospel k záveru, že ak v celom Písme existuje nejaký Boží časový plán, potom Boh musí mať nejaký rozvrh, aj pokiaľ ide o druhý príchod nášho Pána.

Aká udalosť sa mala podľa Dan 8,13.14 odohrať na konci dvetisícristo večerov a rán?

William Miller prijal populárny názor, že „obnovenie svätyne“ („ospravedlnenie“ Roh.; „uviedenie do správneho stavu“ SEvP) sa malo uskutočniť prostredníctvom ohňa. Usilovne študoval Písmo, aby pochopil udalosť takého ohromného významu. Objavil spojenie medzi Danielom 8 a Danielom 9. V Danielovi 8 dostal anjel pokyn, aby mužovi vysvetlil videnie (Dan 8,16). Na konci kapitoly zostala nevysvetlená len jediná časť videnia Daniel 8 (pozri Dan 8,27) – a to práve časť o dvetisícristo dňoch. Neskôr sa anjel vrátil k Danielovi a vyhlásil: „Daniel, práve som vyšiel, aby som ti dal plné poznanie.“ (Dan 9,22; pozri tiež Dan 9,23.25–27) To mu malo pomôcť nielen časovo zaradiť videnie o dvetisícristo dňoch, ale aj pochopiť význam predpovedaných udalostí.

Vieme o tom na základe opisu toho, čo sa dialo. Najprv zaznela výzva Danielovi: „Pochop to slovo a rozumej videniu“ (Dan 9,23), a potom zazneli slová anjela: „Sedemdesiat týždňov je stanovených pre tvoj ľud a pre tvoje sväté mesto.“ (Dan 9,24) Slovo preložené ako „stanovených“ doslova znamená „odrezaných“. Sedemdesiat týždňov, teda štyristodeväťdesiat rokov, má byť „odrezaných“. Ale od čoho? Súvisí to očividne s videním o dvetisícristo dňoch. Je to totiž jediná časť Daniela 8, ktorej Daniel nerozumel a ktorú mu teraz prišiel vysvetliť anjel.

Začiatkový bod obdobia sedemdesiatich týždňov bol v Písme stanovený jasne: „Odvtedy, čo zaznelo slovo o návrate a vybudovaní Jeruzalema...“ (Dan 9,25). Miller na základe toho vedel, že keby objavil tento dátum, mohol by poznať presný začiatok obdobia sedemdesiat týždňov, a tým pochopiť aj proroctvo o dvetisícristo večeroch a ránoch.

- **Uvažuj o zápale, s akým William Miller študoval Písmo. Mal si aj ty podobné obdobie? Čo si vtedy zistil?**

APLIKÁCIA

NAJDLHŠIE PROROCKÉ ČASOVÉ OBDOBIE

²⁵A vedz a rozumej, že odkedy vyjde slovo navrátiť Izraela a vystaviť Jeruzalem až po pomazaného vojvodu, bude sedem týždňov, a šesťdesiatdva týždňov, a zase bude vystavená ulica i priekopa, a to sa bude diať v úzkosti časov. ²⁶A po šesťdesiatich a dvoch týždňoch bude vyťatý pomazaný, a niet mu. A mesto i svätýňu skazí ľud vojvodu, ktorý príde a jeho koniec bude ako záplava a vojna až do konca, určené pustošenia. (Dan 9,25.26; Roh.)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si text Ezd 7,7–13. Prečo sú tieto verše dôležité? O čom hovoria? Ako potvrdzujú pravidlo, že Písmo sa vykladá samo?

Dekrét vydal perzský kráľ Artaxerxes v roku 457 pred Kristom. Tento dekrét bol posledným z troch dekrétov, ktoré umožnili Židom vrátiť sa do Jeruzalema, znova ho vybudovať a obnoviť bohoslužby v chráme. Tretí dekrét bol najúplnejší a označuje začiatok proroctva o dvetisícristo dňoch (rokoch).

Kedy sa malo začať celé toto prorocké obdobie? Aké hlavné udalosti predpovedajú úvodné verše (Dan 9,25.26)?

V tomto pozoruhodnom proroctve Daniel predpovedal, že „odvtedy, čo zaznelo slovo o návrate a vybudovaní Jeruzalema“ až po Mesiáša uplynie 69 prorockých týždňov, čo zodpovedá obdobiu 483 prorockých dní (doslovných rokov). Keďže dekrét vyšiel na jeseň roku 457 pred Kristom, obdobie 483 rokov trvá do jesene roku 27. Slovo „Pomazaný“ sa vzťahuje na Mesiáša, teda Krista. Na jeseň roku 27 bol Kristus pokrstený a prijal pomazanie Duchom (Sk 10,38). Ježiš po svojom krste odišiel do Galiley, kde „hlásal Božie evanjelium a hovoril: *Naplnil sa čas.*“ (Mar 1,14.15)

Na jar roku 31, uprostred posledného prorockého týždňa, tri a pol roka po svojom krste, bol Ježiš ukrižovaný. Systém obetí, ktoré ukazovali na Božieho Baránka, sa skončil Kristovou obeťou na Golgote. Naplnenie proroctva sa stretlo s predobrazom, a tým sa ukončili obeť obradného systému.

Ako sa podľa Dan 9,27 skončilo proroctvo o sedemdesiatich týždňoch?

Sedemdesiat týždňov alebo štyristodeväťdesiat rokov, osobitne určených pre Židov, sa skončilo v roku 34 tým, že sanhedrin odmietol posolstvo evanjelia (Sk 6,8–7,60).

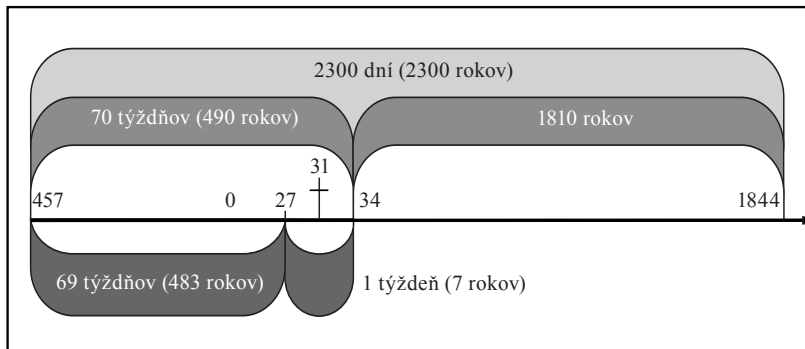
Odpočítaním 490 rokov od obdobia dvetisícristo rokov zostáva 1810 rokov na ukončenie proroctva (od roku 34). To nás privádza k roku 1844. William Miller a raní adventisti verili, že svätýňou v Dan 8,14 je zem a predpokladali, že Kristus príde očistiť zem ohňom v roku 1844. (Pozri tabuľku v časti na piatok.)

APLIKÁCIA

■ Čo je pre teba najdôležitejšie na najdlhšom časovom proroctve, ktoré sa nachádza v Písme? Prečo?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Pozrite sa na nasledujúcu tabuľku, kde nájdete proroctvá o sedemdesiatich týždňoch a dvetisícristo dňoch. Proroctvá sa začínajú v roku 457 pred Kristom a predpovedajú udalosti okolo „pomazania kniežata“ (Dan 9,25), na ktorom je založené proroctvo o sedemdesiatich týždňoch. S týmto pevným základom sa proroctvo o dvetisícristo večeroch a ránoch končí v roku 1844.

„Podobne ako učenici, ani Miller a jeho spolupracovníci nepochopili celý význam hlásaného posolstva. Bludy, ktoré tak dlho pretrvávali v cirkvi, im nedovolili dospieť k správne mu výkladu dôležitého bodu v proroctve. Napriek tomu, že hlásali posolstvo, ktoré im Boh pre svet zveril, dožili sa sklamaní, pretože nesprávne pochopili jeho význam.“ (GC 351.352; ZSDT 245)

„Boh však aj napriek tomu uskutočnil svoj milostivý zámer a dovolil šíriť varovnú zvesť o prichádzajúcom súde. Veľký deň sa priblížil a Pán vo svojej prozreteľnosti vyskúšal ľudí tým, že im dal oznámiť určitý čas, aby sa zjavilo, čo je v ich srdciach. Posolstvo malo preveriť a očistiť cirkev. Malo sa ukázať, či členovia cirkvi milujú svet, alebo Krista. Vyznávali, že milujú Spasiteľa, ale teraz mali svoju lásku dokázať. Boli ochotní zriecť sa svetských nádejí a túžob a radostne privítať druhý príchod svojho Pána? Posolstvo im malo pomôcť poznať ich skutočný duchovný stav. Dostali ho z milosti a malo ich zobudiť, aby pokorne a kajúcne hľadali Pána.“ (GC 353; ZSDT 245)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Čo sa môžeme naučiť zo skúseností Williama Millera? Môže Boh napraviť naše mylné chápanie Jeho právd?
2. Prečo je pochopenie textu Dan 9,24–27 také dôležité pri upevňovaní súladu Biblie a Kristovho božstva?
3. Akú úlohu zohráva pochopenie proroctiev v pláne spasenia? Prečo zohráva proroctvo v Božom pláne takú dôležitú úlohu?

Týždeň od 19. do 25. mája

SVETLO ZO SVÄTYNE

(EVANJELIUM OBJAVENÉ V UČENÍ O NEBESKEJ SVÄTYNI)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

2Moj 25,8.9.40; Heb 8,1–6; 3Moj 16,21.29–34; 3Moj 23,26–32; Heb 9,23–28; Dan 7,9.10; Mat 25,1–13; Zj 11,19

ÚVODNÝ TEXT

¹Zo všetkého, o čom hovoríme, je hlavné toto: máme takého veľkňaza, ktorý si zasadol po pravici trónu Velebnosti v nebesiach ²ako služobník svätyne a pravého stanu, ktorý postavil Pán, a nie človek. (Heb 8,1.2)

Krátko po veľkom sklamaní, ktoré nastalo 22. októbra 1844, niektorí z milleritov po modlitbách a štúdiu pochopili svoj omyl. Proroctvo o dvetisícristo večeroch a ránoch sa nevzťahovalo na druhý príchod Ježiša Krista, ako o tom boli mylne presvedčení na základe svojho štúdia Písma. Proroctvo totiž neukazovalo na Kristov príchod, ale na Jeho službu v nebeskej svätyni, ktorej sa podrobne venuje List Hebrejom. Očistenie svätyne v nebi bolo naplnením očistenia pozemskej svätyne, ako o tom hovorí Tretia Mojžišova kniha. Aby sme lepšie pochopili túto dôležitú pravdu, pozrime sa na paralelu medzi Danielom 7 a Danielom 8.

Daniel 7	Daniel 8
Babylon	-----
Médo-Perzia	Médo-Perzia
Grécko	Grécko
Rím	Rím
Súd v nebi	Očistenie svätyne

Tieto paralely nám pomáhajú pochopiť skutočnú povahu očistenia svätyne, ktoré poukazuje na veľký predadventný vyšetrovací súd. Tento týždeň sa budeme venovať práve dôležitej biblickej pravde o Kristovej službe v nebeskej svätyni.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa zameriame na význam biblického učenia o „nebeskej svätyni“, ktorý bol v súvislosti s očakávaním Kristovho návratu nanovo objavený a pochopený. Pozrieme sa na to, čo sa odohráva v nebeskej svätyni, v kontexte Božej túžby po konečnom víťazstve Jeho lásky.

- Heb 8,1–6: Nebeská svätyňa podľa svedectva Novej zmluvy (nedeľa)
- Heb 9,23–28: Symbolika a význam „dňa zmierenia“ vo svätyni (pondelok)
- Zj 22,10–13: Symbolika a význam „svätyne“ a „predadventného súdu“ (utorok)
- Heb 4,14–16; 10,19–22: Nádej plynúca z Kristovej služby v nebeskej svätyni (streda)
- Heb 10,9–14: Nebeský veľkňaz Ježiš ako náš „Obhajca“ (štvrtok)

NEBESKÁ SVÄTYŇA

¹Zo všetkého, o čom hovoríme, je hlavné toto: máme takého veľkňaza, ktorý si zasadol po pravici trónu Velebnosti v nebesiach ²ako služobník svätyne a pravého stanu, ktorý postavil Pán, a nie človek. ³Ved' každý veľkňaz je ustanovený na to, aby prinášal dary a obety, preto aj on musel mať niečo, čo by obetoval. ⁴Keby bol na zemi, nemohol by byť kňazom, pretože tu sú tí, čo prinášali dary podľa Zákona. ⁵No oni slúžia obrazu a tieňu nebeskej skutočnosti, ako to bolo prikázané Mojžišovi, keď sa chystal zhotoviť stan: *Hľaď – povedal mu –, aby si všetko urobil podľa vzoru, ktorý ti bol ukázaný na vrchu.* ⁶Teraz však dostal o tolko vznešenejšiu službu, o koľko je lepšia zmluva, ktorej je prostredníkom, lebo je ustanovená lepšími prislúbeniami. (Heb 8,1–6)

Ako spolu súvisia tieto texty? O akých dvoch svätyniach sa v nich hovorí?

2Moj 25,8.9.40

Heb 8,1–6

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Keď sa rani adventistickí veriaci v mesiacoch nasledujúcich po sklamaní z roku 1844 zahlbili do štúdia Písma, pochopili, že v Biblii sa hovorí o dvoch svätyniach: o tej, ktorú postavil Mojžiš, a o tej, ktorá je originálom v nebi. V Biblii sa výraz „svätyňa“ vzťahuje (1) na svätostánok, ktorý postavil Mojžiš, ako typ alebo „predobraz“ nebeských vecí; a (2) na „pravý svätostánok“ v nebi, na ktorý ukazovala pozemská svätyňa. Po Kristovej smrti predobrazná služba stratila svoj význam. Svätyňou novej zmluvy je totiž „pravý svätostánok“, ktorý sa nachádza v nebi. A keďže sa v tejto dobe naplňa proroctvo z Dan 8,14, svätyňa, o ktorej tento text hovorí, musí byť práve svätyňou novej zmluvy.

„Keď sa roku 1844 skončilo obdobie dvetisíc tristo prorockých dní, na zemi už niekoľko storočí neexistovala svätyňa. Preto prorocké slová: *Až prejde dvetisíc tristo večerov a rán, potom bude svätyňa opäť uvedená do správneho stavu* sa nepochybne týkajú svätostánku v nebi.“ (GC 417; ZTDS 287)

Svätyňa na púšti bola zmenšeným modelom postaveným podľa nebeskej svätyne. Bohoslužby v pozemskej svätyni predznamenovali Boží plán spasenia. Každá prinesená obeť poukazovala na Ježišovu obeť na kríži Golgoty (pozri Ján 1,29). Prostredníctvom Kristovej obete sme oslobodení od odsúdenia hriechu. Dostali sme odpustenie. Keď prijmeme Ježišovu obeť za nás a vyznáme svoje hriechy, naša vina je vymazaná (1Ján 1,9). Ježiš nie je len Baránok, ktorý za nás zomrel, ale aj Kňaz, ktorý pre nás žije.

List Hebrejom vysvetľuje: „A preto môže aj dokonale spasit' tých, čo prostredníctvom neho prichádzajú k Bohu, lebo žije neustále, aby sa za nich prihováral“ (Heb 7,25) Kristova obeť odstraňuje vinu za hriech a zachraňuje nás z moci hriechu (Rim 8,1–4; 2Kor 5,21). Ježišova služba v nebeskej svätyni sa odohráva v náš prospech. Ako následok Jeho príhovornej služby sa lámu putá hriechu, ktorý pôsobí v našich životoch. Už nie sme otrokmi našej hriechnej prirodzenosti. V Kristovi sme slobodní, oslobodení od odsúdenia hriechu a voľní od moci hriechu. Keď sa vierou držíme Krista, máme istotu spasenia.

- Čo pre teba znamená vedieť, že Ježiš je v nebi a koná dielo v tvojom prospech – sprostredkúva ti dar milosti? Prečo potrebujeme takéhoto Sprostredkovateľa, ktorý koná pre naše dobro? Prečo je táto pravda dobrou správou?

APLIKÁCIA

VO SVÄTYNI SVÄTÝCH

²³Bolo nevyhnutné takýmto spôsobom očisťovať napodobeniny nebeských vecí, no samy nebeské veci treba očisťovať lepšími obetami. ²⁴Ved' Kristus nevošiel do svätyne zhotovenej rukou, ktorá je len predobrazom pravej, ale do samého neba, aby sa teraz za nás ukázal pred Božou tvárou. ²⁵Ani nie preto, aby samého seba viackrát obetoval ako veľkňaz, ktorý rok čo rok vchádza do svätyne s cudzou krvou. ²⁶Ved' ináč by bol musel od založenia sveta trpieť mnohokrát. On sa však zjavil teraz na konci vekov, raz a navždy, aby obetovaním seba zničil hriech. ²⁷A ako každý človek umiera len raz a potom bude súd, ²⁸tak aj Kristus bol len raz obetovaný, aby vzal na seba hriechy mnohých, a druhý raz sa zjaví nie pre hriech, ale na spásu tým, čo ho očakávajú. (Heb 9,23–28)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si texty 3Moj 16,21.29–34; 3Moj 23,26–32 a Heb 9,23–28. Prečo bol Deň zmierenia v starovekom Izraeli taký dôležitý?

Kňazi konali službu vo svätyni každý deň v roku, ale v Deň zmierenia (hebrejsky *Jom Kippur*) sa oči celého Izraela obrátili k svätyni. V 3. Mojžišovej 16 a 23 sú uvedené podrobné pokyny pre Deň zmierenia. V ten deň ustala každá činnosť a všetci sa postili. Kým veľkňaz pre nich vstúpil do Božej prítomnosti vo svätyni svätých, ľudia skúmali svoje srdcia. Boha hľadali v pokore a úprimnom pokání. Každý, kto by sa v Deň zmierenia nekajal, mal byť „odstránený“ („vyťatý“; Roh.) spomedzi svojho ľudu (3Moj 23,27.29). V Deň zmierenia vzal veľkňaz krv capa (kozla) pre Hospodina do svätyne svätých a po pokropení žltovnice potrel všetky rohy oltára, čím celú svätyňu úplne očistil. Keď veľkňaz „dokončí obrad zmierenia svätyne“, mal položiť ruky na živého capa a vyznať hriechy Izraela. Potom mali tohto capa odviešť na púšť, aby bol navždy oddelený od tábora (3Moj 16,20–22).

Krv, ktorú kňazi prinášali do svätyne počas každodennej služby, ukazovala na hriech ľudu (Jer 17,1). Tieto obrady zároveň poukazovali na Božiu zodpovednosť za úplné urovnanie problému hriechu. Teraz, v Deň zmierenia, bol hriech symbolicky prenesený zo svätyne a umiestnený na hlavu obete pre Azázela, ktorý predstavoval satana, čím poukázal na jeho konečnú zodpovednosť za problém hriechu.

Tohto capa odviedli ďaleko do púšte, aby mal Boh na konci Dňa zmierenia čistú svätyňu a čistý ľud. V nebeskej svätyni za nás Kristus koná svoje dielo tiež – najprv vo svätyni a teraz, od roku 1844, po skončení obdobia dvetisícristo večerov a rán, koná svoju službu v nebeskej svätyni svätých.

Tento veľký nebeský súd nie je na naše odsúdenie, pretože Ježiš Kristus vzal náš hriech na seba, „aby sme my mohli byť ospravedlnení jeho spravodlivosťou, na ktorej nemáme nijaké zásluhy“ (DA 25; CL 13). V dôsledku tejto spravodlivosti – pripočítanej (pripísanej) – sa kajáme, čím sa odvraciamy od hriechu. To znamená, že sme sa nezmierili so zlom, ani ho pasívne neprijímame do svojich životov, ani sa nevyvíňujeme a ani sa nedržíme obľúbených hriechov, ale rastieme v milosti a žijeme život vo svätosti.

APLIKÁCIA

- Aký význam má Deň zmierenia v našom každodennom živote? Ako by malo náš život ovplyvňovať vedomie, že žijeme počas veľkého Dňa zmierenia?

VYNESENIE ROZSUDKU

¹⁰A povedal mi [anjel]: „Nezapečať prorocké slová tejto knihy, lebo určený čas je blízko! ¹¹Kto krivdí, nech krivdí ďalej; kto je špinavý, nech sa ešte ušpiní; spravodlivý nech ďalej koná spravodlivosť a svätý nech sa ďalej posväčuje.“ ¹²„Hľa, prídem čoskoro a moja odplata príde so mnou, aby som odplatil každému podľa jeho skutkov.“ ¹³Ja som Alfa i Omega, prvý a posledný, počiatok i koniec.“ (Zj 22,10–13)

Akú podobnosť nachádzaš medzi týmito dvomi textami?

Dan 7,9.10

Zj 14,6.7

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Súd je významnou témou celej Biblie. „Boh predvolá na súd každý čin, všetko, čo je skryté, či je to dobré, alebo zlé.“ (Kaz 12,14) Ježiš poukázal svojim poslucháčom na budúci deň súdu, „keď sa ľudia budú zodpovedať za každé prázdne slovo, ktoré vyrieknu“ (Mat 12,36). Apoštol Pavol dodáva, že Boh „vynesie na svetlo, čo je skryté v tme, a odhalí zámery srdc“ (1 Kor 4,5). Anjelský posol povedal Jánovi: „Prišla hodina jeho [Božieho] súdu.“ (Zj 14,7)

Uvažuj o texte Zj 22,10–13. Aký bude osud celého ľudstva po Ježišovom druhom príchode? Aké uistenie dostal Ján?

Kristus prichádza, aby každému človeku udelil jeho odplatu. Z toho vyplýva, že súd, ktorý rozhodne, kto akú odplatu dostane, sa musel uskutočniť ešte pred Jeho príchodom. Pri druhom Kristovom príchode už nebude žiadna „druhá šanca“. Každá ľudská bytosť mala dostatok informácií na to, aby urobila svoje neodvolateľné rozhodnutie prijať Krista, alebo sa postaviť proti Kristovi.

Prečítaj si Mat 25,1–13. Prečo má Ježiš taký rozdielny vzťah k týmto dvom rôznym skupinám veriacich?

„Po dokončení tohto prieskumu a preverenia charakteru každého človeka, ktorý sa kedy hlásil k Bohu, keď už bude o každom rozhodnuté, vtedy – a nie skôr – sa čas milosti pre ľudstvo skončí a dvere milosti sa zavru. Celým obdobím záverečnej služby nášho Spasiteľa až do chvíle, keď sa veľké dielo záchrany človeka skončí, nás sprevádza jediná krátka veta: *Ktoré boli pripravené, vošli s ním na svadbu; a dvere sa zavreli.*“ (Mat 25,10)“ (GC 428; ZTDS 294)

Súdu sa nemusíme báť. Prostredníctvom Krista máme odpustenie, sme zbavení viny, máme moc žiť zbožný život a máme konečné víťazstvo.

■ Ako vieš, na ktorej strane stojíš vo veľkom spore? Z čoho vyplýva tvoja istota, že stojíš na správnej strane? **APLIKÁCIA**

DOBRÁ SPRÁVA O SVÄTYNI SVÄTÝCH

¹⁴Kedže máme vznešeného veľkňaza, ktorý prenikol nebesia, Ježiša, Božieho Syna, držíme sa vyznania. ¹⁵Ved' nemáme veľkňaza, ktorý by s nami nemohol súcítiť v našich slabostiach, ale veľkňaza, ktorý vo všetkom prešiel skúškami podobne ako my, avšak bez hriechu. ¹⁶Pristúpme teda s dôverou k trónu milosti, aby sme dosiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas. (Heb 4,14–16)

¹⁹Bratia, keď teda máme smelú dôveru vojsť skrze Ježišovu krv do svätyne, ²⁰po novej a živej ceste, ktorú nám otvoril cez oponu, čiže cez svoje telo, ²¹a keď máme veľkého kňaza nad Božím domom, ²²pristúpme s úprimným srdcom v plnej istote viery, so srdcom očisteným od zlého svedomia a s telom obmytým čistou vodou. (Heb 10,19–22)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aké uistenie a pozvanie prinášajú úvodné verše (Heb 4,14–16 a Heb 10,19–22) každému z nás?

V Liste Hebrejom zaznieva mnoho povzbudzujúcich výziev: „držme sa“, „pristúpme s dôverou“ a „majme plnú istotu viery“. Apoštol Pavol upriamuje našu pozornosť na Ježiša, nášho Veľkňazu. V Ježišovi máme všetko, čo potrebujeme. Vierou môžeme vstúpiť do nebeskej svätyne „po novej a živej ceste, ktorú nám otvoril“ svojou obeťou (Heb 10,20).

Pri pohľade na nádvorie vidíme krv na rohoch bronzového oltára. Vo svätyni sa krv nachádza na zlatých rohoch kadidlového oltára. Pred zlútovnícou vidíme krvou pokropenú oponu.

Ježišova krv nám pripravuje cestu. To nám dáva nádej, pretože s Bohom sa môžeme stretnúť len vtedy, keď nám Ježiš odpustí a vymaže naše hriechy. Božie milosrdenstvo je nekonečné, ale rovnako nekonečná je aj Jeho spravodlivosť. A spravodlivosť nemôže prijať Kristovu obeť ako zmierenie za naše previnenia, pokiaľ Ježiš nezaručí, že nám odpustí naše hriechy a že ich úplne vymaže.

Uvažuj o texte Zj 11,19 v kontexte veľkého sporu. Prečo je toto videnie dôležité? Ako zdôrazňuje neoddeliteľné spojenie zákona s evanjeliom?

V oslnivej a žiariacej sláve Božej prítomnosti v trónnej sále vesmíru, priamo pri základoch Božieho trónu vidíme archu Jeho zmluvy, v ktorej sa nachádza Boží zákon. Na najsvätejšom mieste sa zjavuje Božia spravodlivosť aj Božie milosrdenstvo. Žiadna pozemská moc nemôže zmeniť Boží zákon, pretože, okrem iných dôvodov, zákon sa nachádza v arche zmluvy v nebi. List Hebrejom hovorí: „Lebo toto je zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po tých dňoch, hovorí Pán. Svoje zákony vložím do ich mysle a napíšem ich na ich srdcia. Budem ich Bohom a oni budú mojim ľudom.“ (Heb 8,10) Keď vierou vstupujeme do nebeskej svätyne, nachádzame tam odpustenie svojich minulých hriechov a moc žiť poslušným životom prostredníctvom Krista, ktorý za nás zomrel a vpisuje svoj zákon do našich srdiec. Ježiš nás zachraňuje „dokonale“ (Heb 7,25). Jeho spasenie je úplné a dokonale nás očisťuje od moci hriechu a od trestu za hriech.

APLIKÁCIA

■ Prečo je Ježišova príhovorná služba takou úžasnou správou? Akú nádej by sme mali bez evanjelia, keby sme mali sami obstáť pred zákonom, ktorý je normou a kritériom spravodlivosti?

JEŽIŠ, NÁŠ OBHAJCA NA SÚDE

⁹Vtedy povedal: *Hľa, prichádzam, aby som plnil tvoju vôľu.* Ruší prvé, aby ustanovil druhé. ¹⁰V tejto vôli sme raz navždy posvätení obetou tela Ježiša Krista. ¹¹Každý kňaz stojí a koná denne bohoslužbu a veľa ráz prináša tie isté obety, ktoré nikdy nemôžu odstrániť hriechy. ¹²No Kristus priniesol jednu obeť za hriechy a navždy zasadol po pravici Boha. ¹³Odvtedy čaká, kým mu nebudú jeho nepriatelia položení ako podnožka pod nohy. ¹⁴Jednou obetou totiž navždy zdokonalil tých, čo sa posväcujú. (Heb 10,9–14)

Aký rozdiel medzi službou kňaza v pozemskej svätyni a Ježišovou službou v nebeskej svätyni naznačuje úvodný text (Heb 10,9–14)?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Kristus zomrel na kríži ako dokonalá obeť za hriech nás všetkých. Jeho kňazská služba v nebeskej svätyni nás posväcuje. Teraz, keď vstúpil do nebeskej svätyně svätých, stojí ako náš Zástanca na súde (pozri 1Ján 2,1). „Kristus bol len raz obetovaný, aby vzal na seba hriechy mnohých, a druhý raz sa zjaví nie pre hriech, ale na spásu tým, čo ho očakávajú.“ (Heb 9,28) Prostredníctvom Jeho obete a príhovornej (sprostredkovateľskej) služby bol problém hriechu vyriešený. Teraz opäť prichádza pre tých, ktorí „milujú jeho príchod“ (2Tim 4,8; Roh.).

Prečítaj si text Heb 6,19.20. Prečo nás Kristus pozýva, aby sme Ho nasledovali? Čo objavujeme, keď Ho naozaj nasledujeme?

„Skutočnosť, že Kristus v nebeskej svätyni obhajuje človeka, patrí rovnako k plánu vykúpenia ako jeho smrť na kríži. Kristus začal svoje spásne dielo smrťou a po svojom zmŕtvychvstaní odišiel do neba, aby tam toto dielo dokončil. Vierou smieme vojsť za oponu, kam za nás vošiel Ježiš ako predchodca (Heb 6,20). Tam sa zrkadlí svetlo golgotského kríža. Tam môžeme plnšie pochopiť tajomstvo vykúpenia. Záchrana človeka stála Boha nesmiernu obeť. Zástupná obeť spĺňa všetky požiadavky Božieho zákona. Kristus pripravil cestu k Otcovmu trónu a svojou sprostredkovateľskou službou môže Otcovi predkladať úprimné prosby všetkých, ktorí sa k nemu utiekajú vierou.“ (GC 489; ZTDS 332)

Plán spasenia je dokonalý plán na vyriešenie veľkého sporu a na záchranu tejto planéty zo satanovho zovretia. Ježiš svojím životom zjavil Božiu lásku nielen nášmu biednemu svetu, ale aj celému vesmíru, ktorý pozoruje dianie na našej planéte. Kristova smrť odhalila ohavnosť hriechu a poskytla spásu celému ľudstvu. Jeho príhovorná služba v nebeskej svätyni prináša zmierenie každému, kto vo viere toto zmierenie prijíma.

- Ako súvisí Kristova smrť na kríži s Jeho príhovornou službou v nebeskej svätyni? Prečo je súd nevyhnutnou súčasťou plánu spasenia?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Všimnime si, ako tento text opisuje Ježišovo dielo na súde a v čom spočíva naša úloha: „Kristus neospravedľuje ich hriechy, ale poukazuje na ich ľútosť a vieru, preto žiada pre nich odpustenie. Pred Otcom a svätými anjelmi sa odvoláva na svoje prebodnuté ruky a vraví: *Poznám ťa po mene. ... Do dlaní som si ťa vyryl.* (2Moj 33,12; Iz 49,16) *Skrúsený duch, to je obeť Bohu; skrušeným a zdrveným srdcom nepohrdaš, Bože.* (Ž 51,19) Žalobcovi svojho ľudu vraví: *Satan, nech ťa pokarhá Hospodin! Nech ťa pokarhá Hospodin, ktorý si vyvolil Jeruzalem. Či tento nie je hlavnou vyrvanou z ohňa?* (Zach 3,2)” (GC 484; ZSDT 329)

„Skutočnosť, že tí, čo sa považujú za Boží ľud, sú predstavení, ako stoja pred Pánom v špinavom rúchu, by mala viesť k pokore a hlbokému skúmaniu srdca všetkých, ktorí vyznávajú Jeho meno. Tí, ktorí skutočne očisťujú svoje duše poslušnosťou pravde, budú mať o sebe veľmi skromnú mienku. Čím bližšie sa budú pozeráť na nepoškvrnený charakter Krista, tým silnejšia bude ich túžba prispôbiť sa Jeho obrazu a tým menej budú v sebe vidieť čistotu alebo svätosť. A kým si máme uvedomovať svoj hriešny stav, máme sa spoliehať na Krista ako na našu spravodlivosť, naše posvätenie a naše vykúpenie. Na satanove obvinenia voči nám nemáme čo povedať. Iba Kristus sa nás môže účinne zastáť. Iba On je schopný umlčať žalobcu argumentmi založenými nie na našich, ale na Jeho vlastných zásluhách.” (5T 471.472)

„Žijeme v čase veľkého Dňa zmierenia. Keď veľkňaz v starozmluvnej predobraznej službe konal obrad zmierenia za Boží ľud, všetci Izraelci museli úprimne ľutovať svoje hriechy a pokorne činiť pokánie pred Pánom, inak by ich boli spomedzi národa vylúčili. Podobne by mali dnes, v posledných dňoch času milosti, pokoriť svoje srdcia pred Bohom a úprimne ľutovať hriechy všetci, ktorí chcú, aby ich mená zostali zapísané v knihe života.” (GC 489.490; ZTDS 332.333)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Aké pocity vo vás vyvoláva predstava, že Ježiš za nás dvíha svoje prebodnuté ruky pred Otcom? Prečo je Jeho obeť našou jedinou nádejou na súde?
2. Žijeme v čase veľkého Dňa zmierenia. Zmierenie je Božím dielom pri záchrane stratených hriešnikov. Prečo by sme teda mali každý náš deň zasvätiť Božiemu dielu záchrany hriešnikov prostredníctvom dobrej správy?
3. Všimnite si ešte raz predchádzajúci citát: „Iba Kristus sa nás môže účinne zastáť. Iba On je schopný umlčať žalobcu argumentmi založenými nie na našich, ale na Jeho vlastných zásluhách.” (5T 472). Ako sa môže táto nádej stať súčasťou vašej každodennej skúsenosti?

ZÁKLAD BOŽEJ VLÁDY

(OPÄTOVNÉ OBJAVENIE VÝZNAMU BOŽIEHO ZÁKONA V ZÁVERE DEJÍN)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 14,6–12; Kaz 12,13.14; Prísl 28,9; Dan 7,25

ÚVODNÝ TEXT

Drak sa na ženu nahneval a odišiel bojovať proti ostatným z jej potomstva, ktorí zachovávajú Božie prikázania a držia sa Ježišovho svedectva. (Zj 12,17)

Prostredníctvom intenzívneho štúdia Biblie adventisti pochopili, aký význam má Zákon v nebeskej svätyni svätých. Pri pohľade do srdca Božieho zákona objavili aj dôležitosť štvrtého prikázania, ktoré hovorí o sobote ako o dni odpočinku. Dá sa povedať, že toto prikázanie – viac ako ktorékoľvek iné – jasne identifikuje Boha ako nášho Stvoriteľa. Skutočnosť, že Boh je naším Pôvodcom, predstavuje základ každého pravého uctievania. Je to téma, ktorá bude mimoriadne dôležitá aj v posledných dňoch dejín zeme (pozri Zj 14,6–12).

Satan mal od začiatku jeden hlavný cieľ: podkopávaním Božieho zákona zmariť uctievanie Boha. Vie, že prestúpiť Zákon „v jednom prikázaní“ znamená „previniť sa proti všetkým“ (Jak 2,10). Práve preto navádza ľudí, aby prestupovali Boží zákon. To je aj dôvod, prečo satan tak nenávidí sobotu. Sobota totiž poukazuje ľuďom na Stvoriteľa a spôsob, akým Ho majú uctievať. Táto skutočnosť je uchovávaná aj v Božom zákone, ktorý sa nachádza v nebeskej svätyni svätých. Zákon definuje, čo je hriech a poukazuje na hriech. A tak kým sa ľudia snažia byť verní Bohu, musí aj Jeho zákon zostávať v platnosti, vrátane prikázania o sobote.

Cieľom tejto lekcie je poukázať na spojenie medzi svätyňou, Božím zákonom, sobotou a nadchádzajúcou krízou v súvislosti so znamením šelmy. Budeme tiež skúmať význam soboty pre ľudí žijúcich v čase konca.

OSNOVA LEKCIE

Téma tejto lekcie sa dotýka opätovného pochopenia významu a dôležitosti Božieho zákona, ktorý bol po stáročia mnohými kresťanmi prehliadaný a odmietaný. V lekcii sa zameriame aj na to, prečo je a bude vernosť Bohu aj v tejto oblasti dôležitá v závere dejín, a čo Boh očakáva od tých, ktorí Ho chcú verne nasledovať.

- Zj 11,19; 2Moj 25,16: Boží zákon uprostred svätyne (nedeľa)
- Mat 5,17.18: Ježiš potvrdzuje dôležitosť Božieho zákona (pondelok)
- Zj 14,6.7; 2Moj 20,8–11: Trvalý význam prikázaní o sobote (utorok)
- Zj 13,4.8.12.15: „Znamenie šelmy“ – odmietnutie Božieho zákona (streda)
- Zj 14,9–11: „Posolstvo troch anjelov“ – pozvanie k vernosti Bohu (štvrtok)

SVÄTYŇA A ZÁKON

A v nebi sa otvoril Boží chrám a v Božom chráme bolo vidieť archu jeho zmluvy. Nastali blesky, zvuky, hromy, zemetrasenia a veľké krupobitie. (Zj 11,19)

Do archy vložíš napísané Svedectvo, ktoré ti dám. (2Moj 25,16)

Ked' Hospodin na vrchu Sinaj dokončil svoj rozhovor s Mojžišom, dal mu dve tabule svedectva, kamenné tabule písané Božím prstom. (2Moj 31,18)

Drak sa na ženu nahneval a odišiel bojovať proti ostatným z jej potomstva, ktorí zachovávajú Božie prikázania a držia sa Ježišovho svedectva. (Zj 12,17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Preštuduj si úvodné texty (Zj 11,19; 2Moj 25,16; 2Moj 31,18 a Zj 12,17). Čo hovoria o arche zmluvy a svätyni svätých?

Deň zmierenia bol dňom súdu. Celý Izrael sa mal podľa príkazu zúčastniť na tejto udalosti. Každý sa mal kajať, skúmať svoje vnútro a zdržať sa akejkolvek práce (pozri 3Moj 23,29–31). Len v tento deň veľkňaz vstupoval do svätyně svätých, aby tam vykonal zmierenie za hriech. A práve tam, v najvnútornejšom priestore svätyně, sa nachádzala archa zmluvy. Vo vnútri archy bol Zákon – Desatoro Božích prikázaní. Tieto prikázania boli napísané na kamenných doskách. Zlaté veko archy sa nazývalo zľutovnica, na ktorú sa kropila krv na očistenie svätyně od hriechu. Božia prítomnosť sa prejavila zostúpením Božej slávy nad zľutovnicu. Každá obeť odhaľovala Božie milosrdenstvo voči hriešnym ľudským bytostiam, ale Deň zmierenia ukazuje, že tieto obete pripomínali hriechy ľudu až do dňa súdu (Heb 10,3). Hriech bol v skutočnosti úplne odstránený až o storočia neskôr, a to len prostredníctvom Kristovej krvi, keď zomrel na kríži. A iba vierou v Jeho obeť (krv) môžeme byť očistení od hriechu (1Pet 1,18.19). Tam, v Božej prítomnosti, sa nádherne spája milosrdenstvo a spravodlivosť.

Pri pohľade do nebeskej svätyně apoštol Ján videl, že „v nebi sa otvoril Boží chrám a v Božom chráme bolo vidieť archu jeho zmluvy.“ (Zj 11,19) „V nebeskej svätyni svätých je Boží zákon – zákon, ktorý vydal Boh za burácania hromov a blýskavice na Sinaji a napísal svojím prstom na kamenné dosky. Boží zákon v nebeskom svätostánku je slávny originál. Prikázania zaznamenané na kamenných doskách, ktoré Mojžiš napísal do kníh, sú jeho presným odpisom. Tí, čo prijali túto významnú pravdu, pochopili svätosť a nemennosť Božieho zákona.“ (GC 434; ZTDS 297)

Ked' prví adventisti študovali biblické učenie o svätyni, uvedomili si nielen dôležitosť celého Božieho zákona, ale aj prikázania o sobote, ktoré sa nachádza v srdci Desatora. Prišli k záveru, že ak sa Boží zákon nachádza v arche zmluvy v nebeskej svätyni, je večný a určite by nemohol byť odstránený Ježišovou obeťou na kríži.

APLIKÁCIA

- Uvažuj o sobote, ktorá k nám prichádza pravidelne každý týždeň – bez výnimky. Čo nám to hovorí o dôležitosti učenia o stvorení? Ktoré iné učenie o Bohu má takú mocnú a neprestajne sa opakujúcu pripomienku?

NEMENNOŠŤ BOŽIEHO ZÁKONA

¹⁷Nemyslite si, že som prišiel zrušiť Zákon alebo Prorokov. Neprišiel som zrušiť, ale naplniť. ¹⁸Amen, hovorím vám: Pokiaľ sa nepominie nebo a zem, nepominie sa ani najmenšie písmenko, ani jediná čiarka zo Zákona, kým sa všetko nestane. (Mat 5,17.18)

Čo hovoria tieto biblické pasáže o vzťahu veriaceho k zákonu?

Mat 5,17.18

Ž 111,7.8

Kaz 12,13.14

1Ján 5,3

Prísł 28,9

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Adventisti siedmeho dňa kráčajú v stopách protestantských reformátorov, ktorí zdôrazňovali posvätnosť Božieho zákona. Všimnime si nástojčivé slová Johna Wesleyho v jeho kázni o Ježišovej reči na vrchu: „Obradný alebo tiež ceremoniálny zákon, ktorý Mojžiš vydal Izraelitom a ktorý obsahuje všetky príkazy a všetky nariadenia vzťahujúce sa na staré obete a na chrámovú službu, náš Pán skutočne prišiel zrušiť, odstrániť a úplne zlikvidovať. ... Ale mravný zákon obsiahnutý v Desatore a zdôrazňovaný prorokmi neodstránil. Cieľom Jeho príchodu nebolo odvolať žiadnu jeho časť. To je Zákon, ktorý nemožno zrušiť, ktorý *bude utvrdený ako svedkovia na oblohe*. ... Každá časť tohto Zákona musí zostať v platnosti u všetkých ľudí a v každom veku, pretože nezávisí od času, miesta alebo iných okolností podliehajúcich zmenám, ale od Božej povahy a od povahy človeka a ich nemenného vzájomného vzťahu.“ (WESLEY John: „Kázání našeho Pána na hoře. Výklad pátý.“ in *Standardní kázání*. ECM, Praha 2005, s. 348.349)

Porovnaj text 2Moj 34,5–7 s veršami Rim 7,11.12; Ž 19,8–12; Ž 89,15 a Ž 119,142.172. Čo nám tieto pasáže hovoria o vzťahu medzi Božím zákonom a Božím charakterom?

Keďže Boží zákon je opisom Jeho charakteru, základom Jeho trónu a morálnym východiskom celého ľudstva, satan ho nenávidí. „Niektorí ľudia vynaložili veľa úprimného úsilia v snahe vyvrátiť im ich presvedčenie. Adventným veriacim bolo zrejmé, že ak pozemský svätostánok bol kópiou svätostánku v nebi, potom zákon uložený v pozemskej truhle je presným odpisom zákona uloženého v nebi. Prijatť pravdu o nebeskom svätostánku znamená uznať požiadavky Božieho zákona, teda aj záväznosť zachovávaní soboty podľa štvrtého prikázania. To je dôvod, prečo sa prejavil taký prudký a rozhodný odpor proti výkladu Písma, ktorý objasňoval Kristovu službu v nebeskom svätostánku.“ (GC 435; ZTDS 298)

- Aké argumenty ľudia používajú na podopretie svojho tvrdenia, že už nie sme povinní dodržiavať Desatoro? Čo je skutočnou príčinou odmietania autority Desatora?

APLIKÁCIA

SOBOTA A ZÁKON

‘Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večné evanjelium, aby ho zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. ‘Volal mohutným hlasom: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vód.“ (Zj 14,6.7)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o textoch Zj 14,6.7; Zj 4,11; 1Moj 2,1–3 a 2Moj 20,8–11. Čo z nich môžeme pochopiť o vzťahu medzi stvorením, sobotou a Božím zákonom?

Stvorenie hovorí o našej hodnote v Božích očiach. Vo vesmíre nie sme len nejakým opusteným, bezvýznamným zrnkom prachu. Nie sme ani produkt náhodných udalostí alebo súhry okolností, ktoré vyústili do vzniku nášho genetického kódu. Inými slovami, bežný vedecký scenár pôvodu života, ktorý prevzali spravodajské médiá a populárna kultúra, predstavuje taký pohľad na náš pôvod, ktorý je v každom ohľade nezlučiteľný s biblickou správou.

Sme tu, pretože nás stvoril Ježiš. A On je hoden nášho uctievania nielen preto, že nás stvoril, ale aj preto, že nás vykúpil. Stvorenie a vykúpenie sú jadrom každého pravého uctievania Boha. Preto je sobota nevyhnutne dôležitou súčasťou pochopenia plánu spasenia. Sobotu hovorí o starostlivosti Stvoriteľa a láске Vykupiteľa.

Na záver týždňa stvorenia Boh odpočíval v kráse a majestátnosti sveta, ktorý stvoril. Jeho odpočinok slúži aj ako príklad pre nás. Sobotu je každotýždenná prestávka na chválu Toho, ktorý nás stvoril. Keď Boha uctieame v sobotu, otvárame svoje srdcia, aby sme prijali zvláštne požehnanie, ktoré vložil iba na tento deň a na žiadny iný.

Sobotu nám ukazuje na Stvoriteľa, ktorý nás miloval tak veľmi, že nás neopustil, keď sme sa vzdialili od Jeho plánov s nami. Sobotu je večným symbolom nášho odpočinku v Ňom, je zvláštnym znakom vernosti Stvoriteľovi (Ezech 20,12.20). Sobotu je symbolom odpočinku, nie nášho konania; je to symbol milosti, nie zákonníctva; symbol uistenia, nie odsúdenia a symbol spoľahnutia sa na Božie dielo spasenia, nie na našu snahu sa zachrániť. Pravý sobotný odpočinok je odpočinkom milosti v milujúcom náručí Toho, ktorý nás stvoril, Toho, ktorý nás vykúpil, a Toho, ktorý si po nás opäť príde.

Božie posolstvo zo Zjavenia 14 vyzýva ľudí na konci času, aby každú sobotu odpočívali v Jeho láske a starostlivosti. Vyzýva nás, aby sme pamätali na Toho, ktorý nás stvoril, a vzdali Mu slávu. Zachovávanie soboty je tiež spojovacím článkom medzi dokonalosťou Edenu a slávou nového neba a novej zeme, ktoré prídu. Sobotu nám pripomína, že jedného dňa bude nádhera Edenu obnovená.

APLIKÁCIA

- Väčšina adventistov siedmeho dňa čelila a často aj dnes čelí obvineniu zo zákonníctva. Toto obvinenie sa zvyčajne spája s naším zachovávaním soboty. Uvažuj o sobote ako o symbole vykúpenia a ospravedlnenia z viery. Prečo by poslušanie Božieho príkazu *odpočívať* malo niekoho viesť k predstave, že sa snažíme dostať do neba na základe našich vlastných skutkov?

ZNAMENIE ŠELMY

⁴Klaňali sa drakovi, že dal vládu šelme, a klaňali sa aj šelme, hovorili: „Kto je podobný šelme a kto môže proti nej bojovať?“ ... ⁸Budú sa jej klaňať všetci obyvatelia zeme, ktorých meno nie je zapísané v knihe života Baránka zabitého od založenia sveta. ... ¹²Vykonáva všetku moc prvej šelmy pred jej očami a pôsobí, aby sa zem a jej obyvatelia klaňali prvej šelme, ktorej smrteľná rana sa zahojila. ... ¹⁶A pôsobí, že všetci – malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní i otroci – dostanú znak na pravú ruku alebo na čelo, ¹⁷aby nemohol kupovať ani predávať nikto, kto nemá ako znak meno šelmy alebo číslo jej mena. (Zj 13,4.8.12.15)

Prečítaj si texty Zj 12,12.17 a Zj 13,7. Ako tieto texty odhaľujú satanov hnev? Prečo sa diabol v čase konca tak veľmi hnevá na Boží ľud?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Zjavenie 12 načrtáva kozmický konflikt medzi Kristom a satanom v priebehu vekov. Tento spor vyvrcholí posledným satanovým útokom na Boží ľud. Zjavenie 13 predstavuje dvoch spojencov draka – šelmu z mora a šelmu zo zeme. Tieto dve mocnosti sa spájajú v boji proti Božiemu ľudu.

Uvažuj nad úvodnými veršami (Zj 13,4.8.12.15) a nad textom Zj 14,7.9–11. (Pozri tiež Zj 15,4; Zj 16,2; Zj 19,20; Zj 20,4; Zj 22,9.) Aká kľúčová téma sa objavuje vo všetkých týchto veršoch?

Sústredme sa na kontrast, ktorý nachádzame v týchto veršoch. Buď ľudia uctievali Stvoriteľa, alebo uctievali niečo iné. Stvoriteľ je hodný uctievania (Zj 5,9). Spor medzi Kristom a satanom, ktorý sa začal v nebi, sa sústredil práve na otázku uctievania: „Vystúpim do výšin oblakov, prirovnám sa k Najvyššiemu.“ (Iz 14,14) Satan túžil po úcte, ktorá náležala iba Stvoriteľovi. Podľa Zjavenia 13 sa tento zámer bude satanovi dariť naplňať aj prostredníctvom činnosti šelmy z mora (Zj 13,4).

Porovnanie s Danielom 7 ukazuje, že šelma má rovnaké vlastnosti ako malý roh, ktorý „bude pomýšľať na to, že premení časy a zákon“ a bude mať moc nad svätými počas obdobia 1260 prorockých „dní“, teda 1260 rokov (Dan 7,25; porovnaj Zj 13,5; pozri aj 6. lekciiu). Štvrté prikázanie je jediná časť Desatora, ktorá sa týka času. Táto cirkev sa pokúsila zmeniť deň uctievania Boha zo soboty, siedmeho dňa, na nedeľu, prvý deň v týždni.

Boh ustanovil sobotu ako znamenie svojej moci a autority (2Moj 31,13; Ezech 20,12.20). Tým, že sa pozemská moc snaží zmeniť Bohom daný deň uctievania (sobotu), uzurpuje si autoritu a moc, ktoré náležia jedine Bohu. Ukazuje sa, že stredobodom záverečného konfliktu sa stane spor o to, čo je pravé a čo falošné uctievanie.

Z toho dôvodu hovorí Zjavenie o ľuďoch, ktorí sú verní Bohu, ako o tých, „ktorí zachovávajú Božie prikázania a držia sa Ježišovho svedectva“ (Zj 12,17; Zj 14,12). To zahŕňa aj sobotu ako siedmy deň a nemá to nič spoločné s nedeľou. Tí, ktorí odmietnu poslednú výzvu troch anjelov uctievať Boha v Jeho svätý deň (pozri aj Iz 58,13) a namiesto toho uctievali šelmu v jej falošný deň odpoczynku (v nedeľu), dostanú znamenie šelmy (pozri 11. lekciiu).

- Čím je sobota pre teba osobne? Ako sa tvoja skúsenosť so sobotou premieňa do jej dôležitosti na konci času?

APLIKÁCIA

POSOLSTVO TROCH ANJELOV

9Po nich nasledoval iný, tretí anjel, ktorý mohutným hlasom volal: „Ak sa niekto bude klaňať šelme a jej obrazu a prijme znak na svoje čelo alebo na ruku, ¹⁰aj ten bude piť z vína Božieho hnevu, nezriedeného, naliateho do kalicha jeho hnevu, a bude mučený ohňom a sírou pred svätými anjeli a pred Baránkom. ¹¹Dym ich múk vystupuje na veky vekov a nemajú odpočinku vo dne ani v noci tí, ktorí sa klaňajú šelme a jej obrazu, ani ten, kto prijme znak jej mena.“ (Zj 14,9–11)

V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša. (Zj 14,12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V Zjavení 14 prvý anjel volá mocným hlasom: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Klaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,7) Výzva z neba hovorí, aby sme vo svetle blížiacieho sa súdu vzdávali svoju najvyššiu vernosť Stvoriteľovi a uctievali iba Jeho. Druhý anjel volá: „Padol, padol ten veľký Babylon, ktorý opájal všetky národy vínom vášne svojho smilstva.“ (Zj 14,8) Babylon predstavuje hriešny, odpadlický náboženský systém, ktorý odmietol posolstvo prvého anjela a naďalej sa uchyluje k falošnému spôsobu uctievania. Preto tretí anjel varuje pred uctievaním „šelmy a jej obrazu“ (Zj 14,9–11). V týchto veršoch sú predstavené dve protichodné možnosti – uctievanie Stvoriteľa a uctievanie šelmy. Pred druhým príchodom Krista urobí každý človek na planéte Zem svoje konečné, neodvratiteľné rozhodnutie o tom, kto má jeho úplnú oddanosť – Ježiš, alebo satan.

Aké sú dve charakteristické črty tých, ktorí odmietajú uctievať šelmu (Zj 14,12)? Prečo sú obe tieto charakteristiky dôležité?

Na konci času bude mať Boh ľudí, ktorí Mu budú oddaní aj tvárou v tvár najväčšiemu odporu a najzúrivejšiemu prenasledovaniu v dejinách sveta. Prostredníctvom daru Kristovej spravodlivosti budú žiť poslušný život naplnený milosťou. Uctievanie Stvoriteľa je v priamom protiklade k uctievaniu šelmy a je vyjadrené dodržiavaním Božích prikázaní. Záverečný konflikt o to, či budú ľudia verní Kristovi, alebo budú nasledovať šelmu, sa sústreďuje práve na *uctievanie*. A v centre záverečných udalostí veľkého sporu medzi dobrom a zlom je práve sobota ako deň pravého odpočinku.

Oddaní nasledovníci Spasiteľa budú nielen „veriť v Ježiša“, ale budú mať aj „vieru Ježiša“ („vieru Ježišovu“ Zj 14,12; Roh.). *Ježišova viera* je viera taká hlboká, dôverujúca a oddaná, že ňou nemôžu otriast' ani démoni v pekle a všetky skúšky na zemi. Je to viera, ktorá verí, aj keď nevidí, dôveruje, aj keď sa to vzpiera rozumu, a dúfa, aj keď nechápe. „Viera Ježiša“ je darom, ktorý prijímame vierou. Prenesie nás cez krízu, ktorá ešte len príde. Keď posledná kríza vypukne a budeme čeliť ekonomickému bojkotu, prenasledovaniu, väzneniu a samotnej smrti, Ježišova viera nás preniesie cez posledné hodiny zeme, kým sa Ježiš nevráti.

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Nedostatok biblických dôkazov nahrádzali neústupčivosťou. Pritom však zabúdali, že kedysi sa iní odporcovia Krista a jeho apoštolov správali podobne: *Prečo učenie o sobote neprijali naši význační muži? Len málo ľudí verí tomu, čomu vy veríte. Nie je predsa možné, aby ste mali pravdu vy, a všetci učenci sveta sa mýlili.* Podobné dôvody vyvracia Písmo a poznanie, ako Pán vo všetkých dobách viedol svoj ľud.“ (GC 455; ZTDS 310)

„Kresťania však v minulosti zachovávali nedeľu v predstave, že zachovávajú biblický deň odpočinku. Aj dnes sú ešte v každej cirkvi, rímskokatolícku nevynímajúc, kresťania, ktorí úprimne veria, že nedeľa je Bohom ustanovený deň odpočinku. Boh prijíma ich úprimnosť a poctivosť. Keď sa však bude zachovávanie nedele vynucovať zákonom a svet bude oboznámený so záväznosťou soboty – pravého dňa odpočinku – potom každý, kto prestúpi Božie prikázanie a radšej poslúchne príkaz Ríma než Boha, vzdá poctu pápežskému systému. Bude uctievať rímsku autoritu a moc, ktorá svojím nariadením vynútila zachovávanie nedele. Bude teda uctievať *šelmu a jej obraz*. Keď ľudia odmietnu ustanovenie, o ktorom Boh povedal, že je znamením jeho moci, a namiesto neho budú uctievať to, čo Rím pokladá za znamenie svojej zvrchovanosti, prijímú tým znamenie oddanosti tej moci, ktorú Písmo nazýva šelmou – dostanú teda *znak šelmy*. Keď bude táto otázka ľuďom objasnená a oni sa budú musieť rozhodnúť medzi Božími prikázaniami a príkazmi ľudskými, vtedy tí, čo sa rozhodnú pre ľudskú autoritu, dostanú *znak šelmy*.“ (GC 449; ZTDS 307)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Svet sa mení rýchlo a dramaticky. Prečo musíme zostávať ostrážití, aby nás posledné udalosti nezastihli nepripravených?
2. Ako je naše chápanie súdu a Božieho zákona v súlade so skutočnosťou, že sme spasení iba milosťou?
3. Ako môžete vydávať svedectvo tým ľuďom, ktorí nechápu význam pravej soboty a úprimne zachovávajú nedeľu, prvý deň týždňa?
4. Aké nebezpečenstvo číha v spojení cirkevnej a štátnej moci? Aký vzťah máme mať ako kresťania k svetskej vláde?

Týždeň od 2. do 8. júna

NEBEZPEČENSTVO ŠPIRITIZMU

(ĽSTIVÝ SATANOV ZVOD V ZÁVERE DEJÍN)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Mat 10,28; Kaz 9,5; Iz 8,19,20; Ján 11,11–14,21–25; 1Tes 4,16,17; Zj 16,13,14; Mat 24,23–27; 2Tes 2,9–12

ÚVODNÝ TEXT

¹⁵Toto vám totiž hovoríme podľa Pánovho slova: My, ktorí zostaneme nažive až do Pánovho príchodu, nepredídeme zosnulých. ¹⁶Lebo vo chvíli, keď zaznie povel, hlas archanjela a Božia polhica, sám Pán zostúpi z neba a prví vstanú tí, čo zomreli v Kristovi; ¹⁷potom my, ktorí zostaneme nažive, spolu s nimi budeme uchvátení v oblakoch hore v ústrety Pánovi a budeme tak navždy s Pánom. (1Tes 4,15–17)

Pred niekoľkými desaťročiami sa začalo veľa hovoriť o *zážitkoch blízkej smrti* (NDE). Ľudia, ktorí sa ocitli v stave klinickej smrti (zastavenie krvného obehu a dýchania), a potom sa ich podarilo oživiť, prichádzali s neuveriteľnými príbehmi o tom, čo videli a počuli, keď boli „mŕtvi“. Tisíce takýchto príbehov boli zadokumentované a podrobené rôznym výskumom. Na celom svete, vrátane toho kresťanského, milióny ľudí veria, že príbehy NDE sú dôkazom, že mŕtvi v skutočnosti mŕtvi nie sú. Táto hlboká viera v špiritizmus je jedným z najrozšírenejších a najúčinnějších satanových podvodov.

Špiritizmus mal svoj počiatok už v Edene, keď had klamal Eve a Adamovi: „Nie, určite nezomriete!“ (1Moj 3,4) Počas histórie nadobudla táto lož rôzne formy, ale základné východisko zostalo – život v nejakej forme pokračuje aj po smrti. Táto myšlienka sa stala základom jedného z najväčších falošných náboženských hnutí 19. storočia. Sestry Foxové tvrdili, že môžu komunikovať s duchmi mŕtvych, ktorí odpovedajú na ich otázky. Hoci sa neskôr sami priznali k podvodu, ošiaľ špiritizmu už naplno zachvátil spoločnosť.

V záverečnom pozemskom konflikte satan oklame milióny ľudí prostredníctvom špiritistických javov. Kniha Zjavenie naznačuje, že to je jeden zo spôsobov, ako sa diabol pokúsi ovládnuť svet.

Cieľom tejto lekcie je ukázať, že našou jedinou ochranou proti satanovým klamom v čase konca je osobný vzťah s Kristom a pevné zakorenenie v učení Biblie. To sa týka aj učenia o smrti a stave mŕtvych, nech už sa nás naše zmysly budú niekedy snažiť presvedčiť o čomkoľvek inom.

OSNOVA LEKCIE

Desiata lekcia sa venuje dávnej satanovej lži, že smrťou sa život nekončí a s mŕtvymi je možné aj po smrti komunikovať. V rôznych podobách bude satan tento klam využívať aj v závere dejín sveta, aby na ľudí silne zapôsobil a získal si ich na svoju stranu. V lekcií sa preto pozrieme, čo k tejto téme hovorí Biblia.

- Mat 10,28; Kaz 9,5: Lož o možnosti komunikovať s mŕtvymi (nedeľa)
- Ž 115,17; Dan 12,2: Starozmluvné učenie o smrti (pondelok)
- 1Kor 15,51–55; 1Tes 4,15–17: Novozmluvné učenie o smrti (utorok)
- 2Tes 2,7–10; Mat 24,23–27: Špiritizmus – satanov ľstivý zvod (streda + štvrtok)

SMRTEĽNÉ DÔSLEDKY ŠPIRITIZMU

Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, ale dušu nemôžu zabiť. Bojte sa skôr toho, kto môže aj dušu, aj telo zahubiť v pekle. (Mat 10,28)

Živí vedia, že zomrú, ale mŕtvi nevedia nič. Niet pre nich viac odmeny, lebo ich pamiatka je zabudnutá. (Kaz 9,5)

Výmysel, že smrť je v skutočnosti len vstupom do novej etapy života, je založený na koncepte prirodzenej nesmrteľnosti duše. Táto pohanská myšlienka sa dostala do kresťanstva veľmi skoro. Bolo to v čase, keď sa cirkev začala vzdďaľovať od svojich biblických základov v snahe sprístupniť svoju vieru širšiemu rímskemu svetu. „Učenie o nesmrteľnosti duše patrí medzi falošné náuky, ktoré Rím prevzal z pohanstva.“ (GC 549; ZTDS 370)

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo nám úvodný verš (Mat 10,28) môže naznačiť o údajnej nesmrteľnosti duše?

Hospodin zakázal svojmu ľudu zapájať sa do okultizmu akéhokoľvek druhu. Izraeliti si mali dať veľký pozor na to, aby v ich strede nebol nijaký „zaklínač, ani vyvolávač duchov, ani veštec, ani ten, čo by sa vypytoval duchov mŕtvych“ (5Moj 18,11). Zákaz bol veľmi vážny a jeho porušenie sa trestalo smrťou ukameňovaním (3Moj 20,27). Cieľom takéhoto tvrdého trestu bolo chrániť Izrael pred uctievaním falošných bohov.

Čarodejníctvo, ktoré si zahráva s temnými silami, je diabolské. Zvádza ľudí k nepravému uctievaniu a falšuje skutočný vzťah s Bohom, nikdy však nemôže uspokojiť najhlbšie potreby ľudského srdca. Špiritizmus je súčasťou satanovho plánu zotročiť si svet. Ale Ježiš svojou milosťou a mocou oslobodzuje zajatcov z reťazí zla, ktoré ich zväzujú.

Čo nás tieto biblické pasáže učia o smrti a komunikácii s mŕtvymi?

Kaz 9,5

Jób 7,7–9

Iz 8,19.20

Viera, že mŕtvi idú hneď po smrti do neba, tu existuje veľmi dlho. A hoci je podobne ako zachovávanie nedele táto viera nebiblická, je tak pevne zakorenená, že je veľmi ťažké sa jej vzdať. Ľudia používajú niekoľko textov vytrhnutých z kontextu, aby sa pokúsili ospravedlniť svoje presvedčenie. Toto falošné učenie ich však nijako nechráni pred podvodmi, ktoré sa im satan snaží predložiť. Najväčšiemu nebezpečenstvu podľahnúť podvodu budú takíto ľudia vystavení v záverečnej fáze dejín.

■ **Aké skúsenosti máš so snahou vysvetliť iným kresťanom stav človeka po smrti? Čo (ak vôbec niečo) ti pri tomto vysvetľovaní pomohlo?**

APLIKÁCIA

SMŤ V STAREJ ZMLUVE

Mŕtvi nebudú chváliť Hospodina, nikto z tých, čo zostupujú do hrobového ticha. (Ž 115,17)

Mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa zobudia: jedni pre večný život, ale druhí na večné zavrnutie a hanbu. (Dan 12,2)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si texty Ž 6,6; Ž 115,17; 1Kráľ 2,10; 1Kráľ 11,43 a 1Kráľ 14,20. Čo hovoria tieto verše o stave mŕtvych?

Stará zmluva neučí o nesmrteľnosti duše. Nehovorí ani o tom, že by verní mali byť po smrti vynesení do večnej nebeskej blaženosti, alebo že by hriešni po smrti zostupovali do pekla, kde budú po celú večnosť mučení pekelným ohňom. Písmo učí, že smrť je spánok. Knihy Kráľov používajú na opis smrti výraz „uložil sa k svojim predkom“ (doslova „ľahol si, aby spal“). Žalmy to nazývajú „spánok smrti“ (Ž 13,4; porovnaj Ž 90,5,6). Jób o tomto spánku hovorí: „tak aj človek, ak si ľahol, už nevstane. Kým budú nebesia, ľudia sa zo svojho spánku nepreberú a nevstanú.“ (Jób 14,12) Žalmista dodáva: „Ja však v spravodlivosti uzriem tvoju tvár, keď sa prebudím, nasýtim sa tvojou podobou.“ (Ž 17,15)

Keď bola asýrska armáda porazená a zničená, o smrti vojakov žalmista hovorí, že „spia svojím spánkom“ (Ž 76,6). Predstava mŕtvych ako duchov bez tela, ktorí sa niekde vznášajú pripravení komunikovať so živými, nie je v žiadnom prípade biblická. Ide o zrejmé pohanstvo.

Ľudia, ktorí nechápu alebo nie sú ochotní prijať biblickú pravdu o smrti, stávajú sa bezbrannými voči satanovým podvodom. „Mnohí ľudia sa stretávajú s duchmi démonov, ktorí sa im zjavujú v podobe zosnulých príbuzných či priateľov a hlásajú im úplné bludy. Títo služobníci zvyknú apelovať na naše city a upozorňujú na zázraky, len aby presadili svoje tvrdenie. Musíme byť pripravení odolať im biblickou pravdou, ktorá jasne hovorí, že mŕtvi nevedia nič a že tak sa zjavujú diabolskí duchovia.“ (GC 560; ZTDS 376)

Aké pravdy o stave mŕtvych pridávajú tieto starozmluvné verše?

Dan 12,2

Jób 19,25.26

Smrť je odpočinok v spánku a trvá až do vzkriesenia. Neexistujú žiadni duchovia bez tela, ktorí by komunikovali so živými. Hoci pohania verili v duchovný svet, Izraeliti chápali smrť ako spánok až do rána vzkriesenia.

APLIKÁCIA

■ Hoci smútime za zosnulými, premýšľajme o tých, čo zosnuli v Kristovi, takto: zatvoria oči pri poslednom výdychu, a potom, bez ohľadu na to, ako dlho bude trvať, kým sa Ježiš vráti, to ďalšie, čo uvidia, bude druhý príchod Krista. Prvá myšlienka, ktorú si uvedomia pri vzkriesení, bude: *Nádhra! Tak Ježiš sa predsa len vrátil skoro! V čom spočíva krása tejto nádeje?*

SMŤ V NOVEJ ZMLUVE

⁵¹Počúvajte, poviem vám tajomstvo: Nie všetci zomrieme, ale všetci budeme premenení, ⁵²naraz, v tom okamihu, na posledný zvuk polnice. Keď zatrúbi, mŕtvi budú vzkriesení neporušiteľní a my budeme premenení. ⁵³Lebo toto porušiteľné si musí obliecť neporušiteľnosť a toto smrteľné si musí obliecť nesmrteľnosť. ⁵⁴Keď si však toto porušiteľné oblečie neporušiteľnosť a toto smrteľné si oblečie nesmrteľnosť, vtedy sa splní, čo je napísané: *Smrť pohltílo víťazstvo!* ⁵⁵*Smrť, kde je tvoje víťazstvo? Smrť, kde je tvoj osten?* (1Kor 15,51–55)

Prečítaj si texty Ján 11,11–14.21–25; 2Tim 1,10; 1Kor 15,51–55 a 1Tes 4,15–17. Čo o smrti hovoria novozmluvní pisatelia v porovnaní s textami Starej zmluvy, ktoré sme študovali včera?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Stará aj Nová zmluva používajú symboliku smrti ako spánku. Najmenej päťdesiattri razy sa v Biblii slovo „spánok“ používa na označenie smrti. Pisatelia Biblie sa zhodujú v tom, že po smrti nie je žiadna vedomá existencia, ktorá by mala formu nejakej nesmrteľnej duše opúšťajúcej mŕtve telo.

Nová zmluva k tomu pridáva ďalší rozmer, ktorý však už naznačovali aj niektoré starozmluvné texty: *Pri Kristovom návrate nastane slávne vzkriesenie.*

Evanjeliá zdôrazňujú, že večný život spočíva jedine v Kristovi. Ani všetci pekelní démoni nemôžu okradnúť veriacich o ich istotu večného života. Kristus zvíťazil nad smrťou na kríži. Hrob nemôže ďalej zadržiavať svoje obete. Kristovo vzkriesenie je zárukou, že všetci veriaci budú jedného dňa pri Jeho návrate vzkriesení z hrobu.

Apoštol Pavol píše: „¹⁶Ak však mŕtvi nevstávajú, ani Kristus nebol vzkriesený. ¹⁷Ak však Kristus nebol vzkriesený, márna je vaša viera – ešte vždy ste vo svojich hriechoch. ¹⁸A tak by zahynuli aj tí, čo zosnuli v Kristovi.“ (1Kor 15,16–18) Aký zmysel by mali tieto verše, ak by mŕtvi boli po smrti v blaženosti neba? Čo má Pavol na mysli, keď hovorí, že aj mŕtvi by bez vzkriesenia „zahynuli“, ak by už boli v nebi?

Apoštol Pavol zdôrazňuje, že Kristovo vzkriesenie je základom nášho vzkriesenia a že bez vzkriesenia je naša viera márna. Kresťanom v Korinte píše, že bez vzkriesenia „ešte vždy ste vo svojich hriechoch“ a mŕtvi zostanú v zemi, zahynuli.

Tieto verše sú v dokonalom súlade s inými biblickými textami o nádeji, ktorú máme vo vzkriesenie pri Ježišom návrate, keď dostaneme „nehynúce, nepoškvrnené a nevädnuce dedičstvo pripravené v nebesiach pre vás“ (1Pet 1,4). Ak sú však mŕtvi už v nebi, prečo by Peter hovoril o dedičstve, ktoré je pre nás „pripravené v nebesiach“? Je zrejmé, že novozmluvní veriaci dychtivo očakávali príchod Krista a vzkriesenie mŕtvych. A táto nádej ich inšpirovala k vernosti v skúškach života.

- **Prečo je vzkriesenie pre kresťanov takou mocnou nádejou? Čo ak by kresťanstvo hovorilo o kríži, ale nie o vzkriesení? Akú nádej by sme mali? Prečo je teda vzkriesenie dôležitou súčasťou našej viery?**

APLIKÁCIA

ŠPIRITIZMUS V POSLEDNÝCH DŇOCH (1)

⁷To tajomstvo neprávosti už pôsobí, ale len skryte, dokiaľ nebude odstránený ten, čo tomu zabraňuje. ⁸A potom sa zjaví ten bezbožník, ktorého Pán Ježiš zahubí dychom svojich úst a zničí svojím slávnym príchodom; ⁹toho, čo príde pôsobením satana s celou jeho mocou, znameniami a lživými zázrakmi, ¹⁰a všemožnou nepravosťou bude zväzdať tých, čo hynú, pretože neprijali lásku k pravde, aby boli spasení. (2Tes 2,7–10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si texty Mat 24,5.11.24; 2Tes 2,7–10; Zj 13,13.14 a Zj 16,13.14. Akému druhu podvodu budú ľudia čeliť v posledných dňoch?

Diabol použije „znamená a lživé zázraky“, aby oklamal zástupy tesne pred príchodom Ježiša. Ángel Rodríguez komentuje zradnú moc démonických duchov nasledovne: „Ich moc presviedčať nemá svoj zdroj v obsahu posolstva, ktoré prinášajú, ale v sile nadprirodzených prejavov nazývaných *znamená a zázraky*. Konajú/robia (*poieó*) znamená, čím sa snažia osloviť skôr citovú stránku ľudí, než ich rozumové schopnosti. Skutočnosť, že tieto znamená vykonávajú démoni, ukazuje, že zjednocujúca sila posolstva troch démonov [draka, šelmy a falošného proroka] má špiritistický charakter – Boh nie je ich zdrojom ani pôvodcom. Keď sa kozmický konflikt bude blížiť k svojmu vyvrcholeniu, démonická moc vstúpi do arény ľudských dejín bezprecedentným spôsobom. Špiritizmu, ktorého samotným základom je nebiblické učenie o nesmrteľnosti duše, sa takmer podarí ovládnuť celý svet.“ (RODRÍGUEZ, Ángel Manuel: „The Closing of the Cosmic Conflict: Role of the Three Angels' Messages,“ in *The Word*, ed. Artur Stele, vol. 2, Silver Spring, MD: BRI, 2021, s. 6)

Prečo môže byť nebezpečné spoliehať sa na vlastné pocity? Akú úlohu zohrávajú pocity v našej skúsenosti viery? Ako môže satan obísť naše uvažovanie a ovládnuť nás prostredníctvom emócií?

„Satan dlho pripravoval svoj posledný pokus oklamať svet. ... Satan postupne pripravoval pôdu pre svoj vrcholný podvod, a to rozvíjaním špiritizmu. Cieľ, o ktorý mu ide, ešte celkom nedosiahol, ale jeho úsilie zožne úspech. ... Okrem tých, ktorí na základe viery v Božie slovo budú pod Božou ochranou, svet zachváti satanov klam. Diabol uspáva ľudí v pocite, že im nehrozí nebezpečenstvo, a zobudí ich až pri príchode Božieho hnevu.“ (GC 561.562; ZTDS 377) Naša jediná istota je v Ježišovi a Jeho slove.

Je pochopiteľné, že stá milióny ľudí, ktorí nerozumejú stavu mŕtvych, sa zmieňajú v bludoch, ktoré zahŕňajú predstavu, že mŕtvi po smrti žijú ďalej.

APLIKÁCIA

■ Pred ktorými častými podvodmi sú chránení tí, čo prijímaj biblickú pravdu o spánku mŕtvych?

ŠPIRITIZMUS V POSLEDNÝCH DŇOCH (2)

²³Keby vám vtedy niekto povedal: „Hľa, tu je Kristus!“ alebo: „Tam je!“ – neverte!

²⁴Lebo vystúpia falošní mesiáši a falošní proroci a budú robiť veľké znamenia a divy, aby zvedli – ak je to možné – aj vyvolených. ²⁵Hľa, povedal som vám to vopred. ²⁶Ak vám teda povedia: „Hľa, je na pustatine“ – nevychádzajte! „Hľa, je v skrýšach“ – neverte! ²⁷Lebo ako blesk vzplanie na východe a zažiarí až po západ, tak to bude s príchodom Syna človeka. (Mat 24,23–27)

Naša nádej na spasenie má svoje korene v tom, čo pre nás vykonal Kristus. Jeho prebodnuté ruky nás vyzývajú, aby sme prijali Jeho nevyčísľiteľne cennú obeť, ktorú nám ponúka zdarma. Kristus sa čoskoro vráti, aby sa ujal vlády. Nová zmluva hovorí o druhom príchode Krista ako o „blahosladenom splnení nádeje“ (Tít 2,13).

Satanovým cieľom je zničiť túto nádej. Bude konať znamenia a zázraky, bude robiť všetko možné, čo by mohlo ľudí odviesť od biblickej pravdy a od spásenia v Kristovi.

„V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša.“ (Zj 14,12) V konečnom boji satan urobí všetko, čo môže, aby zabránil ľuďom buď dodržiavať „Božie prikázania“, alebo mať „vieru Ježiša“, alebo oboje. Preto je potrebné dávať si pozor na každé učenie, ktoré by nás, hoc aj sprevádzané znameniami či zázrakmi, mohlo odvrátiť od ktorejkoľvek z týchto dvoch charakteristík ostatku.

Čo nám tieto texty hovoria o satanovej klamlivej moci a o jeho spôsobe práce?

Mat 24,23–27

2Kor 11,13.14

2Tes 2,8–12

Tesne pred koncom času satan vykoná svoj posledný podvod. „Čoskoro sa na nebi objavia nadprirodzené javy ako znamenia moci démonov, ktorí robia divy. Diabolskí duchovia budú navštevovať vládcov zeme i celý svet a zákerne budú na nich doliehať, aby sa pridali k vládcovi tohto sveta v jeho poslednom boji proti Božej vláde. Títo zlovestní pomocníci oklamú nielen vládcov, ale aj ich poddaných. Prídu falošní ľudia, ktorí sa budú vydávať za Krista a vyžadovať od ľudí pocty a tituly, ktoré patria Vykupiteľovi sveta. Budú konať divy, zázračne uzdravovať a tvrdiť, že z neba dostali zjavenia, ktoré však budú odporovať výrokom Písma. Vrcholným činom veľkého podvodu bude satanovo napodobenie Ježiša Krista. Cirkev dlho tvrdí, že očakáva príchod Spasiteľa ako splnenie svojich nádejí. Boží nepriateľ napodobní aj Kristov príchod. V rôznych častiach sveta sa ukáže ľuďom ako vznešená bytosť žiarivej krásy, podobajúca sa Božiemu Synovi z Jánovho opisu v Zjavení. (Zj 1,13–15)“ (GC 624; ZTDS 416.417)

- **Prečo je dôležité poznať biblickú pravdu o povahe Kristovho príchodu a o stave človeka po smrti? V čom spočíva nebezpečenstvo, ak človek o týchto pravdách nevie?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Nedávno vyšla kniha od Lee Strobel, *The Case for Heaven (Kauza nebo)*. Je založená na myšlienke, že po smrti zostávajú mŕtvi nažive v nejakom druhu vedomej existencie a „zážitky blízkej smrti“ (NDE) sú považované ako súčasť „dôkazu“ tejto teórie. Stroobel uvádza príklad: „Jedna dievčina mala NDE počas operácie srdca. Povedala, že sa v posmrtnom živote stretla so svojím bratom. To ju však prekvapilo, pretože brata nemala. Keď sa neskôr prebrala a povedala o tejto skúsenosti svojmu otcovi, ten jej vôbec prvý raz prezradil, že skutočne mala brata, ale ten zomrel skôr, ako sa narodila.“ (STROBEL, Lee: *The Case for Heaven*. Grand Rapids, MI, Zondervan Books, 2021, s. 69) Strobel sa vo svojej knihe snaží zosúladiť myšlienku bezprostredného posmrtného života s jasným biblickým učením, že verní dostanú svoju odmenu až pri Kristovom návrate.

Dostali sme varovanie: „Mnohí ľudia sa stretávajú s duchmi démonov, ktorí sa im zjavujú v podobe zosnulých príbuzných či priateľov a hlásajú im úplné bludy. Títo služobníci zvyknú apelovať na naše city a upozorňujú na zázraky, len aby presadili svoje tvrdenie. Musíme byť pripravení odolať im biblickou pravdou, ktorá jasne hovorí, že mŕtvi nevedia nič a že tak sa zjavujú diabolskí duchovia. Čaká nás hodina *pokúšenia*, ktorá *príde na celý svet pokúšať tých, čo bývajú na Zemi*. Ten, koho viera nekotví v Božom slove, bude ľahko oklamáný a porazený. Satan pôsobí so *všetkým zvädzaním k nepravosti*“, len aby ovládol ľudí a jeho klamstvá budú čoraz útočnejšie. Svoj cieľ však dosiahne len vtedy, ak ľudia dobrovoľne podľahnú jeho zvodom. Kto chce poznať pravdu a úprimne ju hľadá, kto usiluje o vnútornú očistu poslušnosťou a všemožne sa snaží pripraviť sa na zápas, nájde v Bohu pravdy bezpečnú ochranu. Spasiteľ sľúbil: *Pretože ty si zachoval moje slovo o vytrvalosti, i ja teba ochránim pred hodinou pokúšenia*. (Zj 3,10) Pán skôr pošle všetkých nebeských anjelov na záchranu svojho ľudu, než by nechal napospas satanovi jediného človeka, ktorý mu dôveruje.“ (GC 560; ZTDS 376)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Akým spôsobom môže satan využiť špiritizmus na ovplyvnenie mysle človeka? Akú úlohu v tom môžu zohrať filmy, televízia alebo sociálne médiá?
2. Ako by ste zdieľali svoju vieru s priateľom, ktorý práve stratil milovanú osobu a uveril, že táto osoba je v nebi? Čo je vhodné povedať a čo nie?

NASTÁVAJÚCI KONFLIKT

(ZÁVEREČNÝ SPOR O TO, KOHO UCTIEVAŤ AKO AUTORITU)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 14,7.9.12; Zj 4,11; Zj 13,1.2; Zj 12,3–5.17; Zj 13,11–18

ÚVODNÝ TEXT

Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda! (Ján 17,17)

Relatívne nedávno (na prelome tisícročí) sa začala testovať nová zdravotnícka pomôcka, ktorá má veľkosť ako zrnko ryže. Je to forma mikročipu, ktorý je možné pacientovi implantovať pod kožu. Takýto čip obsahuje informácie o anamnéze pacienta, ktoré sa potom dajú načítať prechodom externého skenera ponad tú časť tela, do ktorej bol čip vložený. Niektorí kresťania takúto možnosť nahlas kritizujú a považujú ju za súčasť sprisahania s cieľom presadiť „znamenie šelmy“. Iní sú presvedčení, že znak šelmy nejako súvisí s čiarovými kódmi na konzervách s jedlom, alebo je to záhadné číslo na dolárových bankovkách, ktoré údajne tvorí 666. A ďalší sa zaoberajú tým, že znak šelmy má niečo spoločné so slobodomurármi, s iluminátmi alebo OSN.

Tento týždeň zameriame svoju pozornosť na štúdium biblickej správy o prichádzajúcom konflikte, ktorý súvisí s pravou bohoslužbou. Satan bude spochybňovať Božiu autoritu snahami zničiť Boží zákon. Centrom globálneho konfliktu o pravé uctievanie sa stane sobota. Satan nenávidí sobotu, pretože nenávidí Stvoriteľa. Použije nátlak, obmedzenia a násilie, aby porušil náš záväzok voči Kristovi. Dôjde ku konfliktu medzi vierou v pravý a falošný deň uctievania. Poslednou Božou výzvou je výzva na vernosť Kristovi napriek prenasledovaniu, ekonomickému bojkotu, väzneniu, či dokonca hrozbe smrti. Štúdium na tento týždeň zdôrazňuje Ježišovu moc previesť nás posledným konfliktom na zemi.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa zameriame na to, akým spôsobom sa podľa Biblie bude satan v závere dejín snažiť odvrátiť ľudí od vernosti a uctievania pravého Boha. Príbeh symbolických „šeliem“ z knihy Zjavenie je názorným obrazom toho, o čo satanovi ide, a pred akým rozhodnutím bude nakoniec stáť každý človek.

- Zj 12,7; 14,12: Satanov boj proti tým, ktorí zachovávajú Božie prikázania (nedeľa)
- Ján 16,2; Mat 10,22: Predpoveď prenasledovania tých, ktorí zostanú verní (pondelok)
- Zj 13,1–10: „Šelma z mora“ – satanova snaha bojovať proti pravde (utorok + streda)
- Zj 13,11–18: „Šelma zo zeme“ – satanova snaha bojovať proti pravde (štvrtok)

POSLEDNÝ KONFLIKT V KNIHE ZJAVENIE

Drak sa na ženu nahneval a odišiel bojovať proti ostatným z jej potomstva, ktorí zachovávajú Božie prikázania a držia sa Ježišovho svedectva. (Zj 12,17)
V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša. (Zj 14,12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Posolstvo knihy Zjavenie obsahuje oveľa viac než len záhadné symboly, podivné zvieratá a zvláštne obrazy. Hovorí o večných pravdách, ktoré dal milujúci Boh ľuďom žijúcim v čase konca. Konflikt medzi Kristom a satanom sa začal v nebi a súvisel s otázkou uctievania. Aj záverečné vyvrcholenie tohto sporu sa bude týkať uctievania.

Porovnaj texty Zj 14,7.9 a Zj 4,11. Čo je zastrešujúcou témou Zjavenia v súvislosti s kozmickým konfliktom medzi dobrom a zlom?

V celom Zjavení je neoddeliteľne spojené *uctievanie* a *stvorenie*. Zjavenie 14,7 nás vyzýva, aby sme uctievali Boha, ktorý je Stvoriteľom. Na pozadí evolučnej teórie, ktorá v posledných dvoch storočiach zasiahla svet, je sobota večnou pripomienkou našej identity. Neustále nám ukazuje, že sme stvorené bytosti a že náš Stvoriteľ je hoden našej vernosti a nášho uctievania. To je aj jeden z dôvodov, prečo diabol tak nenávidí sobotu.

Akým spôsobom úvodné verše (Zj 12,17 a Zj 14,12) vyjadrujú podstatu pravého uctievania Stvoriteľa?

Uctievanie Stvoriteľa prostredníctvom zachovávanía Božích prikázaní stojí v priamom protiklade k uctievaniu šelmy. Boh bude mať v čase konca ľudí, ktorí mu budú verní aj napriek najväčšiemu odporu a najzúrivejšiemu prenasledovaniu v dejinách.

„Zachovávanie nesprávneho dňa odpočinku podľa štátnych zákonov, ale proti štvrtému prikázaniu, bude prejavom vernosti tej moci, ktorá je voči Bohu nepriateľská. Naproti tomu zachovávanie pravého dňa odpočinku ako výrazu poslušnosti Božiemu zákonu bude dôkazom vernosti Stvoriteľovi.“ (GC 605; ZTDS 405)

Zjavenie 14,12 uvádza, že oddaní nasledovníci Spasiteľa budú mať „vieru Ježiša“. Ježišova viera je taká hlboká, že dôveruje, aj keď nevidí alebo nerozumie. Vytrvá, aj keď nedokáže pochopiť. Je to dar od Ježiša, prijímame ho vierou a pomôže nám zvládnuť blížiaci sa konflikt.

APLIKÁCIA

- **Sobota siedmeho dňa je základným symbolom Boha ako Stvoriteľa. Siahaj totiž až do samotného Edenu. Siahnuť na sobotu, ako to urobil Rím (pozri Dan 7,25), znamená nárokovat si Božiu autoritu na úplne základnej úrovni. Ako nám toto poznanie pomáha pochopiť, prečo bude v závere dejín otázka soboty taká dôležitá?**

PRICHÁDZAJÚCA KRÍZA

Vylúčia vás zo synagóg, ba prichádza hodina, keď sa každý, kto vás zabije, bude nazdávať, že tým koná službu Bohu. (Ján 16,2)

Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vytrvá až do konca, bude spasený. (Mat 10,22)

A všetci, čo chcú žiť zbožne v Ježišovi Kristovi, budú prenasledovaní. (2Tim 3,12)

Milovaní, nebudte prekvapení ohňom skúšky medzi vami, ktorý na vás prišiel, ako keby sa vám prihodilo niečo neobyčajné. (1Pet 4,12)

Proroctvo o znamení šelmy v Zjavení 13 nám hovorí o najzúrivejšej a najhoršej fáze satanovho boja proti Bohu. Odkedy Ježiš zomrel na kríži, nepriateľ vedel, že bol porazený. Je však odhodlaný strhnúť so sebou čo najviac ľudí. Jeho najväčšou stratégiou v tejto kampani je podvod. Keď nefunguje klamstvo, uchýli sa k násiliu. V konečnom dôsledku stojí za nariadením, že každý, kto odmietne uctievať šelmu alebo prijať jej znamenie, bude usmrtený.

Náboženské prenasledovanie nie je novinkou. Prvýkrát sa s ním stretávame, keď Kain zabil Ábela v súvislosti s poslušnosťou Božiemu príkazu. Ježiš povedal, že podobné situácie sa budú odohrávať aj medzi veriacimi.

Uvažuj o úvodných veršoch (Ján 16,2; Mat 10,22; 2Tim 3,12; 1Pet 4,12). Čo prežívala novozmluvná cirkev? Ako sa táto skúsenosť dotýka Kristovej cirkvi v čase konca?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Počas kresťanských dejín bolo prenasledovanie bežné. Prvýkrát sa objavilo hneď na začiatku, v pohanskom Ríme, ale vypuklým sa stalo v čase, keď cirkevní predstavitelia prenasledovali kresťanov, ktorí mali Bibliu za jedínú autoritu pre svoju vieru. Znamenie šelmy je však posledným článkom tejto diabolскеj reťaze. Rovnako ako minulé prenasledovania, aj toto má za cieľ všetkých prinútiť, aby sa prispôsobili určitému vieroučnému systému a schválenému systému uctievania.

Proroctvo naznačuje, že prenasledovanie sa začne ekonomickými sankciami: nikto, kto nebude mať potrebný znak, nebude môcť kupovať ani predávať. Každý, kto odmietne prijať toto znamenie, bude nakoniec vystavený hrozbe smrti (Zj 13,15.17).

Diabol už pripravuje tých, čo sa hlásia ku kresťanstvu, na prijatie znamenia šelmy v čase poslednej skúšky. Povzbudzuje ich, aby vo svojom živote robili kompromisy. Keď sa zdá, že celý svet v úžasnom obdive nasleduje šelmu (Zj 13,3), zrazu sa scéna zmení a prorocký pohľad sa zameria na Boží ľud. Tento obraz nám prináša Zj 14,12. Boží ľud žije životom zbožnej poslušnosti. Verní a oddaní nasledovníci Krista stoja z Jeho milosti pevne, aj keď sa všetko okolo nich trasie. Kým svet nasleduje šelmu, oni „nasledujú Baránka, kamkoľvek ide“ (Zj 14,4). V Kristovej sile víťazia nad mocnosťami zla, ktoré stoja proti nim.

Ako sme videli v 9. lekcii, ústredným konfliktom medzi dobrom a zlom je uctievanie. Šelma používa klamstvo a podvod a keď to nestačí, uchýli sa k násiliu.

■ **Stalo sa ti už, že si pre ekonomické otázky musel urobiť kompromis pri zachovávaní soboty? V čom spočíva nebezpečenstvo ekonomického tlaku?**

APLIKÁCIA

IDENTIFIKÁCIA ŠELMY (1)

¹Videl som vystupovať z mora šelmu. Mala desať rohov a sedem hláv, na rohoch desať diadémov a na hlavách rúhavé mená. ²Šelma, ktorú som videl, podobala sa leopardovi; nohy mala ako medveď a jej tlama bola ako tlama leva. Drak jej dal svoju silu, svoj trón i svoju veľkú moc. ... ⁶A aj otvorila svoje ústa, aby sa rúhala Bohu, aby sa rúhala jeho menu a jeho stanu a aj tým, čo prebývajú v nebi. (Zj 13,1.2.6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Odkiaľ pochádza šelma z úvodného textu (Zj 13,1.2) a kto jej dáva moc?

Kniha Zjavenie identifikuje draka predovšetkým ako satana. Zjavenie 12,3–5 hovorí, že drak bude chcieť „zožrať“ dieťa ženy, „len čo ho porodí“. Toto dieťa bolo neskôr „uchvátené k Bohu a k jeho trónu“. V tomto prípade to bol diabol pôsobiaci cez pohanský Rím, ktorý sa pokúsil zničiť Krista (pozri Mat 2,16–18). Ukazuje sa, že najväčší nepriateľ Boha a človeka využíva na dosiahnutie svojich zámerov politické a náboženské inštitúcie.

„Šelma z mora“ je mocnosť, o ktorej sa dozvedáme, že „drak jej dal svoju silu, svoj trón i svoju veľkú moc“ (Zj 13,2). Toto proroctvo sa naplnilo o niekoľko storočí neskôr, keď rímsky cisár Konštantín presťahoval hlavné mesto z Ríma do nového Konštantínopolu, v dnešnom Turecku. Takto vzniklo v bývalom meste cisárov a hlavnom meste Rímskej ríše mocenské vákuum. Pohanský Rím odovzdal šelme svoje sídlo, teraz už bývalé hlavné mesto ríše.

Aký to malo vplyv na cirkev? Baptistický kazateľ Isaac Backus v 18. storočí napísal: „Premiestnením sídla ríše do Konštantínopolu... Konštantín uvoľnil cestu rímskemu biskupovi, aby sa výšil nad všetkých ľudí na zemi a nad Boha nebies.“ (*The Infinite Importance of the Obedience of Faith, and of Separation from the World*, s. 16; citované v FROOM, Le Roy Edwin: *The Prophetic Faith of Our Fathers*, zv. 3, str. 213). Významný anglický filozof 17. storočia Thomas Hobbes zasa napísal: „Pápežstvo nie je nič iné ako duch zosnulého rímskeho impéria, ktorý sedí korunovaný na jeho hrobe.“ (*Leviathan*. New York, Oxford University Press, 1996, s. 386) Dôkladná analýza odhaľuje, že šelma z mora zo Zjavenia 13 je odpadlická náboženská mocnosť, ktorá vychádza z Ríma a stáva sa celosvetovým cirkevným systémom (Zj 13,3.4). Táto šelma nie je osoba; je to náboženská organizácia, ktorá pravdy Božieho slova nahradila ľudskými nariadeniami.

Aké kľúčové slovo sa v úvodnom texte (Zj 13,1.6) používa na rozpoznanie a stotožnenie šelmy?

Biblia hovorí o *rúhaní* v Ján 10,33 a Luk 5,21. V oboch prípadoch je rúhanie prisudzované Ježišovi, keď ho označia za človeka, ktorý (1) predstiera, že je Bohom alebo sa za neho vyhlasuje, a (2) si nárokuje moc odpúšťať hriechy. Tieto obvinenia na Ježišovu adresu boli, samozrejme, nesprávne. Ježiš totiž naozaj je Boh, a preto má aj právo odpúšťať hriechy. Rímske pápežstvo má dve charakteristické doktríny, ktoré Biblia nazýva rúhaním. Tvrdí, že jeho kňazi majú moc odpúšťať hriechy a že pápež má výsady, ktoré náležia Bohu. Ani jedno z tvrdení však neobstojí vo svetle biblického učenia.

APLIKÁCIA

■ **Prečo je nebezpečné každé učenie, ktoré oslabuje autoritu Boha?**

V akých oblastiach sa môže prejaviť toto podkopávanie autority Boha?

IDENTIFIKÁCIA ŠELMY (2)

“Kľaňali sa drakovi, že dal vládu šelme, a kľaňali sa aj šelme, hovorili: „Kto je podobný šelme a kto môže proti nej bojovať?“⁵ Dostala ústa, aby hovorila veľké veci a rúhania a mala moc pôsobiť štyridsaťdva mesiacov. (Zj 13,4.5)

Uctievanie šelmy – ani kohokoľvek či čohokoľvek iného – nemôže naplniť skutočné potreby človeka. Boží ľud nachádza najväčšiu radosť a najväčšie potešenie v uctievaní Boha. Poslušnosť nasledovníkov Krista vychádza z ich srdca naplneného láskou. Sú mu oddaní, pretože vedia, aký je On oddaný im.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ako úvodný text (13,4.5) charakterizuje šelmu?

Pripomeňme si, že Boh nám dáva kľúč na pochopenie prorockého času – jeden prorocký deň sa rovná jednému doslovnému roku (4Moj 14,34; Ezech 4,6; pozri aj 4. lekcii). Výpočet časového obdobia 42 mesiacov uvedeného v Zj 13,5 pomocou tridsaťdňového hebrejského mesiaca nám ukazuje na obdobie 1260 prorockých dní, respektíve 1260 doslovných rokov.

Pápežstvo malo veľký vplyv od roku 538 do roku 1798. Ale keď Napoleonov generál Berthier v roku 1798 zajaľ pápeža, skončilo sa prorocké obdobie pápežskej nadvlády a splnilo sa proroctvo Zjavenia: „Ak vedie niekto do zajatia, pôjde do zajatia“ (Zj 13,10; Roh) Rana, ktorá dopadla na pápežský úrad, bola mimoriadne vážna, ale nie smrteľná. Podľa Zj 13,12 sa smrteľná rana zahojí. Vplyv pápežstva tak mal opäť narásť a prejaviť sa na celom svete.

Dnes svetoví lídri vítajú pápeža ako veľvyslanca rímskej cirkvi a pravidelne ho navštevujú vo Vatikáne. Vo svete bezprecedentnej nestability sa udalosti vyvíjajú tak, že rímsky pápež sa stáva čoraz uznávanejším morálnym vodcom sveta, ktorý navyše dokáže spájať ľudí. Počas svojho prejavu 6. júna 2012 k viac ako pätnástim tisícom ľudí zhromaždeným na Námestí svätého Petra v Ríme pápež Benedikt XVI. vyhlásil: „Nedeľa je dňom Pána a dňom mužov a žien, je dňom, v ktorý každý musí mať možnosť byť slobodný, slobodný pre rodinu a slobodný pre Boha. Pri obrane nedele bránime ľudskú slobodu.“ (https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/en/audiences/2012/documents/hf_ben-xvi_aud_20120606.html)

Kam toto celosvetové hnutie jedného dňa povedie? „Tí, ktorí budú zachovávať biblickú sobotu, budú označení za nepriateľov zákona a poriadku, ktorí podvracajú morálne opory spoločnosti, pôsobia anarchiu, rozvrat a privolávajú na svet Božie tresty. ... Budú ich obviňovať zo sprisahania proti vláde. Kazatelia, ktorí neuznávajú záväznosť Božieho zákona, budú hlásať, že opačne zmýšľajúci sú povinní poslúchať nariadenia svetských úradov, akoby išlo o Božie nariadenia. Tí, ktorí zachovávajú Božie prikázania, budú pred zákonodarcami obvinení a súdmi odsúdení. Ich slová budú zlomyseľne prekrúcané a ich skutkom sa budú pripisovať tie najhoršie pohnútky.“ (GC 592; ZTDS 397)

- Akokoľvek je teraz ťažké dovidieť, že sa raz niečo také udeje, treba si uvedomiť, že v čase konca môžu zmeny nastať naozaj veľmi rýchlo. Čo sa (aj) na základe nedávnych udalostí môžeme naučiť o rýchlosti zmien, ktoré prichádzajú prevapivo a neočakávane?

APLIKÁCIA

ŠELMA ZO ZEME

¹¹Potom som videl inú šelmu vystupovať zo zeme. Mala dva rohy podobné Baránkovým, ale hovorila ako drak. ¹²Vykonáva všetku moc prvej šelmy pred jej očami a pôsobí, aby sa zem a jej obyvatelia klaňali prvej šelme, ktorej smrteľná rana sa zahojila. (Zj 13,11.12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si Zj 13,11–18. Ako sa toto druhé zviera líši od prvého zvieraťa zo Zj 13?

Prvá šelma vystúpila z mora, druhá šelma vystupuje „zo zeme“ (Zj 13,11). More (vody), to sú „ľudia, zástupy, národy a jazyky“ (Zj 17,15). V protiklade k tomu by teda zem mala predstavovať riedko obývané oblasti sveta. Táto druhá šelma povstáva blízko konca prorockého obdobia, počas ktorého prvá šelma vykonáva svoju moc (Zj 13,5). To znamená, že sa objavuje okolo roku 1798.

Spojené štáty americké tomuto popisu nápadne zodpovedajú. Svoju nezávislosť vyhlásili v roku 1776, v roku 1789 prijali ústavu a koncom 19. storočia začali byť vnímané ako svetová veľmoc.

Ján pokračuje svojím opisom šelmy zo zeme nasledovne: „Mala dva rohy podobné Baránkovým, ale hovorila ako drak.“ (Zj 13,11) Rohy v biblických proroctvách symbolizujú silu. Na rozdiel od šelmy z mora nemá táto šelma na rohoch žiadne koruny, čo naznačuje, že nejde o monarchiu. Dva rohy predstavujú dva hlavné princípy, ktoré sú zdrojom moci a úspechu Spojených štátov – politickú a náboženskú slobodu.

Čo sa podľa úvodných veršov (Zj 13,11.12) deje so šelmou zo zeme a čo hovorí?

Hoci šelma v niečom pripomína baránka, hovorí ako drak. „Vykonáva všetku moc prvej šelmy“ (Zj 13,12) a opúšťa zásady náboženskej slobody, ktoré kedysi zastávala. Pôsobí tým, aby sa „zem a jej obyvatelia klaňali prvej šelme“ (Zj. 13,12). Spojené štáty budú presadzovať, aby každý na zemi uctieval prvú šelmu tým, že uzná jej duchovnú a svetskú autoritu. Podľa tohto proroctva Spojené štáty vytvárajú obraz šelmy – spojenie cirkvi a štátu – a od každého budú vyžadovať, aby tento obraz *uctieval*.

Je fascinujúce, že v čase, keď boli Spojené štáty prvýkrát rozpoznané ako šelma, neboli ani zďaleka takou vojenskou a ekonomickou mocnosťou, akou sa ešte len mali stať a akou sú v súčasnosti.

APLIKÁCIA ■ Uvažuj o politickej nestabilite vo svete. Ako by sa mohlo stať, že jedného dňa sa naplnia proroctvá, ktorým sme sa dnes venovali.

PODNETY NA ZAMYSLENIE

O uctievaní šelmy a jej obrazu sa hovorí aj v Danielovi 3, kde babylonský kráľ prikázal Šadrachovi, Mešachovi a Abéd-Negovi, aby sa – pod hrozbou trestu smrti – poklonili zlatému obrazu. Nech už hovoríme o starovekom alebo novodobom Babylone, problémom je vždy otázka uctievania. Právě uctievanie vychádza z mysle, ktorú vyučuje Božie slovo, z duše premenenej Jeho láskou a zo srdca naplneného Jeho Duchom. Potom sa nebudeme „pripodobňovať tomuto svetu“, ale budeme žiť podľa Božej vôle, ktorá sa nachádza v Jeho slove. V tom spočíva jediná naša istota.

„Boh nenúti človeka proti jeho vôli ani neláme jeho svedomie. Satan sa však stále uchyluje k násiliu a zastrašovaniu, aby zdeptal tých, ktorých nemôže zviazať. Takto sa snaží ovládnuť svedomie a zabezpečiť si oddanosť svojich obetí. Svoje zámery presadzuje prostredníctvom náboženskej i svetskej moci, aby tieto dve vplyvné sily donútili ľudí poslúchať ľudské ustanovenia na úkor Božieho zákona.“ (GC 591; ZTDS 397)

„Nepriateľstvo a výsmech pocítia tí, ktorí sa budú snažiť zachovávať všetky Božie prikázania. Obstať môžu len v Božej sile. Vydržať v nastávajúcej skúške im pomôže poznanie Božej vôle, ako je zjavená v Božom slove. Boha môžu uctievať na základe správneho chápania jeho svätého charakteru, vlády, jeho zámerov a tomu zodpovedajúcim životom. Vo veľkom záverečnom boji obstoja tí, ktorí si myseľ dostatočne zásobia pravdami Božieho slova.“ (GC 593; ZTDS 594)

„Boh však bude mať na svete tých, ktorým sa Písmo a len Písmo stalo meradlom a základom každého učenia a všetkých reforiem. Názory učeních ľudí, vedecké teórie, vierovyznania či rozhodnutia cirkevných snemov, ktorých je toľko, koľko je rôznych cirkví, i hlas väčšiny – veriaci ľud nemôže nič z toho a ani všetko spolu pokladať za dôkaz pre alebo proti ktorémukoľvek článku viery. Skôr, než sa nejaké učenie či zásada prijímú, treba za dôkaz pokladať jasný výrok: *Takto vraví Hospodin, Pán.* (Iz 49,22; Ez 37,5)“ (GC 595; ZTDS 399)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako môžeme žiť v očakávaní Kristovho príchodu a zároveň zdieľať túto nádej bez toho, aby sme panikárilí alebo šíрили poplašné správy?
2. Zaoberajte sa viac otázkou uctievania. Čo nám hovorí náš každodenný život, naša každodenná rutina o tom, koho alebo čo naozaj uctieваме?
3. Ako môžeme pomôcť sebe a ostatným čeliť budúcnosti s dôverou, a nie so strachom?
4. Aký vplyv má na náš každodenný život poznanie prorociev o udalostiach v čase konca?

Týždeň od 16. do 22. júna

ZÁVEREČNÉ UDALOSTI ŽEME

(DOBA KONCA A DÔLEŽITOSŤ ROZHODNUTÍ)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 8,32; Ezech 20,12.20; Zj 7,1.2; Zj 14,1; Joel 2,21–24; Oz 6,3; Jak 5,7.8; Zj 18,1–5

ÚVODNÝ TEXT

Kúp si pravdu a nepredaj múdrosť, výchovu a rozumnosť. (Prísľ 23,23)

Predstav si, že si rodičom vysokoškolačky, ktorá má prísť domov autom na prázdniny. Keď doma čakáte na jej príchod, úzkostlivo sledujete správy o počasí. Začínate mať obavy, pretože počasie sa rýchlo zhoršuje. Na obzore sa črtajú mraky. Začína husto pršať. Navyše prudko fúka vietor. Pod jeho náporom sa polámali niektoré stromy popri ceste. Čoskoro je hlavná cesta domov úplne neprejazdná. Potom sa od jedného zo susedov, ktorý práve dorazil domov, dozvieš, že sa dá prejsť po vedľajších cestách. Autá síce musia ísť pomaly a obchádzať niektoré spadnuté konáre, ale cesta je zjazdná. Hoci je komunikácia zložitá, môžeš svojej dcére poslať aspoň textovú správu, v ktorej jej podrobne popíšeš, ako sa môže bezpečne dostať domov.

Ježišovi veľmi záleží na tom, aby nás previedol búrkami života a pomohol nám dostať sa domov. Ellen Whiteová píše: „Prichádza búrka, neúprosná vo svojej zúrivosti. Sme pripravení jej čeliť?“ (8T 315) Cieľom Kristovho života a Jeho smrti, vzkriesenia a služby v nebeskej svätyni je zabezpečiť, aby sme sa dostali domov. Prorocké posolstvá kníh Daniel a Zjavenie sú Božie pokyny najmä pre ľudí v čase konca. Rady a proroctvá nám majú pomôcť prekonať životné búrky, aby sme jedného dňa mohli pocítiť vrúcne objatie milujúceho Spasiteľa.

Cieľom lekcie na tento týždeň je odhaliť, čo hovorí prorocké slovo o záverečných udalostiach. Nanovo objavme Kristovu moc, ktorá nás prevedie posledným pozemským konfliktom a privedie nás domov.

OSNOVA LEKCIE

Predposledná lekcia ponúka súhrnný pohľad na záverečné dni ľudských dejín, keď sa bude musieť každý rozhodnúť, na ktorej strane bude stáť. Zároveň pripomína, že Božie slovo a intenzívne pôsobenie Božieho Ducha budú pomocou a podporou pre všetkých, ktorí budú chcieť stáť na Božej strane.

- 2Pet 1,16–21: Dôvera v pravdu Božieho slova (nedeľa)
- Zj 7,1–3: „Božia pečat“ – vedomé rozhodnutie stáť na správnej strane (pondelok)
- Zj 13,13–17: „Pečat“ Božieho nepriateľa – rozhodnutie ísť proti Bohu (utorok)
- Joel 2,21–24; Zj 18,1–5: Záverečné pôsobenie Svätého Ducha (streda + štvrtok)

VERNOŠT BOHU A JEHO SLOVU

¹⁶Ked' sme vás oboznamovali s mocou a príchodom Pána Ježiša Krista, nepridžžali sme sa nejakých vymyslených bájí, lebo sami sme boli očitými svedkami jeho velebnosti. ¹⁷Ved' prijal česť a slávu od Boha Otca, keď mu z velebnej slávy zaznel takýto hlas: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zalúbenie.“ ¹⁸Tento hlas sme počuli prichádzať z neba my, ktorí sme s ním boli na svätom vrchu, ¹⁹a tak sa prorocké slovo stalo pre nás pevnejším. Dobro robíte, keď naň upierate svoj zrak ako na lampu, ktorá svieti na temnom mieste, až kým nesvitne deň a nevyjde vám v srdciach zorníčka. ²⁰Predovšetkým si budte vedomí, že žiadne proroctvo v Písme nepripúšťa súkromný výklad. ²¹Ved' proroctvo nikdy nepovstalo z vôle človeka, ale ľudia poslaní Bohom hovorili z vnuknutia Ducha Svätého. (2Pet 1,16–21)

Prečítaj si verše Prísl 23,23; Ján 8,32 a Ján 17,17. Aká dôležitá myšlienka zaznieva v týchto textoch?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Po celé veky bol veľký spor bojom medzi pravdou a bludom. Satan je klamár a otec lži (Ján 8,44). Ježiš je pôvodcom všetkej pravdy. On dokonca vyhlásil: „Ja som cesta, pravda i život.“ (Ján 14,6) Pravda, ktorá nás oslobodzuje od satanových podvodov, sa nachádza v Božom slove. Biblia odhaľuje satanovu stratégiu a ukazuje Božie plány. Písmo je svetlom našim nohám (Ž 119,105). Žalmista hovorí: „Výklad tvojich slov osvecuje, neskúsených robí rozumnými.“ (Ž 119,130) Potom dodáva: „Podstatou tvojho slova je pravda.“ (Ž 119,160)

Aké uistenie nám dáva apoštol v úvodných veršoch (2Pet 1,16–21) v súvislosti s proroctvami? Akú ilustráciu používa, aby ukázal dôležitosť Božieho prorockého slova?

Nenasledovali sme „chytrácky vymyslené bájky“ (2Pet 1,16; Roh.). Proroctvá Božieho slova osvetľujú cestu pred nami. Pomáhajú nám odlíšiť pravdu od bludu. Bez Biblie by sme boli ponechaní na rozmary ľudských názorov a ľahko by sme sa nechali oklamať. „Boh vedie veriaci ľud k svojmu Slovu ako k ochrane pred vplyvom falošných učiteľov a pred klamnou mocou démonických síl. Pôvodca všetkého zla sa všemožne snaží, aby ľuďom zabránil poznať Bibliu, pretože táto kniha odhaľuje jeho klamstvá. ... Čoskoro nám predvedie svoj posledný veľký podvod. Antikrist ukáže ohromujúce divy. Klam sa bude tak podobáť pravde, že rozpoznať ho bude možné len na základe Písma. ... Vo veľkom záverečnom boji obstoja tí, ktorí si myseľ dostatočne zásobia pravdami Božieho slova. Skúška preverí každého, či Boha poslúcha viac ako ľudí. Rozhodná chvíľa sa blíži. Stojíme pevne na skale nemenného Božieho slova? Sme pripravení neochvejne zotrvať na strane Božích prikázaní a viery v Ježiša Krista?“ (GC 593.594; ZSDT 398)

- Uvažuj o otázke v citáte vyššie. Čo nám umožní obstáť v konečnej kríze? Čo nás odvádza od štúdia Božieho slova? Ako by sme mohli robiť kompromisy s pravdou pre získanie osobného potešenia?

APLIKÁCIA

ZAPEČATENÍ PRE NEBO

¹Potom som videl štyroch anjelov, ako stoja na štyroch uhloch zeme a ako pevne držia štyri vetry zeme, aby neviaľ vietor ani na zem, ani na more, ani na nijaký strom. ²A videl som iného anjela, ktorý vystupoval od východu slnka a mal pečať živého Boha. Mohutným hlasom zavolať na štyroch anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru: ³„Neškodte zemi, ani moru, ani stromom, kým neoznačíme pečatou na čelách sluhov nášho Boha.“ (Zj 7,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V nadchádzajúcej kríze ohľadom uctievanie sa Boží verný ľud nepoddá nátlaku sveta (Zj 14,12). Verní budú zapečatení Svätým Duchom (Ef 4,30), a preto budú stáť pevne. V dávnych dobách pečať potvrdzovala pravosť úradných dokumentov. Bola charakteristickým a jedinečným znamením majiteľa. Keďže posledný konflikt sa sústreďuje na uctievanie a Božiu autoritu zjavenú v Jeho zákone, je na mieste očakávať, že Božia pečať bude súčasťou Zákona a budeme ju môcť odhaliť (porovnaj Iz 8,16).

Aké prvky pečate sú súčasťou prikázania o sobote (2Moj 20,8–11)?

V štvrtom prikázaní môžeme pozorovať tri prvky autentickej, dôveryhodnej pečate: (1) Meno toho, ktorému pečať patrí: „sobota je pre *Hospodina*, tvojho Boha“. (2) Jeho titul: Hospodin je predstavený ako ten, ktorý „*utvoril*“, je teda Stvoriteľ. (3) Oblasť jeho panstva: „nebo a zem, more a všetko, čo je v nich“. Pečať sa niekedy v Biblii nazýva aj znamením (Rim 4,11). Slová pečať a znamenie (niekedy aj znak) sú zameniteľné. Sobota, ktorá sa nachádza v srdci Božieho zákona, je zároveň jeho pečatou, znamením. Súčasne sa stáva aj stredobodom posledného konfliktu v otázke pravého uctievanie (Ezech 20,12.20; Zj 12,17).

Porovnaj texty Zj 7,1–3 a Zj 14,1 s veršami Zj 13,16.17. Kde sa umiestňuje Božia pečať a kde znamenie šelmy? V čom spočíva rozdiel?

Božiu pečať dostávajú verní na čelo. Čelo je symbolom mysle a predstavuje vedomé rozhodnutie človeka.

Znamenie šelmy dostávajú ľudia buď na čelo alebo na ruku. Takáto symbolika ukazuje, že ľudia na základe vlastného rozhodnutia prijali satanove lži, alebo sa len svojím konaním prispôbujú falošnému uctievaniu, aby sa vyhlí hrozbe smrti.

Diabol nenávidí tých, ktorí poslúchajú Boha. Veľký spor vyvrcholí, keď drak (satan) povedie vojnu s veriacim ostatkom, ktorý „zachováva prikázania Božie a vieru Ježiša“ (Zj 14,12). Títo ľudia sú pevní vo svojej vernosti Kristovi.

APLIKÁCIA ■ Prečo je každodenná vernosť Hospodinovi kľúčom k pripravenosti na príchod záverečnej krízy?

KOHO UCTIEVAME?

¹³Robí veľké znamenia, takže aj oheň zostupuje z neba na zem pred zrakmi ľudí. ¹⁴Obyvateľov zeme zvädza znameniami, ktoré má dovolené konať pred očami šelmy; nahovára obyvateľov zeme, aby zhotovili obraz šelmy, ktorá má ranu od meča, ale ožila. ¹⁵Dostala moc dať ducha do obrazu šelmy, aby tak obraz šelmy aj hovoril, aj pôsobil, aby boli zabíjajú všetci, čo sa nebudú klaňať obrazu šelmy. ¹⁶A pôsobí, že všetci – malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní i otroci — dostanú znak na pravú ruku alebo na čelo, ¹⁷aby nemohol kupovať ani predávať nikto, kto nemá ako znak meno šelmy alebo číslo jej mena. (Zj 13,13–17)

V posledných dňoch bude dramatickým spôsobom vrcholiť veľký spor o uctievanie. Koho budeme uctievať: Stvoriteľa, alebo šelmu a jej obraz? Neexistuje žiadna stredná cesta. Prvý anjel zo Zjavenia 14 ľudí nabáda: „Klaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,7) Na zdôraznenie nebeskej výzvy tretí anjel odhaľuje hrozné následky uctievania šelmy, keď každý, kto sa bude klaňať šelme, „bude piť z vína Božieho hnevu, nezriedeného, naliateho do kalicha jeho hnevu.“ (Zj 14,10) Naproti tomu ľudia, ktorí uctievať Stvoriteľa, sú opísaní ako tí, čo „zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša“ (Zj 14,12). Stvorenie je základom pravého uctievania (Zj 4,11). Odkedy Boh „stvoril všetko skrze Ježiša Krista“ (Ef 3,9; Roh.), satan nenávidí Stvoriteľa a pokúša sa prostredníctvom pozemských mocností zmeniť sobotu, pamiatku stvorenia (Dan 7,25). Nachádzajúci konflikt o Boží zákon sa zameriava na autoritu. Ak sa satanovi podarí zlikvidovať uctievanie soboty, vyhlási, že jeho autorita je väčšia ako Božia autorita. Aby to dosiahol, satan sa pokúsi presvedčiť alebo prinútiť celý svet, aby prijal falošnú sobotu.

Dnes si možno nedokážeme úplne predstaviť, že by sa niečo také naozaj mohlo stať. Už sme si však ukázali, že svet sa dnes mení naozaj dramaticky. Kríza okolo ochorenia COVID-19 nás naučila, že z večera do rána sa náš svet môže zmeniť na úplne iné miesto. Aj keď nepoznáme presné detaily, ktoré povedú k záverečnej kríze a k udeľovaniu znamenia šelmy, môžeme mať aspoň hrubú predstavu, ako sa niečo také môže uskutočniť. Svet je nesmierne nestabilný a zároveň prepojený masovými a sociálnymi médiami. To, pred čím Biblia varuje, sa môže uskutočniť oveľa rýchlejšie, než sme ochotní si pripustiť.

Aké konkrétne tresty sú podľa úvodného textu (Zj 13,13–17) uvalené na tých, ktorí neprijmú znamenie šelmy?

Tí, ktorí odmietnu nasledovať šelmu a jej obraz a zostanú verní Kristovi, budú čeliť ekonomickým trestom a hrozbe smrti. Ľudstvo zostáva tým, čím vždy bolo, skazené, prahnúce po moci a uchýľujúce sa k násiliu. Aj keď nevieme, ako presne sa vyvinú záverečné udalosti, nemalo by byť príliš ťažké predstaviť si prenasledovanie na konci času. Hoci sú nasledovné slová v Jánovom evanjeliu napísané v úplne inom kontexte, mnohé naznačujú. Keď apoštol charakterizuje Ježiša, vo svojom svedectva napísal, že Kristus „od nikoho nepotreboval svedectvo o ľuďoch. Sám totiž vedel, čo je v človeku.“ (Ján 2,25)

- Uvažuj o skazenosti ľudstva a o zle, ktoré sú ľudia schopní urobiť. Ako táto skazenosť ukazuje na možné vyhrotenie a kulmináciu záverečných udalostí? Čo by nás mala táto smutná pravda naučiť o ochrane vlastného srdca?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

SKORÝ A NESKORÝ DÁŽĎ

²¹Neboj sa, zem, plesaj a raduj sa, lebo Hospodin vykoná veľké veci. ²²Neboj sa, poľná zver, lebo stepné pastviny sa rozзелenejú, lebo stromy prinesú ovocie. Figovník a vinič vydajú bohatú úrodu. ²³Synovia Siona, jasajte a tešte sa z Hospodina, svojho Boha, veď vám dá spásonosný dážď, zošle vám jesenný i jarný dážď ako prv, ²⁴takže humná budú plné obilia, lisy budú pretekať muštom a olejom. (Joel 2,21–24)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Preštuduj si texty Joel 2,21–24 a Sk 2,1–4.41–47. Aká predpoveď sa naplnila v prvom storočí? Aký vplyv to malo na cirkev?

Vyliatie Svätého Ducha na Turíce veľmi mocne „odštartovalo“ činnosť ranej cirkvi. Tritisíc ľudí sa obrátilo za jediný deň. Skutky apoštolov zaznamenávajú sled mnohých zázrakov Božej premieňajúcej milosti: „No mnohí z tých, čo počuli túto reč, uverili, takže počet mužov dosiahol asi päťtisíc.“ (Sk 4,4) Na začiatku sa zhromaždilo stodvadsať veriacich, tí sa modlili a potom sa začali diať zázraky. Cirkev sa veľmi rýchlo rozrástla o tisíce veriacich. Dokonca „aj veľký zástup kňazov sa tejto viere podvolil“ (Sk 6,7). Áno, aj mnohí kňazi sa stali nasledovníkmi Ježiša.

Keď začali byť učeníci v Jeruzaleme kruto prenasledovaní, „rozišli sa po okolí a zvestovali slovo evanjelia“ (Sk 8,4). Kresťanské spoločenstvá začali vznikať po celej Judei, Samárii a Galilei (pozri Sk 9,31). Po svojom obrátení apoštol Pavol ohlasoval Krista v celom stredomorskom svete. Niektorí Židia v Tesalonike sa stavali proti evanjeliu, o kresťanoch však (nechtiac) vydali úžasné svedectvo, keď o nich povedali, že sú to tí, „čo prevracajú celý svet“ (Sk 17,6). Mocou Svätého Ducha sa za pomerne krátky čas dostalo učenie o Kristovi do celého vtedy známeho sveta. Je to mocné svedectvo o tom, čo cirkev pod vedením Svätého Ducha dosiahla. Joelova predpoveď o skorom daždi sa síce naplnila na Turíce, no neskorý dážď dopadne s ešte väčšou silou, aby pripravil pozemskú úrodu na záverečný žatvu.

Ako sa podľa týchto veršov dokončí Božie dielo na zemi?

Zach 4,6

Zach 10,1

Oz 6,3

Jak 5,7.8

Pojmy „skorý“ („jesenný“) a „neskorý“ („jarný“) dážď sú prevzaté z izraelského poľnohospodárskeho cyklu. Za skorý dážď sa pokladalo obdobie dažďov na jeseň, ktoré bolo dôležité pre vyklíčenie semena. Neskorý dážď bol súčasťou jarného obdobia a mal zabezpečiť dozretie úrody. Proroci prevzali ilustráciu z prírody, aby ňou opísali dielo a pôsobenie Svätého Ducha pri ohlasovaní evanjelia. „Ako Pán zoslal *skorý dážď* v prítomnosti Ducha Svätého na začiatku zvestovania evanjelia, aby vzácne semeno mohlo vzklíčiť, tak v závere dejín zošle *neskorý dážď*, aby úroda dozrela. ... Veľké evanjelizačné dielo sa neskončí menším prejavom Božej moci, než akým sa vyznačoval jeho začiatok. Prorocťvá, ktoré sa splnili pri zoslaní *skorého dažďa* na začiatku kresťanských dejín, sa znova splnia v *neskorom daždi*, v ich závere.“ (GC 611.612; ZTDS 409)

APLIKÁCIA

- Čo očakávaš ty osobne od vylitia Svätého Ducha v čase konca? Ako v tejto súvislosti vnímaš obdobie „neskorého“ dažďa? Treba čakať na niečo, čo sa udeje v budúcnosti, alebo môžeš túto skúsenosť prežívať „teraz“?

„MOHUTNÝ HLAS“

¹Potom som videl zostupovať z neba iného anjela, ktorý mal veľkú moc. Jeho slávou sa rozžiarila zem. ²I zvolal mohutným hlasom: „Padol, padol veľký Babylon a stal sa príbytkom démonov, skrýšou všetkých nečistých duchov, skrýšou všetkých nečistých vtákov, skrýšou všetkej nečistej a nenávidenej zveri, ³lebo všetky národy pili z vína vášne smilstva tej neviestky a králi zeme s ňou smilnili a kupci zeme zbohatli z moci jej zhýralého prepychu.“ ⁴A počul som iný hlas volať z neba: „Vyjdí z neho, ľud môj, aby ste nemali účasť na jeho hriechoch a nedostalo sa vám z jeho rán, ⁵lebo jeho hriechy sa nahromadili až po nebo a Boh sa rozpomáľal na jeho neprávosti. (Zj 18,1–5)

Čo hovoria tieto verše o završení Božieho diela na zemi?

Zj 18,1–4

Hab 2,14

Mat 24,14

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Anjel oznamujúci pád Babylona má „veľkú moc“. Podobne ako anjeli zo Zjavenia 14, aj tento anjel predstavuje ľudských poslov. Je to anjel, ktorý zjavuje Božiu slávu v takej plnosti, že „jeho slávou sa rozžiarila zem“. Grécke slovo pre moc (autoritu) v Novej zmluve je *exousia*. Často odkazuje na Kristovo víťazstvo nad kniežatstvami a mocnosťami zla. Ježiš používa toto slovo v Evanjeliu podľa Matúša v kontexte vyslania svojich učeníkov. Ježiš dáva svojim učeníkom *moc* nad nečistými duchmi, ktorí predstavujú kniežatstvá a mocnosti zla (Mat 10,1). Posiela ich v Božej moci, aby zvíťazili v boji dobra a zla. Vo „veľkom poverení“ Ježiš opäť posiela učeníkov ako ten, kto má všetku „moc na nebi aj na zemi“. A práve v tejto moci majú učeníci ísť, aby získavali učeníkov vo všetkých národoch, aby krstili a aby vyučovali (Mat 28,18.19).

Novozmluvná cirkev bola naplnená mocou Svätého Ducha a kráčala vpred v moci živého Krista, ktorý vo svojom živote a smrti zvíťazil nad kniežatstvami a mocnosťami pekla. Práve takéto pôsobenie cirkvi mohlo „rozžiariť zem“ Božou slávou. V priebehu niekoľkých rokov sa Kristovej cirkvi podarilo ohlasovať evanjelium v celom vtedy známom svete (Kol 1,23).

Na konci času bude Svätý Duch vyliaty v takej sile, že sa to nedá prirovnať k ničomu, čo poznáme z minulosti. Evanjelium sa bude nesmierne rýchlo šíriť do všetkých končín zeme. Za deň sa obrátia tisíce ľudí a Božia milosť a pravda ovplyvnia celú planétu. Takýmto spôsobom zaznie nielen varovanie celému svetu, ale aj evanjelium, ktoré prináša nádej.

„Veľké evanjelizačné dielo sa neskončí menším prejavom Božej moci, než akým sa vyznačoval jeho začiatok. Proroctvá, ktoré sa splnili pri zoslaní *skorého dažďa* na začiatku kresťanských dejín, sa znova splnia v *neskorom daždi*, v ich závere. ... Boží služobníci, žiariaci svätým nadšením, sa budú ponáhľať z miesta na miesto a všade budú hlásať Božie poslanstvo. Tisíce hlasov budú po celom svete šíriť varovnú zvesť. Budú sa diať divy, chorí budú uzdravovaní, veriacich budú sprevádzať znamenia a zázraky.“ (GC 611.612; ZTDS 409)

- Čo bráni tomu, aby bol mocne vyliaty Svätý Duch, aby padol „neskorý dážď“ a aby zaznelo volanie „mohutného hlasu“? Úloha každého jednotlivca sa môže zdať malá. Čo však môže každý z nás uskutočniť, keď budeme otvorení a vnímaví na vyliatie Ducha Svätého?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Už v roku 1851 adventistickí priekopníci identifikovali druhú šelmu zo Zj 13,11–17 ako Spojené štáty americké. Vtedy sa však muselo zdať nepredstaviteľné, ako by mohli práve Spojené štáty spôsobiť, že celý svet bude uctievať prvú šelmu (Zj 13,12). Ešte v 80. rokoch 19. storočia celé námorníctvo Spojených štátov pozostávalo len zo štyridsiatich ôsmich zastaraných lodí.

Od skončenia studenej vojny sa však Spojeným štátom vojensky nevyrovná žiadna veľmoc. A hoci sa Američania tešili z úžasných slobôd, v súčasnom turbulentnom svete sa dá postrehnúť, ako sú tieto slobody pošliapávané alebo dokonca úplne ničené. Mnohí veria, že už teraz sme svedkami napĺňania biblických prorociev na čas konca.

„Tí, čo sa nebudú chcieť podriaďovať tomuto príkazu [zachovávanie falošnej soboty], budú musieť znášať následky aj v podobe vyhlásenia najvyššieho trestu. V Božom zákone je zahrnutý pravý deň odpočinku, ktorý vyžaduje poslušnosť a varuje priestupníkov pred Božím trestom.“ (GC 604; ZTDS 405)

„Viacerí, ktorí prijali posolstvo tretieho anjela bez toho, aby ich posvätilo a utvrdilo v poslušnosti pravde, sa pred blížiacou búrkou zrieknu svojej viery a pridajú sa k odporcom. V tomto spojení so svetom sa názorovo zjednotia a všetko budú nakoniec vidieť rovnako ako svet. V skúške si zvolia pohodlnejšiu cestu. Ľudia nadaní, príjemní, ktorí sa kedysi hlásili k pravde, zneužijú svoje schopnosti na obhajobu klamstiev a zvedú ďalších. Stanú sa najtvrdšími nepriateľmi svojich spoluveriacich. Keď sa obhajcovia soboty dostanú pre svoju vieru pred súdy, títo odpadlíci sa stanú najlepšími pomocníkmi satana, budú obviňovať svojich bývalých spoluveriacich a výmyslami či falošnými informáciami vyprovokujú proti nim predstaviteľov štátnej moci.“ (GC 608; ZTDS 407)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo je v nadchádzajúcej kríze dôležité, aby sme rozumeli udalostiam času konca? Ako nás Písmo chráni pred podvodmi?
2. Demokratické spoločnosti na celom svete boli po stáročia baštami náboženskej slobody. Prečo a ako môže dôjsť k rýchlym zmenám?
3. Prečítajte si ešte raz citáty uvedené vyššie. Ktoré naše dnešné rozhodnutia by mohli spôsobiť, že sa raz pridáme k tým, čo sa „zrieknu svojej viery a pridajú sa k odporcom“? Čo nás môže ochrániť pred takýmto pádom?
4. Ako sa mení posolstvo druhého anjela pri volaní „mohutného hlasu“? Ako sa vy osobne môžete pripraviť na prijatie neskorého dažďa?

VÍŤAZSTVO BOŽEJ LÁSKY

(ZÁVER VEĽKÉHO SPORU MEDZI DOBROM A ZLOM)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 22,11.12; Jer 30,5–7; Ž 91,1–11; Jer 25,33; Zj 21,2; Zj 20,11–15

ÚVODNÝ TEXT

³Od trónu som počul mohutný hlas: „Pozri, Boží stánok medzi ľuďmi. Boh bude s nimi prebývať a oni budú jeho ľuďom; on sám, ich Boh, bude s nimi. ⁴Zotrie im z očí každú slzu a smrť už viac nebude, ani smútok, ani nárek, ani bolesť už nebude, lebo čo bolo skôr, sa pominulo.“ (Zj 21,3.4)

Budúcnosť môžeme očakávať s nádejou, aj keď prichádzajú náročné časy. Napriek možnému utrpeniu, navzdory prichádzajúcim ťažkostiam alebo smútku a bolesti, ktoré by mohli zasiahnuť do nášho života, vďaka nádeji, že sa blíži lepší deň, môžeme žiť zmysluplne a s radosťou.

Franklin D. Roosevelt bol prezidentom Spojených štátov v rokoch 1933 – 1945. Išlo o jedno z najťažších období v histórii USA. Roosevelt sám prekonal detskú obrnu, bol čiastočne ochrnutý a nemohol chodiť bez pomoci. Napriek tomu napísal: „Vždy sme sa držali nádeje, viery a presvedčenia, že za obzorom existuje lepší život, lepší svet.“ Geniálny Albert Einstein poznamenal: „Učte sa zo včerajška, žite pre dnešok, dúfajte v zajtrajšok.“ Oblúbený anglický básnik 19. storočia Alfred Tennyson raz napísal: „Nádej sa usmieva na prahu budúceho roka a šepká, že bude šťastnejší.“

V poslednej lekcii tohto štvrtroka sa pozrieme na texty, ktoré zdôrazňujú Kristovu neochvejnú lásku počas strhujúceho obdobia histórie vesmíru. Uvidíme Jeho záverečné, úplné víťazstvo vo veľkom spore medzi dobrom a zlom. Posledná kniha Biblie, Zjavenie, nám dáva nádej pre dnešok, zajtrajšok a aj pre celú večnosť.

OSNOVA LEKCIE

Témou poslednej lekcie je finále veľkého dejinného sporu medzi dobrom a zlom. Vo svetle posolstva posledných kapitol Biblie sa zameriame na veľkú nádej, ktorou je Kristov návrat spojený so záchranou verných, spravodlivým súdom nad zlom a jeho definitívnou porážkou.

- Zj 22,11–13: Božia blízkosť v čase súženia (nedeľa)
- Ján 14,1–3: Nádej na Ježišov návrat (pondelok)
- Zj 20,1–9: Súd v priebehu tisícročia (utorok + streda)
- Zj 20,14.15; Zj 21,1.2: Porážka zla, víťazstvo dobra a lásky (štvrtok)

NÁDEJ V ČASE SÚŽENIA

11 „Kto krivdí, nech krivdí ďalej; kto je špinavý, nech sa ešte ušpiní; spravodlivý nech ďalej koná spravodlivosť a svätý nech sa ďalej posväčuje.“ 12 „Hľa, prídem čoskoro a moja odplata príde so mnou, aby som odplatil každému podľa jeho skutkov. 13 Ja som Alfa i Omega, prvý a posledný, počiatok i koniec.“ (Zj 22,11–13)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj Zj 22,11–13; Dan 12,1.2 a Jer 30,5–7. Aké udalosti sa odohrajú tesne pred druhým príchodom?

Po čase, ktorý Boh vo svojej milosti vymeral ľuďom, nasleduje v posledných dňoch „čas súženia, akého nebolo od začiatku národa až doteraz“ (Dan 12,1). Zjavenie 16 opisuje sedem posledných rán, ktoré budú vyliate na skazený svet. Ale ako v prípade rán, ktoré dopadli na Egypt, tak aj teraz bude Boží ľud uchránený pred prejavmi Božieho hnevu. Všimnime si zaslúbenie u proroka Daniela: „V tom čase však bude zachránený tvoj ľud i každý, kto sa nájde zapísaný v knihe.“ (Dan 12,1) Zmienka o „knihe“ upriamuje našu pozornosť na „knihu života“ (pozri Fil 4,3; Zj 13,8; Zj 20,12.15; Zj 22,19). Ak zostávame verní Ježišovi, naše mená nebudú z knihy života vymazané (Zj 3,5).

Prečítaj si 1Ján 3,1–3; Ján 8,29 a Ján 14,30. Čo je jedinou dostatočnou prípravou na nadchádzajúci čas súženia?

V čase súženia majú verní taký hlboký osobný vzťah s Ježišom, že ho nemôže nič zmeniť. Ich najväčšou túžbou je vo všetkom konať Jeho vôľu, aby tak vďaka pôsobeniu Svätého Ducha mohli byť čistí, ako je On čistý. V Kristovom srdci nebolo nič, čo by akokoľvek pozitívne reagovalo na satanove podvody. Aj tento aspekt Jeho charakteru môžeme odzrkadľovať.

Prečítaj si Ž 27,6; Ž 91,1–11 a Zj 3,10–12. Aké zaslúbenia nám Boh dáva na čas súženia?

Niektorí kresťania majú mylnú predstavu o tom, čo znamená žiť v čase súženia bez Sprostredkovateľa. Ježiš ukončí svoju príhovornú službu v nebeskej svätyni, keď každý človek urobí svoje definitívne rozhodnutie pre Neho alebo proti Nemu. To však neznamená, že budeme v tom čase ponechaní sami na seba. Ježiš nás uistil, že bude vždy s nami (Mat 28,20). Viera dôveruje, aj keď nevidí a nerozumie – a to aj vtedy, keď sa svet okolo nás rozpadáva. V čase súženia sa naša viera posilňuje a naša túžba po večnosti rastie, takže našou jedinou túžbou je žiť s Ježišom naveky.

NÁDEJ NA JEŽIŠOV SKORÝ NÁVRAT

¹ „Nech sa vám srdce neznepokojuje! Verte v Boha, verte aj vo mňa! ² V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám azda povedal, že vám idem pripraviť miesto? ³ Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja.“ (Ján 14,1–3)

Uvažuj o textoch Ján 14,1–3 a Tít 2,11–14. Aké povzbudenie prinášajú tieto verše v kontexte prichádzajúcich ťažkostí a času súženia?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ježišove slová „nech sa vám srdce neznepokojuje“ sú uistením, že nás nikdy neopustí a že opäť príde, aby nás vzal domov. Tento svet nie je našou domovinou. Prichádza však lepší zajtrajšok. Nová zmluva hovorí o návrate nášho Pána veľmi často. Keď nastanú temné dni a vzniknutá situácia bude priamo ohrozovať náš život, zaslúbenie Kristovho príchodu môže aj naďalej naplňovať naše srdcia nádejou. Toto je „blahoslavená nádej“, ktorá inšpirovala verný Boží ľud v každej generácii.

Prečítaj si Zj 6,15–17 a Iz 25,8.9. Akým spôsobom tieto verše ukazujú na rozdielne postoje spasených a zatratených? V čom tento rozdiel spočíva a čo je jeho príčinou?

Bezbožníci si uvedomujú hrozné následky hriechu, kým spravodliví prijali všetko dobré, čo nám darovala Kristova milosť. Vzbura proti Bohu vedie k strachu, vine, odsúdeniu a nakoniec k večnému zatrateniu. Naša odpoveď na Jeho spasiteľnú milosť však vedie k odpusteniu, pokoju a večnej radosti z Jeho slávneho návratu.

Prečítaj si verše Zj 15,3.4 a Zj 19,7. Ako budú vykúpení reagovať na slávnú spásu, ktorú nám Kristus dáva ako dar?

„Budú stále premýšľať a spievať o Kristovom kríži. V oslávenom Kristovi budú vidieť Krista ukrižovaného. ... Skutočnosť, že Stvoriteľ všetkých svetov a Sudca všetkých stvorených bytostí odložil svoju slávu a z lásky k človekovi sa ponížil, bude vždy vzbudzovať obdiv a úctu vesmíru.“ (GC 651; ZTDS 432.433)

■ Prečítaj si Zj 12,17; Zj 17,13.14 a Zj 19,11–16. Pozorne si všimni postupnosť v týchto veršoch. Čo sa z tohto postupu dozvedáme o poslednom zápase na zemi a o Kristovom konečnom víťazstve?

APLIKÁCIA

TISÍC ROKOV NA ZEMI

¹Videl som anjela zostupujúceho z neba. Mal kľúč od priepasti a v ruke veľkú reťaz. ²Zmocnil sa draka, toho starého hada, ktorým je diabol, satan, a sputnal ho na tisíc rokov. ³Hodil ho do priepasti, zavrel a zapečatil ju nad ním, aby už nezvádzal národy, kým sa nedovŕši tisíc rokov. Potom musí byť na krátky čas uvolnený. (Zj 20,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Zjavenie 19 sa končí dramatickým zobrazením Ježišovho návratu a zničenia bezbožných. Príbeh sa tým však nekončí. Zjavenie 20 nás uvádza do obdobia trvajúceho tisíc rokov, známeho aj ako „milénium“.

Aký je podľa úvodných veršov (Zj 20,1–3) satanov osud po Ježišovom návrate?

Aj opis v Zj 20,1–3 používa symbolický jazyk. Satan nie je doslova spútaný reťazou a hodený do priepasti. Na tisíc rokov je uväznený na pustej, vyľudnenej zemi, spútaný okolnosťami, ktoré sám vytvoril. V 2Pet 2,4 čítame, že satan a jeho anjeli boli strážení na potrestanie „v reťaziach mráky“ (Roh.). Satan bude reťazami okolností pripútaný k zemi a nebude mať koho pokúšať. Tisíc rokov bude vidieť skazu, ničenie a katastrofu, ktoré spôsobila jeho vzbura.

Grécke slovo preložené v Zj 20,2 ako „priepasť“ je použité v gréckom preklade Starej zmluvy (Septuaginta) na opis zeme pri stvorení: „Zem bola neladná a pustá, a tma bola nad priepasťou, a Duch Boží sa oživujúci vznášal nad vodami.“ (1Moj 1,2; Roh.). Slovo „priepasť“ alebo tiež „prahlbina“ (SEkP) znie v origináli *abyssos* a opisuje pustú zem. Tento „podsvetný žalár“ (Roh.) nie je žiadna podzemná jaskyňa. Satanovo dielo hriechu a skazy, spolu s obrovským chaosom predchádzajúcim druhému príchodu, priviedlo Zem späť do temnej, neusporiadanej masy, akou bola na začiatku stvorenia.

Ako túto scénu opisujú proroci?

Jer 4,23–26

Jer 25,33

Proroci zdôrazňujú katastrofickú skazu pri druhom príchode Krista a skutočnosť, že počas tohto tisícročného obdobia nezostanú na zemi žiadni živí ľudia. Satan a jeho padlí anjeli sú ponechaní, aby uvažovali o skaze, ktorú spôsobili. Celý vesmír nanovo uznáva, že odplatou za hriech je smrť. Boh rieši problém hriechu tak, aby už nikdy nenastal (Nah 1,9). Existujú tri hlavné spôsoby, ako to Boh robí: (1) Zjavuje svoju neobmedzenú lásku, vášnivú túžbu a neúnavné úsilie zachrániť celé ľudstvo. (2) Zjavuje svoju spravodlivosť a poctivosť. (3) Celému vesmíru umožňuje pozorovať následky hriechu a vzbury.

APLIKÁCIA

- Scény zničenia, zmaru a konca pôsobia zdrvivúco. Čo cítiš pri čítaní veršov opisujúcich tieto udalosti? Čo ti pomáha vyrovnáť sa s týmito pocitmi?

SÚD POČAS TISÍCROČIA

⁴Videl som tróny. Na ne si sadli tí, ktorí dostali moc súdiť. Videl som aj duše tých, ktorí boli stáť pre Ježišovo svedectvo a pre Božie slovo, aj tých, ktorí sa neklaňali šelme ani jej obrazu a neprijali znak na svoje čelo a na ruku. Ožili a kralovali s Kristom tisíc rokov. ⁵Ostatní mŕtvi neožili, kým sa nedovŕšilo tisíc rokov. To je prvé vzkriesenie. ⁶Blahoslavený a svätý, kto má podiel na prvom vzkriesení. Nad tými druhá smrť nemá moci, ale budú kňazmi Boha a Krista a budú s ním kralovať tisíc rokov. ⁷A keď sa dovŕši tisíc rokov, satan bude uvolnený zo svojho väzenia. ⁸Vyjde, aby zvädzal národy na štyroch uhloch zeme, Góga i Magóga, aby ich zhromaždil do boja. Je ich tolko ako morského piesku. ⁹Vyšli na širu zem a obklúčili tábor svätých i milované mesto. Zostúpil však oheň z neba a pohltil ich. (Zj 20,4–9)

Čo robia podľa úvodných veršov (Zj 20,4–6) spravodliví počas tisíc rokov? V čom spočíva dôležitosť tohto opisu?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Počas tisícročia budú mať spravodliví príležitosť na vlastné oči pozorovať Božiu spravodlivosť a lásku v tom, ako sa vysporiadal s problémom hriechu. Každý z nás má mnoho otázok, ktoré súvisia s Božím konaním a s udalosťami, ktoré sa odohrali v našom živote a v živote našich blízkych. Teraz, počas tisícročia v nebi, môžu vykúpení tieto otázky položiť. Ak nie je v nebi niekto z ich milovaných, spasení majú možnosť lepšie pochopiť, čo sa vlastne udialo. Novým spôsobom, lepšie ako kedykoľvek predtým, vykúpení pochopia, ako veľmi sa Boh usiloval zachrániť každého človeka, ktorý kedy žil. Nanovo si uvedomia, že každý, kto je zatratený, prišiel o nebo pre svoje osobné odmietnutie Krista. Až potom, po uplynutí tisíc rokov, Boh vynesie konečný súd nad zatratenými. Rozsudkom je druhá smrť, ktorá je večným zničením.

Ako sa končí obdobie tisíc rokov (Zj 20,7–9)? Aký je osud satana a jeho nasledovníkov?

Už tisíc rokov nemá satan nikoho, koho by mohol pokúšať alebo zvädzať. On a jeho anjeli boli sami, aby uvažovali o smrteľných následkoch hriechu. Na konci tisícročia sú hriešni mŕtvi vzkriesení, aby čelili súdu a dostali svoju poslednú odplatu (Zj 20,5).

Teraz má satan obrovskú armádu nasledovníkov. Hoci Boží nepriateľ vo veľkom spore utrpel jednu porážku za druhou, po tisícročí je náhle obklopený obrovským zástupom zatratených. Ešte nie je pripravený ukončiť svoju vzburu a rozhoduje sa zviešť tieto „národy“. Satan ich inšpiruje, aby vynaložili posledné veľké úsilie na zvrhnutie Boha a nastolenie vlastného kráľovstva. Výrazy „Góg a Magóg“ sa používajú na symbolické označenie satana a nespasených všetkých vekov. Satan a jeho nasledovníci obklopujú „tábor svätých i milované mesto“ (Zj 20,9).

Na konci tisícročia nielenže všetci bezbožní vstanú k životu, ale aj Sväté mesto, Nový Jeruzalem, zostúpi z neba na zem (Zj 21,2). Svätí už v tom čase tisíc rokov žijú a kralujú s Kristom v Novom Jeruzaleme. Teraz, na konci tisícročia, mesto zostupuje na zem spolu s Bohom, Ježišom, anjelmi a všetkými vykúpenými. Všetci sú prítomní, aby boli svedkami záverečnej bitky veľkého sporu. Hriech bude raz a navždy vykorenený!

■ Čo hovorí načasovanie posledného súdu o Božom charaktere?

APLIKÁCIA

DVE VEČNOSTI

¹⁴Smrť a podsvetie boli zvrhnuté do ohnivého jazera. Toto je druhá smrť, ohnivý jazer. ¹⁵A ak sa našiel niekto, kto nebol zapísaný v knihe života, bol hodený do ohnivého jazera. (Zj 20,14.15)

¹Videl som nové nebo a novú zem, lebo prvé nebo a prvá zem sa pominuli a ani mora už niet. ²A videl som, ako z neba od Boha zostupuje sväté mesto, nový Jeruzalem, pripravené ako nevesta ozdobená pre svojho ženícha. (Zj 21,1.2)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo hovoria tieto texty o vzkriesení bezbožníkov? Aký je dôvod tohto vzkriesenia?

2Kor 5,10

Rim 14,10.11

Zj 20,11–15

Aby Boh mohol vyriešiť problém hriechu tak, že sa už nikdy nezopakuje, každá bytosť musí byť presvedčená, že Boh bol vo všetkých svojich cestách spravodlivý. Nakoniec sa každý skloní pred Bohom a uzná Jeho spravodlivosť vo veľkom spore. Dokonca aj satan a jeho padlí anjeli uznajú, že nikdy neexistovalo žiadne ospravedlnenie pre vzburu proti Bohu. „Len čo sa knihy záznamov otvoria a Kristus sa pozrie na bezbožných, všetkým prídu na myseľ hriechy, ktorých sa v živote dopustili. Uvedomia si, kde sa spreneverili čistote a nevinosti a ako ich svojvoľnosť a vzbura zvedli k prestupovaniu Božieho zákona. Akoby ohnivým písmom uvidia záznamy o pokušeníach, ktorým nerozvážne podľahli, ako aj pozhennania, ktoré zneužili. Uvidia Božích poslov, ktorých neláskavo odmietli, pripomenú si výstrahy, ktoré zanedbali, ale aj ponuky Božej milosti, ktoré ich spupné srdce zavrholo. ... Celý bezbožný svet bude stáť pred Božím súdom obvinený z velezrady Božej vlády. Nebude nikoho, kto by mohol obvinených obhajovať, nemajú sa čím ospravedlniť a Pán nad nimi vynesie rozsudok večnej smrti.“ (GC 666.668; ZSDT 443.444)

Prečítaj si texty Zj 20,9; Ž 37,21 a Mal 3,19.20 (Mal 4,1.2; Roh.). Čo sa z nich dozvedáme o konečnom zničení hriechu a hriešnikov? Čo sa dozvedáme o odmene spravodlivých?

Dobrou správou je, že satan a jeho anjeli budú zničení v ohnivom jazere. Hriech a hriešnici budú pohltení. Podľa Zj 20,9 ich „pohltnú“ („strávi“; Roh.) oheň z neba, nebudú teda večne mučení. Vo verši Zj 20,10 je použité vyjadrenie, že pôvodcovia zla budú mučení „na veky vekov“. V závislosti od kontextu slovo „navždy“ síce znamená „nekonečnosť“, ale podľa kontextu môže toto vyjadrenie poukazovať aj na dosiahnutie niečoho alebo dovŕšenie či zavŕšenie určitého diania (pozri 2Moj 21,6; 1Sam 1,22.28; Júda 1,7 a 2Pet 2,4–6). Pre zatratených je večné samotné zničenje, nie akt ničenia. Boh nie je večný mučiteľ.

APLIKÁCIA

- Nakoniec nás všetkých čaká jedna z dvoch večností. Stratení, žiaľ, dostávajú „mzdu“, ktorú si zaslúžia – večnú smrť. V čom spočíva naša jediná nádej, že my nedostaneme to, čo si zaslúžime (teda smrť)? Prečo je pre nás v tomto kontexte taká dôležitá dôvera v Ježišovu spravodlivosť?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Rozsiahle nížiny sa približia k pôvabným pahorkom a Božie vrchy budú majestátne dvíhať svoje štíty. Boží ľud, ktorý bol na svete dlho pútnikom a cudzincom, nájde svoj domov v pokojných rovinách pri živých tokoch. ... Vykúpení, obdarení nesmrteľnosťou, budú nadšene skúmať divy stvoriteľskej moci a tajomstvo zachraňujúcej lásky. Nebude tam krutý nepriateľ, ktorý by ich zvädzal, aby zabudli na Boha. Tam sa rozvinie každý dar a každá schopnosť sa bude zdokonaľovať. Stále nové poznávanie neunaví mysle a nevyčerpá tvorivé sily. Tam sa uskutočnia tie najvelkolepejšie diela, splnia najvznešenejšie túžby a dosiahnu najušľachtilejšie ciele. Stále však zostanú nové výšiny na výstup, nové obdivuhodné zázraky, nové pravdy na skúmanie a nové úlohy na rozvoj duchovných, duševných i telesných schopností.“ (GC 675.677; ZTDS 448.449)

„Veľkým potešením pre pozemšťanov bude spoločenstvo so šťastnými a múdrymi bytosťami nepadlých svetov. Budú mať prístup k pokladom múdrosti a vekmi získaného poznania Božej stvoriteľskej moci. Pravdivo budú môcť pozorovať slávu stvorenia – slnko, hviezdy a ich sústavy v určenom pohybe okolo Božieho trónu. Každé Božie dielo, od najmenšieho po to najväčšie, nesie meno Tvorcu a všetko svedčí o bohatstve jeho moci.“ (GC 677.678; ZSDT 450)

„Veľký spor medzi dobrom a zlom sa skončil. Niet už hriechu ani hriešnikov. Vesmír je čistý. V celom nekonečnom stvorení vládne súlad a šťastie. Od toho, ktorý všetko stvoril, prúdi život, svetlo a blaho do všetkých strán bezmedzného priestoru. Od najmenšieho atómu až po najväčšie vesmírne telesá, všetko živé i neživé v neskonalej kráse a v dokonalej radošti hlása, že Boh je láska.“ (GC 678; ZSDT 450)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo Boh dovolil, aby hriech trval tak dlho? Žiadna ľudská bytosť netrpí na tomto svete dlhšie, než trvá jej život na zemi. To znamená, že nikto netrpí viac ako dĺžku svojho vlastného života. Ľudský život je v porovnaní s tisícami rokov hriechu krátky. Ako nám tento pohľad môže pomôcť vyrovnať sa s komplikovanou otázkou zla?
2. Ako zapadá tisícročné obdobie do plánu spasenia? Čo sa o Božom charaktere dozvedáme zo skutočnosti, že Boh nevynesie konečný súd nad stratenými dovtedy, kým všetci vykúpení nebudú mať možnosť vidieť a uznať Božiu spravodlivosť a lásku?

POUŽITÉ SKRATKY

BIBLICKÉ PREKLADY

Štandardne je v lekciiach použitý Slovenský ekumenický preklad (Vydala Slovenská biblická spoločnosť, 2008).

Keď je použitý iný preklad, je pri odkaze na verš uvedená jedna z nasledujúcich skratiek:

SEvP	Biblia – Písmo Sväte Starej a Novej zmluvy (Vydala Slovenská evanjelická cirkev a. v., 1979)
Roh	Svätá Biblia (z pôvodných jazykov preložil Prof. Jozef Roháček, 1951)
RKC	Sväté Písmo Starého a Nového zákona (Vydal Spolok sv. Vojtecha, 1995)

SKRATKY BIBLICKÝCH KNÍH

Názov knihy	Ekumenický preklad	Preklad prof. Roháčka
Starý zákon - skratky kníh		
Genezis - Prvá Mojžišova kniha	Gn	1Moj
Exodus - Druhá Mojžišova kniha	Ex	2Moj
Levitikus - Tretia Mojžišova kniha	Lv	3Moj
Numeri - Štvrtá Mojžišova kniha	Nm	4Moj
Deuteronómium - Piata Mojžišova kniha	Dt	5Moj
Jozua	Joz	Joz
Kniha sudcov	Sdc	Sud
Rút	Rút	Rút
Prvá Samuelova kniha	1Sam	1Sam
Druhá Samuelova kniha	2Sam	2Sam
Prvá kniha kráľov	1Krl'	1Kráľ
Druhá kniha kráľov	2Krl'	2Kráľ
Prvá kniha kroník (Paralipomenon)	1Krn	1Par
Druhá kniha kroník (Paralipomenon)	2Krn	2Par
Ezdráš (Kniha Ezdrášova)	Ezd	Ezd
Nehemiáš (Kniha Nehemiášova)	Neh	Neh
Ester (Kniha Ester)	Est	Est
Jób (Kniha Jób)	Jób	Jób
Žalmy (Kniha Žalmov)	Ž	Ž
Príslovia (Kniha príslovií)	Prís	Prísl
Kohelet - Kazateľ (Kniha Kazateľ)	Koh	Kaz
Veľpieseň (Pieseň Šalamúnova)	Vľp	P.Š.
Izaiáš (Kniha proroka Izaiáša)	Iz	Iz
Jeremiáš (Kniha proroka Jeremiáša)	Jer	Jer
Náreky (Plač Jeremiášov)	Nár	P.J.
Ezechiel (Kniha proroka Ezechiela)	Ez	Ez
Daniel (Kniha proroka Daniela)	Dan	Dan
Ozeáš (Kniha proroka Hozeáša)	Oz	Hoz
Joel (Kniha proroka Joela)	Joel	Joel
Amos (Kniha proroka Amosa)	Am	Am
Abdiáš (Kniha proroka Obadiáša)	Abd	Ob
Jonáš (Kniha proroka Jonáša)	Jon	Jon
Micheáš (Kniha proroka Micheáša)	Mich	Mich
Nahum (Kniha proroka Náhuma)	Nah	Náh

Habakuk (Kniha proroka Habakuka)	Hab	Hab
Sofoniáš (Kniha proroka Sofoniáša)	Sof	Sof
Aggeus (Kniha proroka Haggeusa)	Ag	Hag
Zachariáš (Kniha proroka Zachariáša)	Zach	Zach
Malachiáš (Kniha proroka Malachiáša)	Mal	Mal

Nový zákon - skratky kníh

Evanjelium podľa Matúša	Mt	Mat
Evanjelium podľa Marka	Mk	Mar
Evanjelium podľa Lukáša	Lk	Luk
Evanjelium podľa Jána	Jn	Ján
Skutky apoštolov	Sk	Sk
List Rimanom	Rim	Rim
Prvý list Korinťanom	1Kor	1Kor
Druhý list Korinťanom	2Kor	2Kor
List Galaťanom	Ga	Gal
List Efezanom	Ef	Ef
List Filipanom	Flp	Fil
List Kolosanom	Kol	Kol
Prvý list Tesaloničanom	1Tes	1Tes
Druhý list Tesaloničanom	2Tes	2Tes
Prvý list Timotejovi	1Tim	1Tim
Druhý list Timotejovi	2Tim	2Tim
List Títovi	Tít	Tít
List Filemonovi	Flm	Filem
List Hebrejom (List Židom)	Heb	Žid
Jakubov list	Jk	Jak
Prvý Petrov list	1Pt	1Pet
Druhý Petrov list	2Pt	2Pet
Prvý Jánov list	1Jn	1Ján
Druhý Jánov list	2Jn	2Ján
Tretí Jánov list	3Jn	3Ján
Júdov list	Júd	Júda
Zjavenie apoštola Jána	Zj	Zj

DIELA ELLEN WHITEOVEJ

Pri slovenských prekladoch diel Ellen G. Whiteovej je uvádzané stránkovanie prvého vydania z Vydavateľstva Advent-Orion.

Skratka

AG
AH
CG
COL
CT
DA
ED
FW
HC
MH

Anglický názov

God's Amazing Grace
The Adventist Home
Child Guidance
Christ's Object Lessons
Counsels to Parents, Teachers and Students
The Desire of Ages
Education
Faith and Works
Our High Calling
The Ministry of Healing

ML	My Life Today
PP	Patriarchs and Prophets
RC	Reflecting Christ
SD	Sons and Daughters of God
T	Testimonies for the Church
TE	Temperance
BC	The SDA Bible Commentary

Skratka

PP/NUD
PK/ZSDT
TV/CL
SA/PN
VS/ZTDS
KP
CK
Vých
CZ

Slovenský názov

Patriarchovia a proroci, Na úsvite dejín
Proroci a králi, Zo slávy do tieňa
Túžba vekov, Cesta lásky
Skutky apoštolov, Poslovia nádeje
Veľký spor vekov, Z tieňa do slávy
Kristove podobenstvá
Cesta ku Kristovi
Výchova
Cesta ku zdraviu a životnej harmónii

Navštívte nás na webovej stránke: <http://www.absg.adventist.org>

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii (GK) Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri GK.

ZÁPADY SLNKA

Poznámka k údajom o západe slnka:

Údaje o západe slnka sú prevzaté z hviezdárskej ročenky a zodpovedajú polohe 19° východne od nultého poludníka a 49. rovnobežke, čo je poloha mesta Martin. (Pre mesto Košice – 8 minút, pre Bratislavu + 11 minút.)

INTERNETOVÉ STRÁNKY SOBOTNEJ ŠKOLY

<http://sobotnaskola.casd.sk>

Základné informácie o sobotnej škole – Aktuálne lekcie vo formáte pdf – Učiteľské lekcie a doplnkové materiály – Predstavenie misijných projektov – Podnety na modlitby

Tému Štúdia Biblie dopĺňa televízna relácia Biblia pre dnešok na **www.HopeTV.cz** vždy od pondelka v archíve a v piatok od 19.30 h vo vysielaní.

PLÁN TEMATICKÝCH SOBÔT, TÝŽDŇOV A ZBIEROK V ROKU 2024

	Téma soboty	Zbierka	VS
--	-------------	---------	----

Apríl			
06.4.	Deň modlitby a pôstu		
13.4.	Zbierka na projekty Hope Chanel	Zbierka pre EUD	15
13.4.	Rozdávanie misijných kníh (13.–19.4.)		
20.4.	Deň služby ľuďom so špeciálnymi potrebami (nepočujúci, nevidiaci...)		
27.4.			
Máj			
04.5.	Deň jednoty v misii		
11.5.	Modlitba za Adu Slovensko	Zbierka pre Adu SR	19
18.5.	Deň zdravia v rámci Intereurópskej divízie		
25.5.	Deň modlitby za ohrozené deti		
Jún			
01.6.	Deň biblických korešpondenčných kurzov a sobotnej školy		
08.6.	Deň služby žien		
15.6.	Deň utečencov		
22.6.	Zbierka 13. soboty pre Euro-Ázijskú divíziu	Zbierka 13. soboty	13
29.6.			

Informácie pre pokladníkov zboru – misijné zbierky sú odoslané na účet príslušného združenia a zbierky s osobitným určením majú uvedenú prvú časť variabilného symbolu v stĺpci VS, druhá časť variabilného symbolu je číslo zboru.

Adresy zborov Slovenského združenia CASD

ZBOR	PSČ	ADRESA	ZAČIATOK BOHOSLUŽBY	
1. Bánovce n/Bebravou	957 01	SNP 637/10	9:30	13:00
2. Banská Bystrica 1	974 01	Rudlovská cesta 37	9:00	-
3. Banská Bystrica 2	974 01	Kollárova 18	9:00	-
4. Banská Štiavnica	969 00	Akademická 20	9:30	-
5. Blatné Remety	072 44	č.130	9:00	12:30
6. Bratislava 1	821 04	Cablková 3	9:30	-
7. Bratislava 2	811 08	Ferienčíkova 5	9:30	-
8. Bratislava Dúbravka	841 01	Zborový dom ECAV, M.S. Trnavského 2/A	9:30	-
9. Bratislava Petržalka	851 05	Wolkrova 4	10:00	-
10. Brezno	977 01	Štúrova 19	10:00	-
11. Čadca	022 01	Kukučínova 1069/25	10:00	-
12. Čakanovce	044 45	č. 63, pošta Bidovce	9:00	-
13. Červenica	082 07	č. 74, pošta Tuhrina	9:00	-
14. Filákov	986 01	Ružová 47	9:30	
15. Gerlachov	059 42	Lúčna 188	9:30	-
16. Kežmarok	060 01	Hradné námestie 24	9:30	13:00
17. Košice 1	040 01	Evanjelický cirkevný zbor a.v., Toryská 1/G	9:00	-
18. Košice 2	040 01	Hlavná 68	9:00	-
19. Krupina	963 01	SNP 2	9:00	-
20. Levice	934 01	J. Bottu 2	9:30	-
21. Liptovský Hrádok	033 01	Hurbanova 221	9:00	-
22. Liptovský Mikuláš	031 01	1. mája 89	9:30	-
23. Lučenec	984 01	Námestie Artézskych prameňov 49	9:30	
24. Martin	036 01	Viliama Paulinyho Tótha 2	9:30	-
25. Michalovce	071 01	Hviezdoslavova 20	9:00	13:00
26. Myjava	907 01	Brestovec 97	10:00	-
27. Nitra	949 01	F. Mojtu 10	10:00	13:30

28. Nové Zámky	940 63	Dostojevského 26	9:30	-
29. Piešťany	921 01	Zavretý kút 113	9:30	-
30. Poprad	058 01	Ul. Fraňa Kráľa 21	9:15	-
31. Poproč	044 02	Nová 7	9:30	-
32. Považská Bystrica	017 01	Centrum 28/33	9:30	-
33. Prešov	080 01	Štefánikova 12	9:30	-
34. Prievidza	971 01	Garbiarska 32	9:30	-
35. Púchov	020 01	ul. 1 mája 878/24	9:30	-
36. Rakúsy – Osada	059 76	Modlitebňa CASD	9:00	14:00
37. Rankovce	044 46	Rankovce 107/A	9:30	13:00
38. Revúca	050 01	Muránska cesta 34	9:00	13:00
39. Rožňava	048 01	Jasná ul. 13	9:00	-
40. Sered'	926 01	Školská 1	9:00	13:30
41. Spišská N. Ves	052 01	Školská 22	9:30	13:00
42. Topoľčany	955 01	Železničiarska 22	9:30	13:00
43. Trenčín	911 01	Horný Šianec 17	9:30	-
44. Trnava	917 00	Kapitulská 23	9:00	14:00
45. Vaďovce	916 13	č. 261	9:30	-
46. Veľký Krtíš	990 01	Škultétyho 35 (budova BJB), tel.: 0907 826 700	10:00	-
47. Zlaté Moravce	953 01	Hollého 10	9:30	-
48. Zvolen	960 01	Sokolská 10	9:30	-
49. Žiar nad Hronom	965 01	u Dušana Šárköziho, tel.: 0904 953 710	10:00	-
50. Žilina	010 01	Škultétyho 9	9:30	-

Zaujalo ma:

Zaujalo ma:

Zaujalo ma:

KNIHY NA OSOBNÚ EVANJELIZÁCIU

Ellen Gould Whiteová

Túžba vekov – životopis Ježiša Krista

Kniha jedinečným spôsobom predstavuje život a dielo osobnosti, ktorá zásadne ovplyvnila históriu ľudstva – Ježiša z Nazareta. Oslovuje čitateľov svojou jednoduchosťou, zároveň však poskytuje aj hlboký duchovný zážitok.

552 strán, 14 x 20,5 cm, brož.

cena 3,90 €

Ellen Gould Whiteová

Velký spor – víťazstvo lásky

Autorka jedinečným spôsobom, vykresľuje posledné dve tisícročia svetových dejín – približuje nám ich najdôležitejšie medzníky i niektoré kľúčové postavy. Otvorene sa stavia k problémom, ktoré trápia našu zem. Končí sa prorockou víziou, ktorá ponúka nádej na novú existenciu ľudstva bez vojen, konfliktov a utrpenia.

448 strán, 14 x 20,5 cm, brož.

cena 3,90 €

Ellen Gould Whiteová

Cesta ku Kristovi

Kniha o hľadaní vnútorného pokoja, pocitu istoty a zmyslu života prostredníctvom osobnosti Ježiša Krista. Pôvodná kniha doplnená o inšpirujúce príbehy.

128 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,50 €

Radek Daniel

Prišiel, zomrel, zvíťazil – príbeh Ježiša z Nazareta

Kniha rozpráva príbeh Ježiša z Nazareta, postavy, ktorá viac než dvetisíc rokov vyvoláva v ľuďoch rozporuplné reakcie. Kto to len bol? Aký mal jeho život zmysel? Má vôbec cenu sa o neho ešte dnes, na začiatku dvadsiateho prvého storočia, zaujímať?

216 strán, 13 x 20 cm, brož.

cena 1,80 €

Ellen Gould Whiteová

Velká nádej

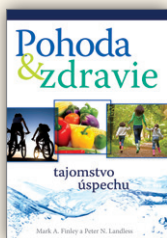
Denne počujeme o chorobách, vojnách, nezamestnanosti a ekologických haváriách. Táto kniha odhaľuje, prečo je to tak. Nájdete v nej náčrt toho, čo sa bude diať ďalej. Tento pohľad je založený na zdroji, ktorý vo svojich prorockách nikdy nesklamal – na Biblii.

100 strán, 13 x 20 cm, brož.

cena 1,20 €

OBJEDNÁVAJTE CEZ ZBOROVÝCH TRAKTÁTNIKOV!

KNIHY NA OSOBNÚ EVANJELIZÁCIU

Mark A. Finley & Peter N. Landless
Pohoda a zdravie, tajomstvo úspechu

Kolko by ste boli ochotní zaplatiť za to, aby vám niekto prezradil tajomstvo celoživotného zdravia a pohody? Táto kniha môže zmeniť váš život. Dozviete sa v nej, že správna výživa lieči telo a posilňuje myseľ, prekážky zvyšujú vašu odolnosť a že láska spolu s odpustením dokážu uzdraviť vaše srdce!

136 strán, 13 x 20 cm, brož.

cena 1,20 €

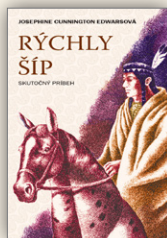

Alf Lohne
Zajtrajšok sa začína už dnes

Kniha sa stala bestsellerom v mnohých krajinách. Autor v nej odpovedá na dôležité životné otázky: Ako môžem byť úspešný? Ako môžem naplno realizovať svoj potenciál v každej oblasti života? Ako môžem nájsť Ježiša Krista a objaviť tak tajomstvo vitality kresťanského života, ktorý vedie do večnosti? Odhaľuje v nej cestu, ktorá vedie k úspechu v práci, manželstve i osobnom živote.

156 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,80 €

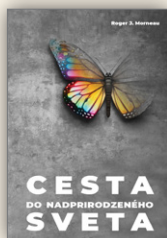

Josephine Cunningham Edwarsova
Rýchly šíp

Skutočný príbeh z prostredia Pennsylvánie zo života novousadlíkov a amerických Indiánov. Napínavý dej, v ktorom víťazí statočnosť, odvaha a rýdzí charakter.

108 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,50 €

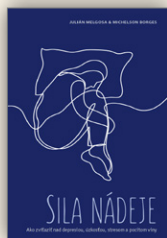

Roger J. Morneau
Cesta do nadprirodzeného sveta

Aj dnes sa veľa ľudí stretáva s tajomnými, nadprirodzenými silami. Aká je to sila? Môže nám ublížiť? Cesta do nadprirodzeného sveta prináša informácie z prvej ruky a predstavuje dramatický zážitok bývalého vyznávača temných síl.

128 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,50 €

Julián Melgosa & Michelson Borges
Sila nádeje

Kniha Sila nádeje vám chce pomôcť žiť zmysluplným a úspešným životom. Nájdete v nej odpovede, ktoré vás privedú na cestu pokoja, obnovy a uzdravenia.

116 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,20 €